

Vurderinger af ansøgninger om enkeltydelse

- Et kvantitativt holdningsstudie blandt sagsbehandlerne i kommunale ydelsesafdelinger og Kriminalforsorgen i Frihed

Pernille Gry Petersen
Kandidatuddannelsen i socialt arbejde
Aalborg Universitet
Vejleder Morten Ejrnæs
Marts 2015

Antal anslag 232.424

Abstract

This thesis contains a main focus of perceptions among professionals in the process of social rehabilitation. The pivot of the thesis is the cross-sectoral cooperation between the professionals in the departments of social service in the municipalities (defined as *Ydelse*) and of the professionals at the probation service (defined as *KiF*). The professionals will be defined as *caseworkers*.

There has during the last decades been an increasing political focus on regulatory cooperation in the process of social rehabilitation. Qualitative studies focusing on the process and how the offenders and convicted clients experience the process are conducted frequently. Furthermore quantitative studies, focusing on socio-economic factors, provide an analysis of the individuals position after released from prison. These studies conclude that the main part of the population of clients, is considered as economically underprivileged, which is a condition that for the majority is considered close to the poverty line. An inventory of the social fund *Dansk Forsorgsselskab* for the last years shows an increasing need of economically support for this group of clients. Requests given by the casework manager of KiF, who assessed a need for support to cover up expenses purchasing basic furniture after release on parole, to cover up missing rent during the imprisonment or expenses related to needed dental treatments. The assessment is made by the caseworker, after an equivalent application has been refused by Ydelse. All supports that have been refused after applying Ydelse. I therefore find it interesting to examine how the practitioners within this field of social rehabilitation estimate the application for economic support. Applications given from the group of economically underprivileged, parolees or clients subject to a suspended sentence.

This thesis provides a study of perceptions between the caseworker in Ydelse and KiF in the question of how the application is to be estimated: If economic support is considered as entitled or should be refused. Furthermore I examine which factors in the vignettes are considered crucial. I also investigate how the need of cross-sectoral cooperation is assessed, including the involvement of the client in the process of decision making. This is carried out by using the vignette technique. This method

containing a case study, is very suitable for the measurement of caseworkers (and professionals in general) estimations and perceptions. The empirical material of this thesis is based on quantitative data supported by elaborations and descriptions given from the respondents during the survey. Not only are the respondents in this way given the opportunity to explain their perceptions. On this basis an opportunity is also given to demonstrate the relationship between the perceptions and the estimations. With the exception of one department, all of the KiF departments and eight departments of Ydelse from the municipalities all over the country participated in the vignette survey. The professionals in both departments of Ydelse and KiF have responded to three fictive cases. All cases are constructed similar to the type of requests of economic support assessed in real life practice

The research shows that there is no clear pattern in the assessments (and perceptions) between and among the two groups. There are few statistical significant differences between the estimations. This concerns the assessment of the missing rent applications. Furthermore it concerns the question whether or not the client must be included in the process before the final decision is made on the application of economic support for dental treatment. An interesting finding is the variation in the caseworkers weighting of main factors which primarily lead to the decision on whether the economic support should be granted or refused. The purpose of the application seems to be essential for these assessments, and as a result no clear pattern is found. Although in most cases the financial/economical aspect is of great importance. The research findings provide no clear answer to whether the perceptions depend on the educational background. This seems to be a possible explanation. It do, however, seems more likely that the differences between the estimates can be characterized as dependent on organizational affiliation.

Keywords in this thesis: Perceptions among practitioners, vignette study, Department of Social Service, Probation Service, social rehabilitation, cross-sectoral cooperation, Dansk Forsorgsselskab.

Kapitel 1 - Undersøgelsens formål.....	5
Behov for økonomisk støtte – retsgrundlag og sagsbehandling	8
Problemfelt	11
Problemformulering	15
Kapitel 2 – Egen (for)forståelse og begrebsafklaring	16
Holdninger	18
Det tværsektorielle resocialiserende samarbejde.....	19
Kriminalitet som resultat af økonomisk afsavn	21
Kapitel 3 - Metode.....	22
Vignetmetoden	23
Population og respondentgrupper.....	39
Respondenternes karakteristika	43
Undersøgelsens kvalitet og realisme	44
Kapitel 4 - Analyse	45
Analysestrategi	47
Analysedel 1	51
Hvornår skal bevilling eller afslag gives?	53
Analysedel 2	67
Afgørende faktorer for bevillinger eller afslag.....	67
Analysedel 3	90
Behov for yderligere oplysning før endelig vurdering	90
Kapitel 5 – Sagsbehandlingernes vurderinger og perspektiver herpå.....	104
Diskussion og perspektivering.....	112
Litteraturliste	121
Bilag.....	126
Bilag 1 – Spørgeskemaerne	126
Bilag 2 – Signifikanstests	145
Bilag 3 – Informationsskrivelse.....	148
Bilag 4 – Data.....	149

Kapitel 1 - Undersøgelsens formål

Resocialisering af klienter, som afsoner en straf i Kriminalforsorgen, er igennem de senere årtier blevet tillagt et øget politisk fokus. I højere grad end tidligere betragtes det at forebygge recidiv¹ hos dømte, som en opgave der skal udføres tværsektorielt. Justitsministeriet og Socialministeriet tog i 1995 initiativ til etablering af en kontaktgruppe, som havde til formål at finde de stier, som skulle følges for at nå til en styrkelse af samarbejdet på tværs mellem de to ressortområder². Justitsministeriet som øverste repræsentant for Kriminalforsorgen og Socialministeriet repræsenterende landets kommuner. Siden er retningslinjer for samarbejdet fastsat, ligesom det er søgt at udvikle en metode med en køreplan for samarbejdet (Socialministeriet, 1998; Justitsministeriet 2003; Ramsbøl, H. & Rasmussen, N., 2009). En forudsætning for godt resocialiserende arbejde, betragtes altså som afhængigt af samarbejde på tværs af de involverede aktører omkring den dømte klient fra kommunen og Kriminalforsorgen. Et arbejde som påbegyndes allerede ved indsættelsen i fængslet og under afsoningen, men som særligt udføres på tværs af instanserne for klienterne i frihed (ibid).

I kraft af dommen som fører til afsoning i Kriminalforsorgen, må de indledende skridt i den resocialiserende proces forventes at skulle tages inden for Kriminalforsorgen rammer. Foruden indsatserne som udføres i landets fængsler for andelen af ubetingede dømte, sættes rammerne for det resocialiserende og tværsektorielle samarbejde i Kriminalforsorgen i Frihed (KiF). Arbejdet består her i varetagelse af tilsyn som et vilkår ved dom eller prøveløsladelse³, hvor den dømte støttes i opnåelsen - og fastholdelsen af en kriminalitetsfri tilværelse.

¹ Recidiv er betegnelsen for tilbagefald til kriminalitet. Der findes mange definitioner for *recidiv*. Hyppigst anvendt er definitionen som omfatter ny begået kriminalitet med domsfældelse (alle kriminalitetstyper) i en to-årig periode målt fra løsladelsesdatoen for ubetingede dømte eller datoen for domsafsigelse eller etablering af tilsyn for betingede dømte personer (Kyvsgaard, 1998; Kriminalforsorgen, 2014).

² Se uddrag fra rapporten på

<http://www.statensnet.dk/pligtarkiv/fremvis.pl?vaerkid=23617&repreid=0&filid=13&iarkiv=1>

³ Ved tilsyn af Kriminalforsorgen er fokus tillagt det støttende element i arbejdet med at reducere recidivet.

Rammerne muliggør at klienten i stedet for at sidde bag lås og slå, kan opretholde en hverdag på fri fod og dermed sikres bedre rammer for resocialisering til en tilværelse uden kriminalitet. Rammer som i tilsynet søges styrket ved støtte til opnåelse af en stabil hverdag med stabile boligforhold og uddannelse eller beskæftigelse (Ramsbøl, 2009).

Tabel 1

Tilsynspopulationens udvikling (egen tabel, kilde: Kriminalforsorgen, 2002, 2006, 2010 & 2013).

År	Tilsynspopulation	Total (n)
2001		7.976
2006		8.797
2010		9.201
2013		9.573

Som det ses i tabel 1, er populationen af klienter som indgår i et tilsyn af KiF øget senere år. Antallet af klienter som skal støttes i den resocialiserende proces i et tværsektorielt samarbejde mellem kommunerne og KiF, er derfor øget. Forøgelsen kan forklares som et resultat af en politisk diskurs senere år, hvor fokus i tiltagende grad har været på at begrænse anvendelsen af frihedsberøvelse. Dette har blandt andet ført til ændrede strafammer med flere domfældelser med betingede domme med vilkår om tilsyn som udfald, og dertil færre ubetingede dømte som afsoner bag fængslets mure (Justitsministeriet, 2013:6)⁴. Dertil udgøres tilsynspopulationen foruden klienter med dom med vilkår om tilsyn også af andelen af prøveløsladte.

Flere studier belyser prøveløsladtes vilkår og særligt den udsatte position, som en stor andel af de dømte klienter ender i efter prøveløsladelse og for nogen også i tiden op til fængslingen. For en stor andel af de dømte forværres tilknytning til arbejdsmarkedet både før og særligt efter fængsling (Tranæs, 2008:113, Clausen, 2013b:125). Hertil ses en kraftig forringelse af det økonomiske grundlag i samme perioder og særligt efter afsoning (Tranæs, 2008:128; Olesen, 2013:134). Tranæs betegner følgerne som *samfundets uformelle straf*; en

⁴ Dette vedrører bl.a. betingede domme med vilkår om afvikling af samfundstjeneste. Samfundstjeneste som sanktionsform kørte som forsøgsordning i perioden 1982-1992 hvor det blev lovfæstet ved *Lov om ændring af Straffeloven og Retsplejeloven (samfundstjeneste m.v.)*. Der er siden indført gentagne lovændringer med udvidelse af målgruppen for samfundstjeneste. Ordningen er sidenhen evalueret gentagne gange. Disse effektstudier har peget på reduktion i kriminalitetsrecidivet blandt klienter med denne afsoningsform, hvilket har ligget til grund for de gentagne udvidelser af ordningen (Clausen, 2007 & Klement, 2011; Klement & Pedersen, 2014).

straf som af flere veje indtræffer efter fængsling hvor fodfæste på arbejdsmarkedet er svært at genvinde. Den dømtes situation fører dermed til et grundlag for forsørgelse, som trods intentioner om selvforsørgelse, må bestå af lave offentlige ydelser i kortere eller længere perioder (ibid:115-117). Hvorledes det forholder sig for den resterende andel af tilsynsklienterne (og tilsynspopulationen generelt) er for nyligt undersøgt af Kriminalforsorgen. Resultaterne herfra viser, at den samlede klientpopulation i Kriminalforsorgen er en mere belastet gruppe set i forhold til gennemsnitsbefolkningen, når forskellige sociale faktorer tages i betragtning (Clausen, 2013:23, Clausen, 2013b:13-17). I forlængelse af Tranæs' (2008) undersøgelse, opgøres andelen af beskæftigede klienter i 2011 til kun knapt at udgøre 1/4 af den samlede tilsynspopulation. Forsørgelsesgrundlaget for størstedelen af den resterende andel bestod derfor af overførselsindkomster⁵. Et økonomisk grundlag, som for 27,9 pct. af den samlede tilsynspopulation udgjorde en årlig personindkomst⁶ på under 100.000 kr. og for 37,8 pct. af klienterne i tilsyn en indkomst på mellem 100.000 og 199.999 kr.⁷ For at vurdere denne gruppes indkomstgrundlag, finder jeg det i denne sammenhæng interessant at medinddrage den nyligt fastsatte danske fattigdomsgrænse⁸ (Socialministeriet, 2013: 9). Ved omregning af personindkomsten til disponibel indkomst⁹ kunne op mod 65,7 pct. af den samlede tilsynspopulation i 2011 altså betragtes som værende i en udsat økonomisk position, hvor de befandt sig tæt på eller endda et stykke under fattigdomsgrænsen.

At 2/3 af den samlede klientgruppe i Kriminalforsorgen kan betragtes som havende et økonomisk grundlag tæt ved eller under fattigdomsgrænsen, må forventes at udfordre rammerne for det resocialiserende arbejde på tværs. Udfordringen består i, at

⁵ Primært kontanthjælp eller førtidspension. Knapt 1/10 af klienternes beskæftigelsesstatus er uoplyst i samme undersøgelse (Clausen, 2013b:25-27).

⁶ Personindkomsten er angivet som bruttoindtægten før skat (Clausen, 2013b). Ved sammenligning med den disponible indkomst, som gælder som fattigdomsgrænse, er det derfor vigtigt at holde for øje, at denne disponible indkomst skal modregnes personlige skatter.

⁷ Andelen af prøveløsladte med en samlet personindkomst på under 199.999 kr. udgjorde i 2011 89,9 pct. og trækker derfor den samlede statistiske opgørelse op. Det er hertil vigtigt at være opmærksom på, at denne forskel kan skyldes længden af den prøveløsladtes afsoning forinden, hvor indkomsten har været betydeligt lavere. Dette indvirker derfor den samlede personindkomst, som opgøres på årsbasis (Clausen, 2013b).

⁸ Om en person betragtes som fattig måles ved, om denne i en periode på tre år har haft en disponibel indkomst på mindre end 50 pct. af medianindkomsten. Grænsen varierer efter udviklingen i medianindkomsten i den samlede befolkningen og har i årene 2011-2013 været ca. 100.000 kr. (Socialministeriet, 2013).

⁹ Beregningen sker på baggrund af et personfradrag på 42.900 kr. samt en gennemsnitsbeskatning på knapt 50 pct. Kilde: Skatteministeriet, oplysninger for 2011

(<http://www.skm.dk/skattetal/beregning/skatteberegning/skatteberegning-hovedtraekkene-i-personbeskatningen-2013/>, set den 09.12.14)

Kriminalforsorgen ingen økonomiske beføjelser har¹⁰, og indsatsen fokuseret på økonomisk støtte derfor er afhængig af kommunernes vurderinger. Lovhjemmelen til bevilling af økonomisk støtte er primært at finde i Lov om Aktiv Socialpolitik¹¹, som forvaltes i de socialforvaltningernes ydelsesafdelinger¹². Muligheden for bedst mulige økonomiske rammer i den resocialiserende proces, afgøres derfor af sagsbehandlerne, som i ydelsesafdelingerne behandler enkeltydelsesansøgningerne.

Behov for økonomisk støtte – retsgrundlag og sagsbehandling

Ansøgninger behandles efter Lov om Aktiv Socialpolitik kapitel 10, §§ 81 og 82. Lovændringer blev tilføjet til loven med ikrafttræden pr. 1. januar 2013. Siden har særlig lovhjemmel til bevilling af økonomisk støtte til dækning af huslejerestance i en længere periode samt udførsel af tandbehandling for alle økonomisk trængte været at finde i lovens §§ 81 a og 82 a¹³. Ændringerne blev indført bl.a. fordi flere kommuner tilkendegav, at der eksisterede udfordringer forbundet med forvaltningen af lovens bestemmelser; bestemmelser, som oplevedes at være upræcise og bl.a. medførte, at det var svært at bevilge ydelser til visse målgrupper. Ændringerne havde derfor til hensigt, at præcisere afgrænsning af målgruppen, ligesom muligheden for bevillinger af ydelser blev udvidet. En præcision, som skulle medvirke til at sikre borgernes retssikkerhed¹⁴. Lovændringen havde til formål at udvide og specificere grundlaget for bevillingerne, således at lovhjemmel sikredes til bevillinger af specifikke ydelser, og de generelle udfordringer samt usikkerheden iblandt sagsbehandlerne ift., hvornår en ydelse er berettiget, skulle mindskes.

¹⁰ Kriminalforsorgen har ingen økonomiske beføjelser, og tilsynsvirksomheden består derfor alene i løbende vejledende og motiverende samtaler med klienterne. Hertil er der mulighed for, at klienterne deltager i kognitivt funderede programmer, som gennemføres i Kriminalforsorgen. Kriminalforsorgen er forpligtet til at vurdere, om der skal iværksættes et samarbejde med de sociale myndigheder bl.a. i forbindelse med tilsyn (Justitsministeriets, Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning nr. 9399 af 26/7 2013 (handleplansvejledningen): <http://www.socialjura.dk/content-storage/regler/2013/vejl-9399-af-267-2013/#c93725>)

¹¹ Lov nr. 455 af 10/6 1997, jf. lovbekendtgørelse nr. 1193 af 13/11 2014.

¹² Oftest er sagsbehandlerne, som behandler sager om økonomisk støtte, samlet i *ydelsesafdelinger*. Dette kan dog variere; i nogle kommuner er sagsbehandlerne placeret i borgerserviceafdelingen, og hos andre er placeringen et helt tredje sted. Jeg vælger i min undersøgelse at anvende en fælles betegnelse; *ydelsesafdeling*.

¹³ Lov nr. 1399 af 23/12 2012 (Tilskud til tandpleje og hjælp til udsættelsestruede lejere).

¹⁴ Skriftlige meddelelse 2012/1 SF.L L 85: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=144004&exp=1>

Udfordringerne og usikkerheden forbundet med sagsbehandlingen af enkeltydelsesansøgninger, som blev tilkendegivet, synes relevant at inddrage i forhold til klienter i tilsyn af KiF. Dette er relevant, da gruppen af klienter i Kriminalforsorgen, typisk befinder sig i en særlig udsat position i forbindelse med afsoning af en dom. En gruppe som tidligere nævnt, befinder sig i en økonomisk udsat position (Tranæs, 2008; Ramsbøl, 2009; Olesen, 2013). For hvilke muligheder gives til denne gruppe ved ansøgning om enkeltydelse som et led i den resocialiserende proces?

Når en ansøgning indgives til behandling i kommunens ydelsesafdeling, foretager sagsbehandleren en vurdering og afsiger endeligt en afgørelse med bevilling eller afslag af enkeltydelse. Vurderingen skal jf. lovgivningen tage afsæt i en samlet vurdering af den *socialle begivenhed*, som er hændt og har medført udgiften. Endvidere skal det vurderes, om egen afholdelse af udgiften vil medvirke til at forværre ansøgerens og/eller dennes families levekår. Denne vurdering skal foretages ud fra en betragtning af ansøgerens økonomiske og generelle situation¹⁵. Med afsæt i Grundlovsbestemte principper foreskriver det juridiske *lighedsprincip*, at alle i lovmæssig sammenhæng skal behandles lige. Altså må visse persongrupper ikke gives forrang (Andersen, 2009:89-90). Særlige hensyn kan derfor som udgangspunkt ikke tildeles dømte klienter i en lovtekst eller vejledning. Fokus i vurderingen af behovet for økonomisk støtte hos denne målgruppe er derfor på lige fod med andre individuelt afhængigt. Vurderingen skal jf. lovens vejledning begrundes ud fra en helhedsvurdering af ansøgerens personlige og sociale situation med afsæt i den sociale begivenhed som udgangspunkt. Med afsæt i Tranæs' undersøgelse, finder jeg det muligt at betragte dommen som en social begivenhed, som i kraft af afsoningen medfører ændringer i klientens personlige forhold. Disse ændringer kan for gruppen af økonomisk udsatte og fattige klienter medføre en væsentlig økonomisk nedgang, som kan skabe behov for økonomisk støtte i form af enkeltydelsesbevillinger. Da der i retsgrundlaget ikke skelnes mellem borger og klientgrupper opgjort efter socioøkonomisk status¹⁶, er det ikke muligt at påvise, i hvilket omfang der bevilges og afslås ansøgninger om enkeltydelser til målgruppen af klienter i tilsyn.

¹⁵ Socialministeriets vejl. nr. 39 af 5/3 1998.

¹⁶ Med *socioøkonomisk status* menes i denne sammenhæng opgørelser, som kunne vise hvor stor en andel, der fx er dømte, hvor stor en andel af ansøgerne, som er modtagere af overførselsindkomster mv.

Jeg har i forbindelse med denne undersøgelse fået indblik i opgørelser over økonomiske bevillinger til klienter i kontakt med Kriminalforsorgen. Bevillinger som er tildelt disse klienter fra Dansk Forsorgsselskab. Data fra opgørelserne skaber grundlag for, at påvise et muligt omfang af afslag på ansøgninger om enkeltydelser indgivet til de kommunale ydelsesafdelinger. Dette idet en forudsætning for at ansøge selskabet om økonomisk støtte er, at der forinden er givet et afslag på tilsvarende ansøgning fra ydelsesafdelingen¹⁷. Disse data består af opgørelser over ansøgninger til og bevillinger tildelt fra Dansk Forsorgsselskab fra årene 1997 til 2012¹⁸, som viser en stigning i antallet af ansøgninger gennem årene fra 150 ansøgninger i 1997 til 203 ansøgninger i 2012¹⁹. Flere faktorer kan have indvirket stigningen i antallet af ansøgninger. Det er dog ikke muligt at afklare grundet den begrænsede mængde af data. Dog betragtes den kraftige stigning i antallet af ansøgninger som en indikator for et øget behov for økonomisk støtte til målgruppen af klienter i tilsyn af Kriminalforsorgen²⁰. Et afslag, som den tilsynsførende sagsbehandler vurderer som medvirkende til at øge klientens risiko for recidiv, hvorfor Dansk Forsorgsselskab ansøges om økonomisk støtte²¹.

Hvis socialforvaltningen afslår at bevilge en enkeltydelse til en tilsynsklient, forefindes der altså en mulighed for ansøgning om økonomisk støtte fra Dansk Forsorgsselskab. Selskabet, som blev stiftet i 1951, har siden 1973 haft til formål at yde økonomisk støtte som et led i det resocialiserende arbejde til personer i konflikt med straffeloven. Personer, for hvem socialforvaltningens indsats fra anden myndigheds side ikke vurderes at være tilstrækkelig.

¹⁷ Dansk Forsorgsselskab stiller som krav, at der forud for ansøgning til selskabet som udgangspunkt skal være ansøgt og givet afslag i socialforvaltningen. Se selskabets retningslinjer (<http://dansk-forsorgsselskab.dk/index.php?s=1>) samt beskrivelse givet fra medlemmer af repræsentantskabet i selskabet igennem løbende dialog forud for specialets udformning.

¹⁸ Opgørelser over ansøgninger og bevillinger er fremsøgt via dokumentation fra selskabet fra årene 1997-2012, bl.a. via årsregnskab og årsberetninger. Herfra er der ligeledes angivet mindre beskrivelser af tendenser som selskabets medlemmer har drøftet på forsamlinger i selskabet i de forskellige år. Det har dog kun været muligt at fremsøge dokumentation for lidt over halvdelen af årene.

¹⁹ Da selskabets økonomi primært baseres på fondsmidler og renteindtægter, er antallet af afslag steget i takt med stigningen af antal af ansøgninger fra 21 afslag i 1997 til 54 afslag i 2012. Dette varierer dog, hvilket i årsberetninger bl.a. begrundes med selskabets økonomi for de indeværende år og deraf økonomiske begrænsninger.

²⁰ Størstedelen af ansøgningerne modtages fra de tilsynsførende sagsbehandlere i KIF.

²¹ Ved forudgående afsøgning af feltet ved dialog med medlemmer af repræsentantskabet i Dansk Forsorgsselskab, ved deltagelse på formøde til selskabets bestyrelsesmøde i marts 2014 samt ved løse rundspørger blandt ansatte i Kriminalforsorgen i Frihed fremkommer der et billede af, at kendskabet til selskabets hjælpevirksomhed iblandt tilsynsførende sagsbehandlere i Kriminalforsorgen er varierende bl.a. afhængigt af dennes erfaring inden for kriminalforsorgen i form af anciennitet og også hvorfra i landet, der ansøges. Noget kan tyde på, at kendskabet til selskabet beror på tilfældig udbredelse kolleger imellem, og visse afdelinger gør derfor større brug af selskabet end andre.

Selskabet er igennem årene opretholdt på baggrund af erfaringer og opgørelser over bevillingerne udstedt fra selskabet, som viser et behov for fortsat privat støtte til målgruppen, endda i større grad end tidligere. Et behov for økonomisk støtte, som fra anden myndigheds side vurderes at være til stede²² for at kunne etablere et fundament, som muliggør resocialisering af klienten og dermed forebyggelse af kriminalitetsrecidiv. Altså synes en udvikling at være sket i retning mod et øget antal klienter med behov for økonomisk støtte, hvortil der antages forinden at være givet afslag på enkeltydelse fra kommunernes ydelsesafdelinger. Et afslag, som fører til at den tilsynsførende sagsbehandler i KiF ansøger om en bevilling fra Dansk Forsorgsselskab.

Altså foretages der en forskelligartet vurdering i to instanser i det sociale system vedrørende den samme klient; om behovet for økonomisk støtte synes af så afgørende karakter for klientens videre livsførelse, herunder forebyggelse af recidiv, at ydelsen bevilges. Interessant er det derfor at undersøge nærmere, hvad der ligger til grund for vurderinger foretaget i de to forskellige offentlige instanser som et led i det tværsektorielle resocialiserende arbejde.

Problemfelt

På tidspunktet for tilrettelæggelsen af denne undersøgelse var der endnu ikke foretaget undersøgelser på nationalt plan af forvaltningen af de overordnede bestemmelser i Lov om Aktiv Socialpolitik §§ 81 og 82, og hvad der lægges til grund for tildeling eller afslag ved vurderinger af ansøgninger om enkeltydelse. Dog var der foretaget mindre lokalt forankrede undersøgelser af forvaltningen af lovgrundlaget ved behandlingen af ansøgninger (Det sociale nævn, 2010; Københavns Kommune, 2010).

Det Sociale Nævns undersøgelse fra 2010 fokuserer for et udsnit af Hovedstadens kommuner på sager, hvori bevillinger er givet. Sager, hvor afslag er givet, afdækkes ikke. Undersøgelsen viste samlet set at 60 pct. af afgørelserne var mangelfulde, hvad angik oplysningsgrundlaget, at vurderingen jf. lovens

²² <http://dansk-forsorgsselskab.dk/index.php?s=1> (set 20.05.14)

bestemmelser var ukorrekt tolket, eller at der ikke var foretaget økonomiske beregninger af rådighedsbeløbet, forud for den endelige afgørelse blev truffet. Derfor ville over halvdelen af sagerne, hvis disse var blevet anket, være blevet hjemvist til kommunerne til fornyet behandling (ibid:13). Et resultat som synes at afspejle den usikkerhed, som udgjorde dele af grundlaget for ændringerne af Lov og Aktiv Socialpolitik.

Ankestyrelsen undersøgte i 2014 de kommunale sagsbehandleres oplevelse af implementeringen og udmøntningen af lovændringerne i praksis specifikt i henhold til §82a (Ankestyrelsen, 2014a). Her peger flere kommuner på, at der eksisterer administrative udfordringer forbundet med udmøntningen af loven; bl.a. målgruppeafgrænsning og beregning af økonomiske bevillinger over 10.000²³. Fokus er i undersøgelsen tillagt lovens tekniske elementer suppleret med en kortlægning af hvor stor en andel af kommunerne, som har udarbejdet egne retningslinjer for den overordnede behandling af ansøgningerne. Dertil også en klarlægning af hvor stor en andel af kommunerne, som har orienteret de lokale tandlægepraksisser om lovændringerne (ibid:3). Undersøgelsen behandler ikke eventuelle udfordringer forbundet med sagsbehandlerens vurdering af det fornødne element, som angår vigtigheden af at få behandlingen udført. Altså om et eventuelt afslag gives fordi tandbehandlingen samlet set ud fra en helhedsbetragtning ikke vurderes at være påkrævet i sådan et omfang, at det ikke kan udsættes og gøres på et senere tidspunkt. Undersøgelsen afdækker dermed ikke sagsbehandlerens forståelse af og holdning til ansøgerens behov for behandling. En forståelse og holdning, som jeg antager påvirker sagsbehandlerens skøn, og som dermed kan forventes at udgøre en stor del af den samlede vurdering af ansøgningen.

Ankestyrelsen har i 2014 ligeledes foretaget en undersøgelse af kommunernes sagsbehandling af sager om udsættelsestruede borgere relateret til ydelser bevilget til betaling af huslejerestance jf. Lov om Aktiv Socialpolitik § 81a

²³ Grænsen på 10.000 kr. er lovmæssigt afgrænset således at ansøgningen kan behandles på et begrænset oplyst grundlag, modsat behandlinger over 10.000 kr. som kræver bl.a. forhåndsgodkendelse fra kommunen (Lov nr. 1399 af 23/12 2012).

(Ankestyrelsen, 2014b). Undersøgelsen tager dog sit afsæt i forpligtelsen forbundet med Retssikkerhedslovens § 5a til vurdering af udsættelsestruede lejeres forhold²⁴. Undersøgelsen peger på forskellige udfordringer forbundet med forvaltningen af bestemmelsen i kommunerne; bl.a. manglende oplysning af sagerne og dermed et begrænset grundlag for vurdering af sagerne, hvortil sagerne ofte afgøres på det foreliggende grundlag i kommunen. Endvidere kan undersøgelsen kun vise i hvor stor en andel af sagerne, der er bevilget støtte. Dette udgør i alt 7 sager af de 42 undersøgte sager, hvilket alene svarer til 1/6 af sagerne (ibid:64-65). Kommunerne er forpligtet til at agere i sager, hvor børn er involveret, eller hvor der i forvejen er kendskab til lejeren og/eller familien. Flere af de adspurgte kommuner i interviewene sonder kraftigt mellem udsatruede familier og andre borgere. Hertil sker der en sondring mellem, om årsagen til underretningen fra boligselskabet alene vurderes at bero på økonomiske problemer (gælden i form af huslejerestancen), eller om der eksisterer andre sociale problemer; problemer, som vurderes at eksistere på baggrund af verserende sager i kommunens socialforvaltning. Dertil påpeges det, at en stor andel af underretningerne vedrører unge mænd under 30 år, som af forskellige årsager opleves ikke at kunne forvalte egen økonomi (ibid: 18). Denne målgruppe tilsvarende hovedandelen af tilsynspopulationen i Kriminalforsorgen (Justitsministeriet, 2013:9). Jeg finder det derfor muligt at overføre tendenserne, som kan udledes af Ankestyrelsens undersøgelse, til populationen for indeværende undersøgelse; klienterne i tilsyn af KiF.

Retssikkerhedslovens bestemmelser giver i sig selv ikke hjemmel til bevillinger, hvorfor undersøgelsen i sagens natur også er afgrænset til at undersøge en overordnet praksis, og dermed ikke en dybere undersøgelse af den konkrete sagsbehandling og skønnet som udføres ved vurderingen af berettigelsen til ydelser, herunder huslejerestance som bevilges jf. Lov om Aktiv Socialpolitik § 81a.

²⁴ LBK nr 1019 af 23/09/2014.

Fælles for begge omtalte undersøgelser er, at de er gennemført ved spørgeskemaundersøgelser besvaret i størstedelen af landets kommuner, med fremsendelse af ét spørgeskema fra hver deltagende kommune. Dette er suppleret med interviews foretaget med et udsnit af kommunerne med én repræsentant fra hver kommune. Der foretages således en samlet vurdering for hver kommune gennem disse besvarelser, hvorfor det individuelle skøn som foretages i den konkrete sagsbehandling af sagerne ikke nuanceres. Dertil undersøges betydningen af lokalt forankrede praksisser med afgørende betydning for vurderingerne af ansøgningerne ej heller. Ved gennemgangen af de fremsendte sager, som indgår i undersøgelsen omhandlende udsættelsestruede lejere, kan den socialfaglige vurdering og skønnet forventes at fremkomme tydeligere. Dog er undersøgelsen afgrænset til at behandle de overordnede forpligtelser hvorfor dette ikke inddrages. I ingen af de to undersøgelser omtales målgruppen af klienter i kontakt med Kriminalforsorgen²⁵. Fælles for de omtalte undersøgelser er, at de vedrører de overordnede og tekniske forpligtelser og dermed ikke selve vurderingen af det individuelle behov, som det i bestemmelserne jf. §§ 81, 81 a, 82 og 82 a lægges op til en vurdering af. Med afsæt i de frem til nu beskrevne udviklingstendenser (tilsynspopulationen sammenholdt med udviklingen i ansøgninger til Dansk Forsorgsselskab), finder jeg det interessant at undersøge, holdningstendenserne blandt sagsbehandlerne i kontakt klientgruppen i tilsyn. Jeg har argumenteret for, hvordan der må forventes at foretages modstridende vurderinger, som fører til, at sagsbehandleren i KiF ansøger Dansk Forsorgsselskab om økonomisk støtte. Jeg finder det derfor interessant, at undersøge hvilke holdninger som eksisterer blandt aktørgrupperne.

²⁵ Dette er kontrolleret ved nøje gennemlæsning samt ved krydstjek i begge dokumenter ved søgning på ordene "krim" og "prøveløs" (begge ord er uden endelse for at sikre opfangelse af alle ord hvori andele af ordene indgår).

Problemformulering

Jeg vil undersøge hvilke holdninger, der eksisterer til klienter i tilsynsberettigelse til enkeltydelsesbevillinger. Holdninger som kommer til udtryk gennem sagsbehandlerne vurderinger af ansøgningerne om enkeltydelse indgivet fra klienter i tilsyn. Dette vedrører derfor særligt de sagsbehandlere, som i praksis faciliterer det tværsektorielle samarbejde omkring målgruppens ansøgninger: sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF.

Jeg vil undersøge hvilke holdninger og holdningsforskelle, der eksisterer mellem de to sagsbehandlergrupper. Dernæst vil jeg undersøge hvor stor en spredning, som eksisterer i holdningerne indenfor hver af de to grupper. Slutteligt vil jeg undersøge, i hvilket omfang der vurderes behov for yderligere oplysninger i sagsbehandlingen. Et element som må anses for centralt i det tværsektorielle samarbejde.

Det vil jeg undersøge ud fra problemformuleringen:

Hvordan vurderer sagsbehandlerne i kommunernes ydelsesafdelinger og de tilsynsførende sagsbehandlere i Kriminalforsorgen i Frihed ansøgninger om enkeltydelse indgivet fra klienter i tilsyn af Kriminalforsorgen?

-
- *Hvilke forskelle forekommer mellem sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i til, hvornår en klient i tilsyn af Kriminalforsorgen er berettiget til en enkeltydelse, og hvilke variationer forekommer i holdningerne inden for de to aktørgrupper?*
-

- *Hvilke faktorer vurderer hver af de to aktørgrupper: sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF som afgørende for, at en klient i tilsyn kan bevilges en enkeltydelse, og hvilke faktorer vurderes som afgørende for, at afslag på ansøgninger om enkeltydelse gives?*

- *Hvilke forskelle forekommer mellem sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF til, om ansøgninger om enkeltydelser skal oplyses yderligere før endelig vurdering og afgørelse, og hvilke variationer forekommer i holdningerne inden for de to aktørgrupper?*

Kapitel 2 – Egen (for)forståelse og begrebsafklaring

Jeg har gennem egen praksis som tilsynsførende socialrådgiver i KiF dannet egen forståelse af, hvordan resocialiserende tværsektorielt arbejde skal angribes; en forståelse, som er dannet på baggrund af teoretisk viden koblet med erfaringer tilegnet gennem det praktiske virke. Uagtet at jeg i undersøgelsesøjemed tilstræber at indtage en objektiv position, vil min egen forståelse påvirke de valg og fravalg jeg træffer. Valg som både er af bevidst og ubevidst karakter (Nielsen et al., 1993:29-30). Vigtigt er det derfor, at tydeliggøre hvilket perspektiv jeg anlægger undersøgelsen, og hvilken forståelse jeg har af begreberne, som gennemgående anvendes. Dette vil jeg gøre herefter.

Begrebet *holdning* og *tværsektorielt samarbejde* har været centrale temaer i den motiverende beskrivelse, som denne undersøgelse tager sit afsæt i. Holdningen til gruppen af klienter udgør genstandsfeltet for undersøgelsen, hvortil det tværsektorielle samarbejde udgør rammen. Disse to termer udgør begrebsapparatet anvendt gennemgående i undersøgelsen, og jeg vil derfor uddybe i dette kapitel, hvilken forståelse af og værdi jeg tillægger begreberne.

Undersøgelsens fundament skabes ud fra en bevidst positionering, som indtages fra start i processen. Hvilke byggesten, som er anvendt igennem processen fra indledning til

konklusion, afgøres af måden, hvorpå den specifikke problemstilling er identificeret og det heri liggende videnskabsteoretiske verdensbillede (Gilje & Grimen, 2002:17-19). Som jeg redegjorde for tidligere, anskuer jeg feltet gennem specifikke faglige briller, hvorfra udsynet er farvet af en forståelse af feltet og en forståelse af, hvordan de iboende elementer skal betragtes. Min videnskabsteoretiske tilgang er således inspireret af hermeneutikken, som betragter forskeren som værende placeret i en subjektiv position. Ifølge Gadamer møder forskeren sit genstandsfelt med en rygsæk fyldt med (for)forståelser, hvilket ikke er muligt at fralægge og ikke skal fralægges. Vigtigt er det derfor at synliggøre for læseren, at undersøgelsen ikke er blevet til på et objektivt og neutralt grundlag. Subjektiviteten udgøres af en *forståelseshorisont* som det styrende element i en cirkulær proces bestående af et samspil mellem egne forståelser, fordomme og genstandsfeltet, som undersøges. Ved bevægelserne mellem delene og helheden opnås en *horisontsammensmeltning* hvori nye meninger og forståelser opstår (Højberg, 2004:320-329). Jeg vil her redegøre for indholdet i min rygsæk og fra hvilken forståelseshorisont jeg anskuer feltet. Min motivation til undersøgelsen er opstået i forbindelse med egen praktiske virke som socialrådgiver i KiF, hvor jeg i mit arbejde har samarbejdet med socialforvaltningerne i omegnskommunerne. Jeg har derfor erfaring med det tværsektorielle samarbejde på tværs af aktørerne i det resocialiserende arbejde med klienter i tilsyn. Et erfaringsgrundlag, som jeg foruden motivationen for undersøgelsen har bragt i spil i konstruktionen af undersøgelsesdesignet. Trods min bestræbelse på at indtage en objektiv position har jeg gennem hele processen været bevidst om egne forståelser og eventuelle fordomme. Jeg har søgt at forholde mig kritisk til min forforståelse i processen og lade den udfordre, samtidig med at jeg har bevaret kritiske perspektiv på praksis; både den praksis, som udspiller sig i organisationen Kriminalforsorgen, hvor jeg er ansat, og den praksis, som eksisterer i ydelsesafdelingerne. Habermas understreger vigtigheden af at fastholde og synliggøre forskerens emancipatoriske erkendelsesinteresse som vejledende for analysen af genstandsfeltet (Elling, 2004:207-217). Jeg har i undersøgelsen bragt mine forforståelser i spil ved valg af problemformulering og dernæst i designet af undersøgelsen. Jeg er derfor bevidst om, at mine egne forståelser vil dominere fokus i analysen af empirien, hvilket jeg løbende vil anlægge et kritisk blik ud fra en erkendelsesinteresse af frigørende karakter. Jeg vil herved søge opnåelse af horisontsammensmeltning og opnåelse af ny viden og forståelse(r) (Højberg, 2004:320-329).

De teoretiske perspektiver har i processen (som beskrevet) inspireret og afgrænset måden, hvorpå analysens design er konstrueret og betragtet. Jeg vil herunder afklare begrebsapparatet, som indgår i denne proces, og hvorledes begreberne bringes i spil i undersøgelsen.

Holdninger

Det centrale i undersøgelsen er sagsbehandlerens holdning til, hvornår en klient er egnet til specifik økonomisk støtte i form af enkeltydelsesbevillinger, og herunder hvilken forståelse sagsbehandleren har af, hvilke faktorer som berettiger til støtten.

Holdninger betragtes og beskrives i holdningslitteraturen oftest som bestående af tre sammensatte komponenter; *kognition*, *affekt* og det *konative* komponent. Begreber som i hverdags sproget oversættes til *kognition*, *affekt* og *adfærd*. Jeg vælger denne komponentielle definition, da jeg som indledningsvist indikeret, betragter den holdning, som fører til en vurdering og deri en handling, som værende en sammensat akt.

I den komponentielle definition består det kognitive og affektive komponent i individets og i denne sammenhæng sagsbehandlerens fornuftsbetragtninger og de emotioner, som retter sig mod objekter; altså den tanke og følelse, som betragtningen af et objekt frembringer hos en person. Konation er betegnelsen for individets intentionelle adfærd; den potentielle handleparathed, som holdningsobjektet fremkalder i personen (Olsen, 2008:25-27). Jeg er interesseret i at undersøge forståelsen af, hvilke faktorer som berettiger klienten til enkeltydelser. Den komponentielle definition kommer i denne sammenhæng til sin ret ved, at jeg undersøger sagsbehandlerens forståelse af, hvilke faktorer som berettiger til ydelsen (gennem iboende kognitive emotionelle komponenter) for deraf at undersøge handletendensen (det konative element), som kommer til udtryk gennem den endelige vurdering af, om sagsbehandlerne vurderer om ydelsen bør bevilges. Det er i denne sammenhæng vigtigt at sondre mellem holdninger som udtryk for en tilbøjelighed og en faktisk handling (ibid). I denne undersøgelsessammenhæng betragtes holdningsbegrebet således som dispositioner, som sagsbehandlerne indtager, som medfører en tilbøjelighed til at tænke, føle og agere på bestemt vis i praksis ved vurderingen af enkeltydelsesansøgninger

(Monrad & Ejrnæs 2012:24). Hvorledes disse faktorer, som påvirker handletendensen, vil blive undersøgt, kommer jeg nærmere ind på i afsnittet omhandlende metodeanvendelsen.

Undersøgelsen tager sit udgangspunkt i en forforståelse af, at der eksisterer holdningsforskelle blandt sagsbehandlerne på tværs af praksis. Et tværsektorielt arbejde bestående af flere elementer, hvor fokus i denne undersøgelse tillægges vurderingen af enkeltydelsesansøgninger. Holdningsforskellene antages derfor at eksistere mellem feltets aktører samt internt i aktørgrupperne af sagsbehandlere i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF.

Det tværsektorielle resocialiserende samarbejde

Rammerne for det resocialiserende arbejde fokuserende på klienternes økonomiske situation består i et tværsektorielt samarbejde mellem socialforvaltningerne og Kriminalforsorgen. Aktørerne består foruden sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne af de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF. For at kunne undersøge holdningerne, som eksisterer indenfor og i spændingsfeltet mellem aktørerne, er det vigtigt at redegøre for, hvilken forståelse af og værdi der tillægges *det tværsektorielle samarbejde*.

Ejrnæs (2004) har undersøgt tværfagligt samarbejde omkring børn med sociale problemer og mistrivsel. Særligt er fokus tillagt det tværfaglige element, og hvilke holdninger som eksisterer mellem de involverede aktører (professioner). Han anvender i sin analyse begrebet *tværsektorielt* i forlængelse af begrebet *tværprofessionelt*, til at belyse rammerne for samarbejdet mellem grupperne (ibid). Problemstillingen i hans undersøgelse og aktørernes karakteristika er ikke direkte at sammenligne med indeværende undersøgelses problemstilling. Dette da fokus i indeværende undersøgelse tillægges de holdninger som eksisterer på tværs af og indenfor det resocialiserende tværsektorielle samarbejde. Sagsbehandlerens profession og *fag* betragtes derfor ikke som et selvstændigt fokuspunkt. Begrebet uddybes derfor ikke yderligere. Hans undersøgelse er dog interessant i den udstrækning at begrebet *tværsektorielt* anvendes. Jeg vil derfor i opbygningen af designet for undersøgelsen, i analysen af empirien samt i den afsluttende perspektivering lade mig inspirere heraf.

Sagsbehandlerne vil i undersøgelsen blive spurgt ind til deres faglige baggrund, hvorfor det dog i analysen vil være muligt at afklare, om sagsbehandlerne baggrund spiller en afgørende rolle i denne sammenhæng. Ejrnæs (ibid) finder i sin undersøgelse, at den faglige baggrund ikke har afgørende betydning for holdningen på tværs af professionerne. Inspireret heraf og med hans resultater in mente, forventer jeg tilsvarende resultat.

Undersøgelsens tværsektorielle fokus indtræffer i forlængelse af de politiske udmøntede initiativer, hvor fokus er tillagt samarbejdet på tværs. Jeg agter at tydeliggøre, hvilken position og værdi jeg tildeler hver af de to grupper af aktører i feltet ved at tildele hver gruppe en specialiseringsgrad. Jeg betragter sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne som specialiseret i at vurdere og afgøre enkeltydelsesansøgninger. De er altså specialister i forvaltningen af lovbestemmelserne ift. bevilling af enkeltydelser og vurderingen af, hvornår en begivenhed kan betragtes som værende af en sådan karakter, at egen afholdelse af udgiften forbundet hermed vil forværre situationen. Den anden gruppe af aktører, som udgøres af sagsbehandlerne i KiF, har en indgående erfaring med målgruppen af klienter i tilsyn. De udgør en gruppe med speciale i identificering af faktorer, som øger risikoen²⁶ for recidiv. Jeg antager på baggrund af denne betragtning af specialisering, at der eksisterer en diskrepans i tilgangen til sagsbehandlingen og holdningerne til målgruppen af dømte klienter mellem de to grupper af aktører. Ejrnæs (2004:202-210) finder modsat den lille forskel i holdningerne mellem de forskellige faggrupper, at der eksisterer en større forskel indenfor den samme gruppe af fagpersoner (ibid). Med inspiration fra hans undersøgelse finder jeg det interessant at undersøge, om der foruden eventuelle holdningsforskelle mellem aktørgrupperne eksisterer en variation i holdninger inden for gruppen; altså i hvor høj en grad sagsbehandlerne inden for samme organisation er enige om potentielle handlinger.

Sagsbehandlingen af ansøgninger om enkeltydelse og forståelserne og holdningerne som ligger til grund herfor, udgør et genstandsfelt, som kan betragtes fra flere teoretiske perspektiver. Jeg vil herunder afgrænse og redegøre for, hvilket teoretisk perspektiv jeg anlægger feltet, og hvordan målgruppen dømte af klienter i tilsyn indplaceres her.

²⁶ Begrebet *risikofaktorer* anvendes i tiltagende grad indenfor det sociale arbejdes felt (Ejrnæs, 2008:175-178). Jeg betragter det brede kriminologiske felt som hørende herunder. Risikofaktorer medtages i den ene undersøgelse sekundært, hvorfor jeg ikke redegør yderligere herfor.

Kriminalitet som resultat af økonomisk afsavn

Der findes fire grundlæggende teoretiske perspektiver på kriminaliteten og kausaliteten eksisterende heri; *Velfærdsteori*, *afviger teori*, *konfliktteori* og *socialkonstruktivistisk teori* (Ejrnæs, 2008:153-163). Størstedelen af de større kriminologiske teorier refererer til amerikanske forhold, hvilket i mange tilfælde ikke er sammenligneligt med de forhold, som udspiller sig i en dansk kontekst. Forskningen indenfor det sociale arbejdes felt har i Danmark en tradition for at centrere om begrebet *velfærd* med fokus på økonomiske problemstillinger og fattigdom. Dette perspektiv betegnes *Det skandinaviske velfærdsteoretiske perspektiv*, hvis fokus særligt er tillagt den ulige fordeling af velfærd som årsag til sociale problemer. Særligt kendt inden for dette perspektiv på sociale problemer er Erik Allardts *behovsteori*. Teorien knytter individets behov for tilfredsstillelse med velfærdsopfattelsen. Behovene som kategoriseres som materielle, sociale eller psykiske. De sociale problemer indtræffer i situationen, hvor en ulige fordeling af velfærdsgoderne sker, og den enkelte giver afkald på goder, som ud fra en normativ betragtning anses for værende alle undt. Velfærdsstatens rolle består i at fordele velfærdsgoderne fx i form af økonomiske tilskud til trængte personer, hvorved kilden til sociale problemer kan udlignes (ibid; Elm Larsen, 2007:37-40). Teorien redegør ikke for egentlige kausale forklaringer og generative mekanismer, som fører til kriminel adfærd, blot at mangeltilstanden og det heraf afledte afsavn betragtes som et socialt problem (ibid; Ejrnæs, 2008:154-155).

Indeværende undersøgelse tager, som nævnt, bl.a. sit afsæt i det gældende retlige grundlag på området. Jeg tolker bekendtgørelsen og tilhørende vejledning som trangsbestemmelser udformet på baggrund af et velfærdsteoretisk perspektiv på sociale problemer. Et teoretisk perspektiv, som jeg derfor i processen med valg af metodedesignet og i den videre analyse vil lade mig inspirere af. Jeg vil slutteligt anvende perspektivet som afsæt for en diskussion af resultaterne i forhold til *best practice* og en videre teoretisk perspektivering. Dette sker i kapitel 5.

Jeg har nu redegjort for mit metateoretiske ståsted samt redegjort for, hvilket teoretisk perspektiv som anlægges min betragtning af feltet, og grundantagelsen, som jeg tolker lægger til grund for lovgrundlaget. Jeg vil i det efterfølgende præsentere mit metodevalg.

Kapitel 3 - Metode

Erkendelsesinteressen i undersøgelsen vedrører hvilke faktorer, som har afgørende betydning for, at sagsbehandlerne finder en klient i tilsyn af KiF berettiget til en enkeltydelse. Det er derfor vigtigt at foretage et metodevalg, som fordrer en holdningsundersøgelse, hvori faktorer med afgørende betydning kan påvises (Bilfeldt, 2007:123).

I dette afsnit redegør jeg for mit metodevalg, hvad undersøgelsens empiri består af, og hvordan det gøres til genstand for analyse. Jeg vil hermed redegøre for de intentioner som tillægges undersøgelsen, og hvilke principper som gennemsyner tilrettelægningsen og gennemførelsen heraf.

Den kvantitative dataindsamling

Beslutningsprocessen, som danner rammen omkring vurderinger og beslutninger truffet i det sociale arbejdes praksis, er kun undersøgt i et begrænset omfang. Flere kritikere hævder, at kompleksiteten, som eksisterer i denne proces, besværliggør konstruktionen af et validt metodisk design, som kan danne grundlag for resultater af repræsentativ karakter (Taylor, 2006:1187-1190). Et utal af dokumentanalyser og interviews med fokus på etik og fagligt skøn i sagsbehandlingen er gennemført. Dog forekommer disse metoder ikke tilstrækkeligt solide til at kunne udsige noget entydigt omkring, hvilke sammenhænge der ses mellem holdninger og de egentlige handletendenser. Enten skyldes det utilstrækkeligt oplyste dokumenter, eller også hæmmes validiteten ved interviewmetoden. Den kvantitative dataindsamlingsmetode påpeges derfor som ideel til undersøgelse af beslutnings – og vurderingsprocesser (ibid). En metode som jeg derfor vil anvende i denne undersøgelse.

Det skandinaviske velfærdsteoretiske perspektiv indeholder som påpeget tidligere ingen egentlig kausalforklaring. Der forekommer derfor et fravær af teoretisk forklaring på, hvilke generative mekanismer som synes at føre til kriminalitet ved økonomisk afsavn. Min undersøgelse er inspireret af dette teoretiske perspektiv. Interessant i forlængelse heraf er det

derfor at undersøge, hvilke holdninger sagsbehandlerne har til vurderingerne af ansøgningerne; hvilke faktorer som vægtes i vurderingen. Hvor det ved traditionelle spørgeskemaundersøgelser er begrænset, hvor komplekst en problemstilling kan udlægges af risiko for, at spørgsmålet fremstår uklart og forvirrende, er det i vignetmetoden muligt at beskrive ganske komplekse fænomener og undersøge respondenternes stillingtagen hertil (Monrad & Ejrnæs, 2012:21-22). En metodisk tilgang som jeg herunder vil uddybe relevansen og anvendelsen af til besvarelsen af undersøgelsens problemformulering.

Vignetmetoden

Når man som jeg vil udføre en undersøgelse, som fokuserer på en (fag)gruppes holdninger til et bestemt element i deres praksis, er vignetmetoden en særligt egnet metode.

Undersøgelsesformen er udviklet på baggrund af kritik rettet mod traditionelle holdningsundersøgelser som metode til undersøgelse af normative forhold. Modsat de traditionelle holdningsundersøgelser med fokus på generelle holdninger afdækkes holdninger i vignetmetoden i relation til den kontekst, de udspiller sig i (Ejrnæs & Monrad 2012:107-108; Finch, 1987:105-107). Metoden synes derfor at stemme godt overens med min metateoretiske betragtning, da et problem ifølge hermeneutikken skal ses i sammenhæng med den konteksts helhed, hvori det eksisterer (Juul, 2012:118).

Jeg er interesseret i at undersøge holdningerne og handletendensen, som eksisterer særligt i henhold til gruppen af dømte klienter i tilsyn, som ansøger om enkeltydelser. Til dette er vignetmetoden oplagt at anvende, da metoden muliggør en kontekstualisering. Metoden indebærer at respondenterne i undersøgelsen præsenteres for vignetter og dertilhørende spørgsmål. Vignetter er små fiktive cases, som anvendes til identificering af præcist hvilke faktorer, som respondenterne vægter i sin stillingtagen til det præsenterede emne. Metoden muliggør en så nøjagtig og detaljeret beskrivelse af hændelser og egenskaber ved vignetpersonerne, at det sikres, at respondenterne forholder sig til de samme faktorer i besvarelsene. Herved sikres en så ensartet forståelse og tolkning af konteksten respondenterne imellem, at undersøgelsens validitet højnes (Monrad & Ejrnæs, 2012:14-18).

Alment kendt er, at der oftest er en distance mellem en holdning som udtryk for et ideal og den faktiske handling. Vignetundersøgelsen som holdningsundersøgelse kan derfor ikke anvendes til at sige noget om sagsbehandlerne faktiske ageren ved vurdering og afgørelser af enkeltydelsesansøgninger i praksis. Dog kan holdninger betragtes som udtryk for handletendenser og dermed pege på hvilke faktorer, som ligger til grund for de faktiske valg og handlinger, som sagsbehandlerne foretager og udfører. Da formålet med min undersøgelse netop vedrører at undersøge holdningerne som indikator for handletendenser, som danner grundlag for de faktiske handlinger, er vignetmetoden som kvantitativ undersøgelsesmodel særligt egnet (Monrad & Ejrnæs, 2012: 18-22; Ejrnæs, 2004:27-32).

Vignetmetoden er i min undersøgelse særligt egnet, da den arter sig til at synliggøre forståelser og vurderinger foretaget i særlige kontekster i det sociale arbejdes praksis. Gennem anvendelsen af vignetbeskrivelserne dannes der grundlag for, at jeg selv kan definere konteksten. Det sikres dermed, at respondenternes i deres besvarelser forholder sig til en ens kontekst, og sammenligningsgrundlaget mellem deres besvarelser sikres dermed (Ejrnæs & Monrad 2012:13-14).

Det er ved anvendelse af vignetmetoden muligt at anvende to typer af vignetter: en vertikal og en horisontal. Den horisontale konstruktion indebærer en systematisk variation af hændelses- og kontekstfaktorerne respondenter imellem. Det er på denne måde muligt at udlede, hvilke faktorer som har afgørende betydning for foretagelse af bestemte vurderinger eller handlinger. Vignetterne består af ganske korte beskrivelser, hvorfor det ikke er muligt at præsentere et hændelsesforløb genkendeligt i praksis (ibid:94-102). Dette er i stedet muligt i en vertikal vignet. Denne konstruktion indeholder et hændelsesforløb, som giver mulighed for at undersøge respondenternes vurdering af samme hændelsesforløb, og hvordan respondenternes egenskaber påvirker deres besvarelse (ibid:107-110, 130).

Vignetkonstruktionerne

Begge vignettertyper er anvendelige i denne undersøgelsessammenhæng, da interessen både går på at undersøge, hvilken betydning vignettens kontekst har, og om variationen af

faktorer har afgørende betydning for udfaldet. Endvidere er det vigtigt, at der etableres sammenligningsgrundlag respondentgrupperne imellem, hvorfor samme hændelsesforløb skal præsenteres for respondenterne. En sådan konstruktion har jeg fundet mulig i et vertikalt vignetdesign med inspiration fra den horisontale vignette. Jeg vælger således at konstruere et hændelsesforløb i et vertikalt design, som alle præsenteres for begge respondentgrupper.

Generelt er det ved et vertikalt design ikke muligt at udsige, hvilke faktorer som har haft afgørende betydning for vurderingen. Dette imødekommer jeg på to måder. Jeg henholdsvis varierer faktorerne i vignetterne, som respondenterne præsenteres for, hvorpå de i de efterfølgende spørgsmål bedes rangordne faktorerne. Dermed kan jeg undersøge, hvilke faktorer som har størst betydning for vurderingen. Dernæst spørges respondenterne i de efterfølgende spørgsmål, inspireret af den horisontale tilgang, ind til hvilken betydning som har afgørende betydning for vurderingen. I forlængelse heraf spørges der til, om respondenterne vil foretage en anden vurdering, hvis der forelå kendskab til andre aspekter i klientens tilværelse og forhold, som ikke er oplyst i vignetten. Fx om afgørelsen om bevilling eller afslag vil revurderes, hvis der var kendskab til at klienten var far med samvær med et barn.

Fælles for alle respondenterne er, at de er præsenteret for i alt tre vignetter, hvori hændelsesforløbene og vignettepersonens egenskaber er varieret afhængigt af ansøgningsformålet (jf. lovgrundlaget). Det er på denne måde muligt at undersøge, om vurderingerne adskiller sig afhængigt af ansøgningsformålet, og hvilke faktorer som i forhold til de specifikke vignetter har afgørende betydning for vurderingen. Disse faktorer er således defineret efter den enkelte vignets indhold, hvorfor disse ikke varierer af betydning på tværs af vignetterne. Således spørges der fx i vignette 2 til betydningen af, at Martin har samvær med et barn. I vignette 3 spørges der eksempelvis til betydningen af, at Peter tilkendegiver fysiske og psykiske smerter.

Spørgsmålene, som stilles efter hver vignette, er standardiseret for at sikre grundlag for sammenligning de to grupper af respondenter imellem. Kun få variationer er til stede, hvilket er et bevidst valg for at imødekomme den forskel, som eksisterer i praksis hos hver af grupperne (Ydelsesafdelingerne og KiF). Da sagsbehandlerne i socialforvaltningerne er

dem, som i praksis har den afgørende stemme, er fokus tillagt deres vurderinger og handlinger. Spørgsmålene adskiller sig derfor de to grupper imellem ved, at sagsbehandlerne i socialforvaltningerne spørges til, hvad der bør gøres i den fiktive sag, hvortil de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF spørges ind til, hvad de vurderer at den kommunale sagsbehandler bør gøre. Spørgsmålene er standardiserede således, at formuleringerne ikke varieres ud over dette. Fælles for de tre vignetter er, at der spørges til betydningen af det økonomiske aspekt. Spørgsmålet er formuleret ”*vurderingen foretages alene...*” eller ”*Rådighedsbeløbet alene...*”. På den måde etableres der grundlag for, at vise i hvor stort et omfang, at vurderingerne alene sker ud fra en økonomisk betragtning. Betydningen af andre faktorer, som der spørges til efterfølgende, er udvalgt på baggrund af de karakteristika, som Clausen redegør for i sin undersøgelse (ibid:2013a; 2013b). Dette vedrører bl.a. misbrug, kriminalitetstype og type af dom.

Vignetterne og variation af faktorer heri er søgt konstrueret under hensyntagen til den travle hverdag som jeg er bekendt med, er en realitet hos respondenterne. Længden af vignetterne og antallet af tilhørende spørgsmål er således søgt at holde på et niveau, hvor disse rammer imødekommes. Dog stadig med en tilpas mængde af detaljer, således at *tomme pladser* i beskrivelserne undgås, og risikoen for usikkerhed i tolkningen dermed mindskes (ibid:73-80, 103).

Ved gennemførelse af en kvantitativ undersøgelse som min, hvori en standardiseret logik gælder, er det til spørgsmålene at foretrække at anvende lukkede svarkategorier. Åbne svarkategorier udfordrer sammenligningsgrundlaget i undersøgelsen og er - afhængigt af det anvendte antal af åbne kategorier - unødigt tidskrævende i et større datasæt (Olsen, 2005:78-84). Dog giver det respondenterne mulighed for uddybning af besvarelsenerne. Jeg anvender i undersøgelsen primært lukkede svarkategorier, som derpå forbindes med uddybende spørgsmål afhængigt af det valgte svar. Svarkategorierne er valgt både som nominalskalaer og ordinalskalaer afhængigt af spørgsmålenes indhold og min bagvedliggende undersøgelsesinteresse (Hansen & Andersen, 2009:116-117). Eksempelvis er jeg både interesseret i variabler bestående af viden om respondenternes demografi (nominal) og er endvidere interesseret i skaleringen af betydningen af faktorer (ordinal). Da sagsbehandlerne må forventes at have kendskab til og dermed en holdning til sagsbehandlingen af enkeltydelsesansøgningerne, er svarmuligheden *ved ikke* udeladt. Særligt for at undgå

partielt bortfald i besvarelsene. De tvinges hermed til stillingtagen, hvilket vurderes muligt på baggrund af det erfarings og vidensgrundlag, de har (ibid: 113-114; Olsen, 2005:81).

Metodekombination vil i et undersøgelsesdesign som mit være relevant at anvende. Jeg ville herved efter gennemførelse af den kvantitative undersøgelse kunne supplere med en kvalitativ undersøgelse bestående af interviews med respondenterne. Det vil åbne op for muligheden for uddybning af besvarelsene, og hvorfor de eksakte faktorer vægtedes i besvarelsene (ibid:28-29). Da en sådan konstruktion undervejs i processen ikke viste sig mulig, valgte jeg i stedet at øge antallet af spørgsmål efter hver vignette. Endvidere valgte jeg, at anvende åbne svarkategorier som svarmulighed ved flere af spørgsmålene. På denne måde gives respondenterne mulighed for uddybning af besvarelsene ved tilføjelse af punktet *andet*. Endeligt gives der til slut i undersøgelsen mulighed for yderligere uddybning i et åbent kommentarfelt. Dette vurderer jeg i undersøgelsen muligt at lade stå i stedet for interviews i sådant et omfang, at resultaterne stadig betragtes som valide og kvantificerbare.

De tre vignetter

De tre vignetter omhandler Casper, Martin og Peter. Konstruktionen af vignetterne er sket på baggrund af et grundigt forarbejde. For at sikre en realistisk beskrivelse, er nyeste viden om klienter i tilsyn af KiF inddraget (Clausen, 2013a; 2013b; Tranæs, 2008). Vignetpersonerne er præsenteret således, at deres demografi og socioøkonomiske situation tilsvarende gruppen af klienter, som udgør tilsynspopulationen i KiF (køn, alder, partnerskabsstatus, boligsituation, beskæftigelsesmæssige og økonomiske situation²⁷, misbrugshistorik og grad af kriminel belastning) (ibid). Valget af navne til vignetpersonerne er sket på baggrund af statistikker

²⁷ Alle vignetpersonerne er modtagere af uddannelseshjælp. Her er mulighed for opnåelse af tilskud afhængigt af aktiviteter, som deltages i, og evt. forsørgerpligt. Dette er derfor varieret personerne imellem ud fra en vurdering af sandsynligheden for, at disse ville opnå afhængigt af den pågældende vignetpersons situation (se satsene på <http://bm.dk/da/Tal%20og%20tendenser/Satser%20for%202014/Uddannelseshjaelp.aspx>, set 06.09.14). Dertil kommer, at den ene vignetperson betaler børnebidrag (se sats for normalbidraget på <http://statsforvaltningen.dk/site.aspx?p=4657> set 06.09.2014).

over udbredte navne i befolkningen i 2014²⁸. Valget af priser på tandbehandling, køb af inventar samt huslejerestance er fastsat efter undersøgelse af gældende priser på området²⁹.

Jeg har valgt at anvende tre vignetter for at afspejle de typer af enkeltydelsesansøgninger, som behandles i praksis, og som synes gennemgående i ansøgningerne til Dansk Forsorgsselskab. Den ene vignette vedrører derfor ansøgning om ydelse til betaling af inventar jf. § 81. En anden vignette vedrører betaling af huslejerestance jf. § 81 a. Den sidste vignette vedrører tandbehandling, som ansøges jf. § 82 a.

Vigtigt har det også været at konstruere et designlayout, som afspejler måden, hvorpå enkeltydelsesansøgninger modtages og behandles i praksis. Ansøgninger behandles i praksis efter udfyldelse og modtagelse af et standardiseret skema, som fremstår nærmest identisk uafhængigt af de specifikke kommuner³⁰. Vignetterne er derfor konstrueret således, at størstedelen af informationen gives i et ansøgningsskema. Forinden da gives en ganske kort introduktion til den enkelte vignette, som forventes at fremgå af de indledningsvise rubrikker i et ansøgningsskema. Layoutet synes derfor at fremstå så identisk som muligt med det generelle layout, som den gennemsnitlige ansøgning har på landsbasis.

For at sikre validiteten og relevansen af vignetterne har jeg forud for konstruktionen søgt at opnå indblik i praksis gennem tre praktikere, som alle har varetaget sagsbehandlingen af enkeltydelsesansøgninger. Jeg har endvidere forud for gennemførelse af undersøgelsen foretaget en pilotundersøgelse med tre respondenter. Både informanterne og deltagerne har alle en relevant faglig baggrund enten som socialrådgiver med erfaring fra sagsbehandlingen af enkeltydelsesansøgninger eller som tilsynsførende sagsbehandler i KiF eller som kandidat i socialt arbejde³¹. De har derfor kunnet bidrage med nyttig viden og perspektiver på praksis

²⁸ <http://www.dst.dk/da/Statistik/emner/navne/navne-i-hele-befolkningen.aspx?tab=nog> (set 20.06.2014)

²⁹ Beløbene er fastsat efter en tilfældig søgning på priser fra et udsnit af tandlæger spredt over landet og egen erfaring fra praksis med prisoverslag opnået ifm. ansøgning om enkeltydelse. Priserne på møblerne er fastsat efter søgning på møbler fra IKEA, som jeg fra praksis og gennem informanterne adspurgt forud for gennemførelse af undersøgelsen er bekendt med, at flere kommuner fastsætter som rimelige priser (se bl.a. <http://www.ikea.com/dk/da/> (set 20.06.2014).

Dertil er huslejerestancen fastsat efter en tilfældig søgning på huslejepriser fra et udsnit af almene boligselskaber spredt over landet.

³⁰ En konklusion, som er mulig at drage efter disse skemaer er fremsøgt på et bredt udsnit af kommunernes hjemmesider og sammenlignet. Det nøjagtige antal er ikke noteret, men sammenligningen er sket af skemaer fra minimum 15 kommuner fordelt over hele landet.

³¹ Informanterne og deltagerens identitet er her beskrevet i en anonymiseret form, men kan oplyses ved forespørgsel efter accept fra de pågældende.

samt konstruktiv feedback vedrørende vignetekonstruktionerne og relevansen af faktorerne, som inddrages i beskrivelserne.

Præsentation af vignetterne

Herunder præsenteres vignetterne i tilsvarende rækkefølge som præsenteret for respondenterne. Den længste vignette blev præsenteret indledningsvist, herpå den næstlængste vignette og til slut den korteste vignette. Af hensyn til læsevenligheden og tyngden blev skemaerne i vignetterne delt op og præsenteret i andele efter hinanden.

Vignet 1

Casper på 27 år er tilsynsklient i Kriminalforsorgen i Frihed. Han er prøveløsladt fra sin seneste afsoning med vilkår om at skulle møde til tilsynssamtaler i 12 måneder.

Casper har under afsoningen opnået egen lejet lejlighed som han skal flytte ind i kommende måned. Han har ingen inventar til boligen, og han og den tilsynsførende sagsbehandler i Kriminalforsorgen i Frihed udfylder derfor en ansøgning om enkeltdelse ved seneste tilsynssamtale.

Ansøgningen er fremsendt til kommunen, hvor du som sagsbehandler modtager den til videre behandling og afgørelse.

Hvad ansøges der om

Dato: 22.08.2014

Casper har i de seneste år opholdt sig hos sine nærmeste, og ejer ud over sit tøj derfor kun et tv og en højtaler, som han fik foræret af en medindsat under seneste afsoning.

Der er via IKEAs og Elgigantens hjemmeside opstillet et prisoverslag på de vigtigste ejendele, som Casper mangler til sin kommende lejlighed.

Det samlede ansøgte beløb udgør **6.000 kr.** til køb af møbler og hvidevarer:

Køleskab 1.000 kr.

Seng 700 kr.

Sofa og bord 1.000 kr.

Bord og stole 1.000 kr.

Lamper og gardiner 900 kr.

Service og porcelæn 600 kr.

Gryder 500 kr.

Diverse (sengetøj, håndklæder mm.) 300 kr.

Begrundelse for ansøgningen

Casper er i tilsyn af Kriminalforsorgen i Frihed med tilsynssamtaler i et år frem til den 28.07.2015. Han skal møde til samtale hver anden uge de første to måneder og derefter en gang om måneden. Ansøgningen er udfyldt sammen med sagsbehandleren ved seneste tilsynssamtale:

Casper har gennem de seneste fem år afsonet tre domme, og har i mellemliggende perioder været kontanthjælpsmodtager fordi det ikke er lykkedes at finde et job, bl.a. pga. en plettet straffeattest. Han har i samme perioder været boligløs, fordi han har oplevet det svært at finde en bolig han havde råd til at bo i. Han har derfor på skift opholdt sig hos sine to gode kammerater og sin tidligere kæreste. Dette på nær af en periode på seks måneder i 2012, hvor han boede i en billig fremlejet møbleret lejlighed.

Kort før løsladelsen fandt Casper med hjælp fra sin kontaktperson i fængslet, en to værelses lejelejlighed som han flytter ind i den 01.10.2014. Frem til da bor han hos sin kammerat hvis adresse han er løsladt til. Han betaler husleje for at bo hos kammeraten, og har derfor ikke mulighed for at spare sammen til møbler og hvidevarer inden indflytningen.

Der er bevilget et indskudslån via kommunen til den nye lejlighed som straks skal afdrages efter indflytningen. Der er også ansøgt om boligstøtte, hvilket forventes at udgøre ca. 400 kr. månedligt. Den kommende husleje er på 3.800 kr.

Caspers økonomi forventes ikke at ændres i de første måneder efter indflytningen, da han indgår i et behandlingsforløb for sit hashmisbrug og derfor ikke forventes at opnå et job i den periode. Han vil derfor ikke have økonomisk overskud til selv at finansiere indbo i samme periode. Misbruget har før og under afsoningen været påvirket af de bekymringer som Casper har oplevet at have omkring sin boligsituation. Han er fast besluttet på at afvænne sig brugen af hash, og der fokuseres derfor på emnet i tilsynssamtalerne i Kriminalforsorgen.

Casper fortæller at han tidligere har trivedes med sin tilværelse, men som han siger "det skal ændres. Jeg vil helt af med mit hashforbrug og ønsker at få en base som er min helt egen. Men det er skide svært og frustrerende at få styr på tingene, for jeg kan ikke skaffe pengene til møbler selv uden at lave kriminalitet. Og det vil jeg bare ikke mere."

Han ansøger derfor om en enkeltydelse til køb af møbler og hvidevarer.

Ønskes yderligere udtalelse fra Kriminalforsorgen, så kan sagsbehandler Louise Kristensen kontaktes på telefon 44 33 22 11.

<u>Oplysninger om indtægter</u>	<u>Ansøger</u>	<u>Ægtefælle/samlever</u>
(Vedlæg dokumentation for alle oplysningerne)		
Kontanthjælp	5.310 kr. udbetalt i uddannelseshjælp	----
Boligstøtte	----	----
Andet	----	----
I alt	5.310 kr.	----

<u>Formueforhold</u>	<u>Ansøger</u>	<u>Ægtefælle/samlever</u>
Indestående i pengeinstitut	1.123 kr.	----
Kontanter	300 kr.	----
Andet	----	----
I alt	1.423 kr.	----

<u>Oplysninger om udgifter</u> (Vedlæg dokumentation for <u>alle</u> oplysningerne)	<u>Ansøger</u>	<u>Ægtefælle/samlever</u>
Husleje	2.000 kr. (leje hos sin kammerat)	----
El	----	----
Varme	----	----
TV licens	----	----
Telefon/internet samlet	200 kr.	----
Børnebidrag	----	----
Andet (afdrag på tidl. indskudslån)	500 kr.	----
I alt	2.700 kr.	----

Vignet 2

Martin på 26 år er tilsynsklient i Kriminalforsorgen i Frihed. Han er prøveløsladt fra sin seneste afsoning med vilkår om at skulle møde til tilsynssamtaler i 12 måneder.

Martin har under afsoningen fået en husleje restance, som han ikke er i stand til at betale. Ved dagens samtale i Kriminalforsorgen, kontakter den tilsynsførende sagsbehandler kommunens ydelsesafdeling, og oplyser om behovet for økonomisk støtte til betaling af husleje restancen. Det aftales med den kommunale sagsbehandler, at der fremsendes en enkeltydelsesansøgning samme dag.

Ansøgningen modtages få dage efter i kommunens ydelsesafdeling, hvor du som sagsbehandler modtager den til videre behandling og afgørelse.

<u>Hvad ansøges der om</u>	<u>Dato: 25.07.2014</u>
<p>Martins husleje er ikke betalt under seneste afsoning, da der fejlagtigt ikke blev ansøgt om det de to måneder han afsonede.</p> <p>Der ansøges derfor om betaling af husleje restance fra to måneder:</p> <p>2 x 4.568 kr.</p> <p>Administrations og rykkergebyrer 600 kr.</p> <p><u>I alt 9.736 kr.</u></p>	

<u>Begrundelse for ansøgningen</u>
<p>Martin er i tilsyn af Kriminalforsorgen i Frihed med tilsynssamtaler i et år frem til den 14.05.2015. Han har skulle møde til samtale hver anden uge i tilsynets første to måneder, og skal fremover møde en gang om måneden.</p> <p>Ansøgningen er udfyldt sammen med sagsbehandleren ved seneste tilsynssamtale:</p> <p>Martin har gennem de seneste seks år afsonet fire domme, og har i mellemliggende perioder været kontanthjælpsmodtager fordi han ikke har kunnet finde et job. Han har i de seneste to år boet i en 2-værelses almen lejlighed sammen med sin 4-årige datter, som han har fast samvær med hver anden weekend. Han oplever sin økonomi som begrænset, men fortæller at han gennem årene har betalt sine regninger til tiden.</p> <p>Martin ved ikke hvorfor huslejen ikke er betalt under seneste afsoning, da han mener at der er ansøgt om betaling via kommunen. Han fortæller til dagens tilsynssamtale at han er frustreret og i vildrede omkring hvad han skal stille op med regningen. Han udelukker muligheden for at låne penge fra andre, hverken familie eller venner. Han fortæller at: "for et par år siden ville jeg nok bare have lavet et indbrud og tjent nogle hurtige penge. Men det vil jeg ikke mere. Jeg vil ændre mit liv nu." Han anser det for umuligt selv at kunne skaffe pengene til betaling af husleje restancen. Boligforeningen har tilbudt en afdragsordning på fire måneder, men Martin kan ikke finde overskuddet i sit rådighedsbeløb til at kunne afdrage beløbet. Der ansøges derfor om en enkeltydelse til dækning af husleje restancen.</p> <p>Ønskes yderligere udtalelse fra Kriminalforsorgen, så kan sagsbehandler Mette Nielsen kontaktes på telefon 44 33 22 11.</p>

Formueforhold	Ansøger	Ægtefælle/samlever
Indestående i pengeinstitut	726 kr.	----
Kontanter	150 kr.	----
Andet	----	----
I alt	876 kr.	----

Oplysninger om indtægter	Ansøger	Ægtefælle/samlever
(Vedlæg dokumentation for alle oplysningerne)		
Kontanthjælp	8.826 kr. netto (uddannelseshjælp)	----
Boligstøtte	630 kr.	----
Andet	----	----
I alt	9.486 kr.	----

Oplysninger om udgifter	Ansøger	Ægtefælle/samlever
(Vedlæg dokumentation for alle oplysningerne)		
Husleje	4.568 kr.	----
El	357 kr.	----
Varme	474 kr.	----
TV licens	208 kr.	----
Telefon/internet samlet	214 kr.	----
Børnebidrag	1.270 kr.	----
Andet	----	----
I alt	7.091 kr.	----

Vignet 3

Peter er 24 år og tilsynsklient i Kriminalforsorgen i Frihed i forbindelse med sin betingede dom. Vilkåret for dommen er at han møder i tilsyn i Kriminalforsorgen i 12 måneder.

Peter beklager sig over tandsmerter ved seneste tilsynssamtale, hvorfor den tilsynsførende sagsbehandler i Kriminalforsorgen i Frihed kontakter ydelsesafdelingen i kommunen for vejledning om ansøgning af enkeltydelse til tandbehandling. Den kommunale sagsbehandler oplyser at Peter skal få udarbejdet et prisoverslag på behandlingen, og vedlægge en ansøgning.

Ansøgningen modtages i kommunens ydelsesafdeling tre uger senere, hvor du som sagsbehandler modtager den til videre behandling og afgørelse.

<u>Hvad ansøges der om</u>	<u>Dato: 07.09.2014</u>
Tandbehandling.	
Prisoverslag fra Byens tandklinik pr. 28.08.2014 (opridset herunder):	
2 x tandrensning: 374 kr.	
4 x røntgenbilleder: 548 kr.	
3 x rodbehandlinger: 6.795 kr.	
7 x plastfyldninger: 6.496 kr.	
<u>I alt 14.213 kr.</u>	

Begrundelse for ansøgningen

Peter har været i tilsyn af Kriminalforsorgen siden 25.05.2014, hvor han skal møde til samtale en gang månedligt. Ansøgningen er udfyldt sammen med sagsbehandleren ved seneste tilsynssamtale:

Peter har igennem seneste tre måneder haft tiltagende tandsmerter. Han mener ikke at have besøgt en tandlæge siden han gik ud af folkeskolen, primært fordi han i alle sine voksne år har været kontanthjælpsmodtager, og derfor ikke synes at have haft råd. Han har igennem de seneste to år oplevet hyppige smerter, men har ikke opsøgt en tandlæge af frygt for at behandling ville blive omfattende og dyr.

Ved den seneste tilsynssamtale var hans tandsmerter tydelige. Peter fortalte at smerterne er begyndt at påvirke ham fysisk og psykisk. Han kan ikke låne penge til behandling fra hverken familie eller venner, og han fortalte til samtalen om tanker han er begyndt at få om hvordan han i stedet kan skaffe pengene: *"Nogle dage tænker jeg bare fuck det hele, og så få jeg lyst til at ringe til én af de gamle gutter. Han kan sikkert finde et sted vi kan lave et knæk lynhurtigt, han har masser af forbindelser.... Men jeg ved jo at det er dumt. Jeg gider det ikke mere!"*

Efter samtale med en administrativ medarbejder i jeres afdeling den 16.08.2014, har han været til tandlæge og fået et prisoverslag på det mest akutte (se vedlagte overslag).

Ønskes yderligere udtalelse fra Kriminalforsorgen, så kan sagsbehandler Louise Kristensen kontaktes på telefon 44 33 22 11.

<u>Formueforhold</u>	<u>Ansøger</u>	<u>Ægtefælle/samlever</u>
Indestående i pengeinstitut	1.428 kr.	---
Kontanter	300 kr.	---
Andet	---	---
I alt	1.728 kr.	---

<u>Oplysninger om indtægter</u>	<u>Ansøger</u>	<u>Egtefælle/samlever</u>
(Vedlæg dokumentation for alle oplysningerne)		
Kontanthjælp	8.458 kr. netto (uddannelseshjælp)	---
Boligstøtte	630 kr.	---
Andet	---	---
I alt	9.088 kr.	---

<u>Oplysninger om udgifter</u>	<u>Ansøger</u>	<u>Egtefælle/samlever</u>
(Vedlæg dokumentation for alle oplysningerne)		
Husleje	4.384 kr.	---
El	361 kr.	---
Varme	458 kr.	---
TV licens	208 kr.	---
Telefon/internet samlet	270 kr.	---
Børnebidrag	---	---
Andet (afdrag indskudslån)	600 kr.	---
I alt	6.281 kr.	---

Jeg vil i det efterfølgende redegøre for hvordan indsamlingen af data på baggrund af vignetmetoden er foregået.

Dataindsamlingsmetode

Empirien som anvendes i undersøgelsen udgøres af data, som indhentes og analyseres i det elektroniske internetbaserede surveyprogram Eanalyzer. Dette er distribueret via e-mails fremsendt til afdelingslederne i de deltagende afdelinger i ydelsesafdelingerne og KiF. Jeg har indledningsvist rettet henvendelse til alle kommunerne for personlig kontakt til lederne.

Kontakten blev rettet flere gange over i alt tre uger, til kontakt blev opnået. Dette lykkedes i størstedelen af kommunerne. I få tilfælde var kontakt ikke muligt i perioden, hvorfor en mail fremsendtes til lederen med et præsentationsdokument og en opfordring til deltagelse i undersøgelsen. I én af kommunerne blev personlig kontakt afvist. Hertil blev der ligeledes sendt en mail. Henvendelsen til lederne af KiF afdelingerne skete alene pr. mail. Et valg jeg traf af hensyn til undersøgelsens ramme samt ud fra det faktum, at jeg her gennem min tilknytning til Kriminalforsorgen havde kontaktoplysninger til lederne lettilgængelige modsat de kommunale ledere.

Lederne varetog derfra den videre distribution af undersøgelsen til sagsbehandlerne i de enkelte afdelinger. En aftale, som således bestod i, at jeg fremsendte e-mails, hvori en præsentation af motivationen for undersøgelsen, dennes formål og fremgangsmetode fremgik i tekstfeltet. Endeligt fremgik et link til undersøgelsen; links som varierede afhængigt af, om respondenterne var fra KiF eller ydelsesafdelingerne. Lederne af afdelingerne blev endeligt bedt melde tilbage, hvor mange sagsbehandlere undersøgelsen var distribueret til med henblik på udregning af samlede antal respondenter og deraf endelige svarprocent. Jeg kunne således ikke selv afgøre præcis lancering af undersøgelsen for de enkelte kommuner og KiF-afdelinger, da dette afhang af den dato den enkelte leder rundsendte e-mailen til sagsbehandlerne. Eneste indikator for dette var datoen for, hvornår lederen responderede til mig med det endelige antal respondenter. Besvarelser, som for størstedelen af afdelingerne blev modtaget få dage efter, at jeg lancerede undersøgelsen ved fremsendelse af e-mails. Dog måtte jeg til nogle af lederne sende op til to skrivelser med påmindelse om besvarelse, før end besvarelse med antal af respondenter blev modtaget. En proces, som foregik med et interval på knapt en måned. Svarperioden blev derfor udvidet af hensyn til at øge antallet af besvarelser og dermed svarprocenten.

Den valgte linklancering kan derfor betragtes med den begrænsning, at det løbende i besvarelsesprocessen på omkring en måned kun var muligt at se det samlede antal besvarelser for hver af grupperne. Det var mig derfor kun muligt at sende en samlet overordnet rykkerskrivelse til alle lederne af afdelingerne med opfordring til videredistribution.

Population og respondentgrupper

Undersøgelsen gennemføres som et komparativt studie, hvor sammenligning sker af holdninger og handletendenser blandt sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF. Fælles for de kommunale sagsbehandlere er, at de i deres praksis vurderer og afgør enkeltydelsesansøgninger indgivet fra kommunens borgere, herunder klienter i tilsyn af KiF. Sagsbehandlerne i socialforvaltningerne er, som tidligere nævnt, placeret forskelligt afhængigt af den enkelt kommunes struktur og størrelse; flest i ydelsesafdelinger, mens andre er placeret i borgerservice eller spredt ud i andre afdelinger. De tilsynsførende sagsbehandlere i KiF er alle samlet i KiF-afdelingerne, størstedelen i hovedafdelingerne og andre fordelt på mindre lokalafdelinger.

I kontakten til lederne fra ydelsesafdelingerne og KiF blev der forud for deltagelse i undersøgelsen stillet ét krav: At respondenterne skulle have et vist praksiskendskab til- og erfaring med sagsbehandlingen af ydelsesansøgninger. Der blev ikke stillet specifikt krav om, at kendskabet skulle indebære sagsbehandling af klienter i tilsyn af KiF, da det er uvist, om dette faktum altid er sagsbehandlerne bekendt forud for vurderingen og afgørelsen.

Der er i undersøgelsen en interesse for at opnå et højt antal af respondenter med en vis geografisk spredning både fra KiF samt fra et bredt udsnit af landets kommuner. Der er i alt 11 KiF-afdelinger i Danmark inklusiv Afdelingen på Færøerne. Denne er bevidst udeladt i undersøgelsen, da den ikke er relevant at inddrage grundet undersøgelsens fokus på praksis i danske kommuner. Der er rettet henvendelse til lederne fra de resterende 10 KiF afdelinger med opfordring til deltagelse. Dertil har jeg ud af de i alt 98 kommuner valgt at rette henvendelse til et repræsentativt udsnit som fremgår af tabel 2. Kommunerne er systematisk udvalgt efter regional placering og kommunens størrelse, således at kommuner af forskellige størrelser³² og fra alle regioner og dele af landet er repræsenteret.

Indledningsvist rettede jeg henvendelse til 13 kommuner, for at antallet var ens for begge af respondentgrupperne. Der viste sig dog hurtigt at være udfordringer forbundet med opnåelse af respondenter fra kommunerne, da flere afdelinger takkede nej til deltagelse grundet travlhed. Alle tilkendegav de interesse i undersøgelsen og ikke mindst en anerkendelse af behov for undersøgelse af problemstillingen. Dog udgjorde deres arbejdsbyrde et så stort

³² Opgjort ud fra antallet af borgere fremsøgt www.noegletal.dk (set 15.06.2014).

pres, at de ikke kunne overkomme deltagelse. Jeg valgte derfor at udvide antallet af kommuner for at øge antallet af respondenter. Jeg endte ud med i alt at kontakte 20 kommuner.

Tabel 2

Respondenter opgjort i kommuner og KiF afdelinger, fordelt på regionsplaceringen

Regioner	Kommuner	KiF
Region Hovedstaden -I alt 29 kommuner i regionen -I alt 4 KiF afdelinger i regionen	Frederiksberg Helsingør Hillerød København Tårnby Bomholms Regionskommune	KiF, Afdelingen på Vestegnen KiF, Afdelingen i Hovedstaden KiF, Afdelingen på Bomholm
Region Sjælland -I alt 17 kommuner i regionen -I alt 2 KiF afdelinger i regionen	Guldborgsund Køge Roskilde	KiF, Afdelingen i Midt og Vestsjælland KiF, Afdelingen på Sydsjælland og Lolland Falster
Region Syddanmark -I alt 22 kommuner i regionen -I alt 2 KiF afdelinger i regionen	Esbjerg Odense Svendborg Vejle	KiF, Afdelingen i Syd og Sønderjylland KiF, Afdelingen på Fyn
Region Midtjylland -I alt 19 kommuner i regionen -I alt 2 KiF afdelinger i regionen	Horsens Randers Silkeborg Viborg Aarhus	KiF, Afdelingen i Midt og Vestjylland KiF, Afdelingen i Østjylland
Region Nordjylland -I alt 11 kommuner i regionen -I alt 1 KiF afdeling i regionen	Aalborg Frederikshavn	KiF, Afdelingen i Nordjylland
I alt	20 kommuner	10 KiF afdelinger

Svarprocent og bortfald

Af kommunerne jeg rettede henvendelse til, tilkendegav 8 kommuner interesse i at deltage. Ved endelig fremsendelse af præsentationsmaterialet var der et frafald fra den ene kommune, som ikke besvarede henvendelsen som aftalt, hvorfor det endelige antal af deltagende kommuner var 7. Tilsvarende blev der rettet henvendelse til alle de 10 KiF-afdelinger, hvoraf 9 tilkendegav interesse og deltog endeligt i undersøgelsen.

Da undersøgelsen i form af et internetbaseret survey blev videredistribueret til respondenterne fra afdelingernes ledere, kunne de suverænt afgøre antallet af respondenter, som skulle deltage. Antallet af respondenter varierede kommunerne imellem og udgjorde alt fra 2 til 54. Tilsvarende var tilfældet for KiF-afdelingerne, hvor antallet varierede mellem 3 og 34. I alt blev surveyet distribueret til 98 sagsbehandlere i ydelsesafdelingerne og 161 tilsynsførende sagsbehandlere i KiF. Dette er illustreret i tabel 3.

Tabel 3

Endelige respondenter opgjort i kommuner og KiF afdelinger, fordelt på regionsplaceringen

Regioner	Kommuner	KiF
Region Hovedstaden -I alt 29 kommuner i regionen -I alt 5 KiF afdelinger i regionen		KiF, Afdelingen på Vestegnen KiF, Afdelingen i Hovedstaden KiF, Afdelingen på Bomholm
Region Sjælland -I alt 17 kommuner i regionen -I alt 2 KiF afdelinger i regionen	Roskilde	KiF, Afdelingen i Midt og Vestsjælland KiF, Afdelingen på Sydsjælland og Lolland Falster
Region Syddanmark -I alt 22 kommuner i regionen -I alt 2 KiF afdelinger i regionen	Esbjerg Odense	KiF, Afdelingen i Syd og Sønderjylland KiF, Afdelingen på Fyn
Region Midtjylland -I alt 19 kommuner i regionen -I alt 2 KiF afdelinger i regionen	Horsens Silkeborg Viborg Aarhus	KiF, Afdelingen i Midt og Vestjylland KiF, Afdelingen i Østjylland
Region Nordjylland -I alt 11 kommuner i regionen -I alt 1 KiF afdeling i regionen		
I alt	7 kommuner	9 KiF afdelinger

Af de 161 respondenter i KiF har i alt 77 besvaret undersøgelsen, hvilket udgør en indledende svarprocent på 47,8 %. Tilsvarende har i alt 52 af de 98 respondenter i kommunerne besvaret, hvilket udgør en indledende svarprocent på 53,1 %. Samlet set er 259 respondenter præsenteret for undersøgelsen og opfordret til deltagelse, hvilket i alt 129 har gjort. Hvor stor en andel, som afbrød og ikke fuldendte besvarelsene, vil jeg beskrive herunder, ligeledes hvordan jeg medtager disse besvarelser i analyserne.

Objektbortfald (og mulig analyse)

Hyppigste årsager til bortfald i internetbaserede undersøgelser består i at respondenterne helt undlader at besvare, hvorved svarprocenten påvirkes negativt (Hansen & Andersen, 2009:90-91). Jeg har som undersøger ingen kontrol over undersøgelsessituationen ved gennemførelse af en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse, da jeg ikke er i direkte kontakt med respondenterne og herved ikke kan medvirke til at motivere til besvarelse. Dog har jeg gennem svarperioden som beskrevet, søgt at motivere til besvarelse og øge svarprocenten gennem e-mails med påmindelse til lederne fra de forskellige afdelinger.

Det har i gennemgangen af besvarelserne vist sig et løbende bortfald. Bortfald som i datamaterialet er fremkommet som *ufuldstændige*. Disse har vist sig særligt at indtræffe i den indledende fase eller efter besvarelse af den første vignette. Disse ufuldstændige besvarelser kan skyldes, at respondenterne er blevet afbrudt af en praktisk opgave undervejs i sin besvarelse og dermed hindres i fuldendelse³³. Derudover kan det skyldes, at spørgsmålene er teknisk indstillet som tvungne besvarelser. Da jeg i undersøgelsen naturligvis er interesseret i inddragelse af så megen værdifuld viden fra respondenterne som muligt, inddrager jeg de ufuldstændige besvarelser i totalen (n). Dette påvirker naturligvis svarprocenten, som falder til slutteligt at udgøre 34,2 % for KiF og 36,7 % for Ydelse. Generelt betragtes resultater med en svarprocent på under 40 pct. at skulle tolkes med nogen forsigtighed (Bryman, 2008:156-157). Dog vil jeg i analysen af data ved beregning af den statistiske usikkerhed medinddrage dette (Malchow-Møller & Würtz, 2008:27-31; Madsen, 2012:220).

Respondenternes karakteristika

Respondenterne i undersøgelsen udgøres af sagsbehandlere i de deltagende KiF og ydelsesafdelinger. Deres karakteristika fremkommer i undersøgelsen i tråd med nyere undersøgelser (Larsen & Jensen, 2013:41, Kriminalforsorgen, 2011:15). Aldersfordelingen har vist sig noget nær ligeligt fordelt i de fem grupper fra *under 30 år* til *over 60 år*. Hertil kommer at kønsfordelingen er noget nær ligelig i de to grupper, som består af 85 % kvinder

³³ Efter længere fravær afbrydes forbindelsen til det elektroniske link, hvorpå skemaet lukkes ned og registreres som afsluttet.

i KiF og 90 % i Ydelse. Varigheden af ansættelsen i det nuværende job viser sig tilsvarende aldersfordelingen, at være noget nær ligelig fordelt på de fem grupper fra *under 1 år* til *10 år og derover*. Særligt interessant er fordelingen af respondenternes uddannelsesbaggrund. En samlet opgørelse af totalen af respondenter i undersøgelsen viser, at andelen af sagsbehandlere med en socialfaglig baggrund adskiller sig betydeligt mellem Ydelse og KiF. Hvor der i KiF er 96 % socialrådgivere og 4 % socialformidlere, udgør socialrådgiverne i Ydelse alene 25 % og socialformidlerne 8 %. Den resterende gruppe har angivet en uddannelsesbaggrund som *HK/kontor*, hvilket udgør 67 %. I forlængelse af Larsen og Jensens undersøgelse (2013), er det interessant at undersøge hvilken betydning dette har på vurderingerne som foretages.

Undersøgelsens kvalitet og realisme

Den forudgående analyse af objektbortfaldet og dernæst præsentation af respondenternes karakteristika, har betydning for validiteten i undersøgelsen. Jeg har hertil argumenteret for, at analyseudvalgets karakteristika tilsvarende de i populationen gældende forhold hvad angår alder, køn, ansættelsesvarighed og uddannelsesbaggrund. Dette har betydning generaliserbarheden af resultaterne til hele populationen. Dog er det i denne sammenhæng vigtigt at holde for øje, at besvarelsene er vignetspecifikke, og dermed ikke er mulige at overføre direkte (Ejrnæs & Monrad, 2012:186). Dette vil jeg bringe i spil, og diskutere til slut i undersøgelsen.

De vertikale vignetkonstruktioner er detaljeret beskrevet, for at sikre grundlag til at undersøge holdningerne relateret til målgruppen og dennes ansøgninger om enkeltydelse. Ikke alene sikrer denne detaljeringsgrad mulighed for at stille mange spørgsmål, og dermed undersøge variationerne i reaktionerne relateret til den specifikke kontekst. Det sikrer også, at risikoen for tomme pladser og dermed forekomsten af måleproblemer, mindskes (Ejrnæs & Monrad, 2012:107-108; Grünfeld & Monrad, 2012:73-74). På trods af, at der i konstruktionen af vignetterne er søgt sparring med erfarne sagsbehandlere fra feltet, kan vignetbeskrivelserne af respondenterne opleves som mere detaljeret beskrevet en gennemsnittet af ansøgninger i praksis. Dette er undersøgt ved, at respondenterne er spurgt

ind til, om vignetterne fremkommer sammenlignelige med ansøgningerne, de har erfaring med henholdsvis at vurdere (Ydelse) eller erfaring med at udfylde sammen med en klient (KiF). Begge respondentgrupper angiver, at de oplever vignetterne som sammenlignelige med ansøgningerne, som de har erfaring med at behandle i praksis. Knap halvdelen af begge grupper svarer, at dette gælder *i høj grad*. Dertil angiver over halvdelen af sagsbehandlerne i Ydelse, at sammenligneligheden forekommer *i nogen grad*. Tilsvarende gælder for knapt halvdelen af sagsbehandlerne i KiF. Alene en lille andel af sagsbehandlerne i KiF svarer at vignetterne *i ringe grad* kan sammenlignes med praksis.

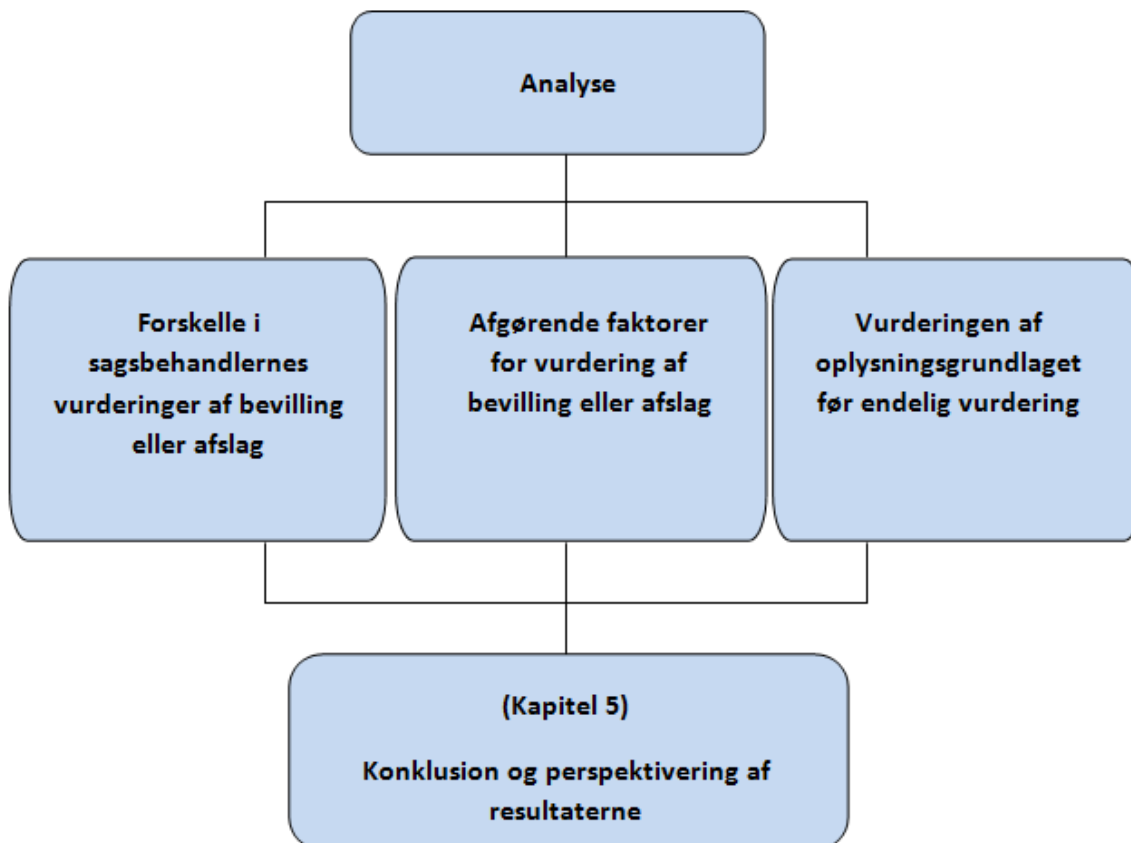
Sagsbehandlerne i KiF er endvidere spurgt til deres erfaring med at hjælpe klienterne med at udfylde enkeltydelsesansøgninger. Et spørgsmål som er stillet, for at undersøge gruppens forudsætninger for at vurdere vignetterne. Til dette svarer kun 22 %, at erfaringen forekommer *i ringe grad*. Dette står i modsætning til 49 % som angiver svarkategorien *i nogen grad* og 29 % som angiver *i høj grad* at have erfaring med at hjælpe med ansøgningerne. Generelt set må respondenternes erfaringsgrundlag samt oplevelse af vignetterne som sammenlignelige, medvirke til at undersøgelsens grad af validitet og realisme øges.

Kapitel 4 - Analyse

I dette kapitel vil jeg analysere datamaterialet fra undersøgelsen foretaget blandt sagsbehandlere i Ydelse og i KiF for at besvare min problemformulerings underspørgsmål.

Da min problemformulering består af tre underspørgsmål, finder jeg det oplagt at inddele analysen i et tilsvarende antal dele med besvarelse af ét af de tre spørgsmål i hver analysedel. Jeg vil således besvare problemformulerings første underspørgsmål i *Analysedel 1*, det andet underspørgsmål i *Analysedel 2* og det tredje og sidste underspørgsmål i *Analysedel 3*.

Analysens struktur kan således illustreres:

Figur 1

Analyselstruktur

Jeg vil herefter præsentere den generelle strategi, jeg anvender gennem analysen af problemformuleringens tre underspørgsmål. Dette vil jeg indledningsvist gøre i korte træk for at skabe et overblik over analysen samt give et spædt indblik i de bærende elementer. Jeg vil derefter uddybe den tænkte ramme og strategi indledningsvist i hver af de tre analysedele.

Analyselstrategi

I analysekapitlets første del er fokus tillagt sagsbehandlingernes overordnede vurdering af vignetterne vedrørende Casper, Martin og Peters ansøgning om enkeltydelse. Vurderinger af behovet for økonomisk støtte til køb af indbo, dækning af huslejerestance samt betaling af tandbehandling og af, om personens situation er af sådan en karakter, at berettigelse til ydelsen vurderes til stede. Undersøgelsesinteressen i denne del vedrører problemformuleringens første underspørgsmål, hvorfor analysen her koncentrerer om sagsbehandlingernes vurdering af bevilling eller afslag. Det bliver herved muligt, at undersøge graden af konsensus i vurderingerne af ansøgningerne. Jeg foretager en deskriptiv analyse af vurderingerne opgjort mellem Ydelse og KiF. Efterfølgende vil jeg undersøge sammenhængen mellem respondenternes uddannelsesbaggrund og vurderingerne. Jeg vil således analysere og diskutere hvorvidt dette kan betragtes som en gyldig forklaringsmodel i fremkomsten af holdningstendenserne.

I analysens anden del er fokus centreret omkring problemformuleringens andet underspørgsmål. Dette vedrører besvarelserne af, hvilke faktorer som tillægges størst betydning i vurderingerne af ansøgningerne. Denne del er tænkt som en nuancering af tendenserne fremkommet i analysens første del, hvorved der søges åbnet op for et indblik i, hvad der ligger til grund for sagsbehandlingernes vurderinger på tværs af Ydelse og KiF.

På hvilket grundlag, de endelige vurderinger træffes, vil blive belyst i analysens tredje del. Heri vil det undersøges, i hvilket omfang sagsbehandlerne vurderer ansøgningerne tilstrækkeligt oplyst til at kunne foretage en endelig vurdering. En problemstilling, som er interessant i forlængelse af de to første dele for at belyse, hvilket indblik sagsbehandleren opnår i klientens situation og behov, før den endelige vurdering træffes. Problemformuleringens tredje og sidste underspørgsmål behandles således i denne del. *Analysedel 1* og *3* beskæftiger sig med elementer, som udgør en del af ideologien bag det gode tværsektorielle samarbejde. Det er derfor interessant i *Analysedel 1*, hvilke forskelle som viser sig mellem de to aktørgrupper i vurderingerne af bevillinger eller afslag og siden forskelle i vurderingerne af oplysningsgrundlagets tilstrækkelighed forud for endelig vurdering. Viser der sig her markante forskelle, må disse holdningstendenser ved overførsel til praksis forventes at udfordre rammerne for samarbejdet. Det er dog i denne sammenhæng ikke alene interessant at undersøge holdningsforskellene mellem aktørerne, men også variationerne indenfor de to grupper. For ligesom det må forventes at udfordre samarbejdet

ved eksistensen af forskelle mellem grupperne, udfordres rammerne også betydeligt ved manglende enighed inden for hver af grupperne.

Tabeller, kategorisering, citering og signifikansberegning

Jeg vil i de tre analysedele præsentere svarfordelingerne i krydstabeller. Tabellerne illustrerer samvariationen i besvarelserne mellem respondenternes baggrundsvariable og deres vurderinger af de konkrete vignetspørgsmål. Da undersøgelsesinteressen går på at sammenligne og vise omfanget af holdningsforskelle mellem de to aktørgrupper, består baggrundsvariablerne i respondenternes organisatoriske tilknytning til enten Ydelse eller KiF. Som nævnt undersøges det endvidere, om holdningerne synes socialt differentierede. Dette sker specifikt ved en analyse af sammenhængen mellem respondenternes uddannelsesbaggrund og deres vurderinger.

Som det fremgår af tabellerne i analysedelene, er vignetspørgsmålene besvaret af mellem 37 og 66 sagsbehandlere for hver af grupperne. Da der sker et løbende bortfald, kan antallet af respondenter (anført n) i tabellerne fremstå forvirrende. Dette særligt ved sammenligning på tværs af vignetterne. Jeg vælger derfor konsekvent at angive procentandele i tabellerne. På denne måde kan læseren lettere danne sig et overblik over de overordnede tendenser og sammenligne resultaterne på tværs af vignetterne.

Hvorvidt resultaterne kan betragtes som statistisk signifikante eller med stor sandsynlighed for tilfældigt fremkomne, vil jeg vise ved anførelse af P-værdi. Dette vil jeg gøre i *Analysedel 1*, hvor de overordnede vurderinger af vignetterne behandles. Jeg kommenterer endvidere på, om resultaterne er signifikante i *Analysedel 3*, hvor fokus tillægges vurderingerne af oplysningsgrundlaget. Jeg fastsætter et signifikansniveau på både 5 og 10 %. Er P-værdien $\leq 0,05$ (5 % signifikansniveau), er det et udtryk for, at forskellen kun med 5 % sandsynlighed kan være fremkommet tilfældigt. På grund af de relativt få besvarelser (observationer) i undersøgelsen vælger jeg også at angive, om forskellene er signifikante ved et signifikansniveau på 10 %. Dette da det ellers på grund af de

få besvarelser kan være vanskeligt at påvise signifikante forskelle³⁴. Resultater med en højere P-værdi end de valgte grænser vil dog fortsat indgå i analyserne. I og med, at disse resultater ikke er statistisk signifikante, vil jeg her alene kommentere på de tendenser, som ses i besvarelserne fra analyseudvalget. Det er derfor i tolkningen af disse resultater værd at bemærke, at disse overstiger det accepterede niveau på $< 5 \%$ og $< 10 \%$ og derfor med større sandsynlighed kan være fremkommet tilfældigt.

Med inspiration fra Ejrnæs (2004) vil jeg kategorisere de fremkomne forskelle. Dette i et forsøg på at gøre undersøgelsens resultater mere overskuelige for læseren. Endvidere skaber kategoriseringen muligheden for at diskutere fordelingen i besvarelserne. Jeg vil som nævnt, ikke alene kommentere på resultaterne som betragtes som statistisk signifikante, men kommentere på de samlede resultater. Jeg vil således kommentere på og analysere fordelingen af besvarelserne, og hvorvidt forskellene herimellem er små og nærmest uden praktisk betydning, eller om forskellene kan betragtes som værende så store, at det må forventes at influere det tværsektorielle samarbejde negativt. Noget, som i kraft af store forskelle kan forventes at ske, idet rammerne og mulighederne for indgåelse af konstruktivt og produktivt samarbejde mellem aktørerne i så fald forringes.

Jeg vil med afsæt i de angivne procentandele inddele besvarelserne i de fire nedenstående kategorier:

³⁴ Hvorvidt resultater kan betragtes som statistisk signifikante afhænger naturligvis af, hvor stor en forskel der er mellem resultaterne, men i høj grad også af antallet af observationer, der ligger til grund for beregningerne: I tilfælde med mange observationer skal forskellen mellem resultaterne ikke være særlig stor for at være statistisk signifikant. Modsat hvis antallet af observationer er ringe, vil det være sværere at påvise signifikans (Bryman, 2008:332-333; Hansen & Andersen, 2000:190-191). I og med at denne undersøgelse baserer sig på besvarelserne fra respondenter (observationer), skal forskellene være markante, for at kravene om statistisk signifikans opfyldes.

- *Ubetydelig forskel* er forskelle på ≤ 15 procentpoint³⁵.
- *Lille forskel* er forskelle på mellem 15- 29 procentpoint.
- *Moderat forskel* er betegnelsen for forskelle på 30 – 39 procentpoint.
- *Stor forskel* er forskelle ≥ 40 procentpoint.

Intervallerne angives som forskelle i procentpoint (ibid:35-36). Denne kategorisering anvendes konsekvent i *Analysedel 1*. Derpå nævnes kategorierne spredt, når det findes relevant i de efterfølgende analysedele. Det anvendes for at tydeliggøre forskellenes størrelse mellem aktørgrupperne. Ejrnæs anvender alene kategorierne for resultater, som er statistisk signifikante. Grundet et lavere antal respondenter, hvor markante forskelle er påkrævet for påvisning af signifikans, vælger jeg dog at kommentere generelt på resultaterne ved brug af kategoriseringen.

Tilsvarende vil jeg i analysen af spredningen indenfor de to grupper og graden af holdningsmæssig enighed mellem og inden for grupperne graduere fordelingerne i besvarelsene i kategorierne:

- En ja-procent på ≥ 80 % eller ≤ 20 % betegnes *stor enighed*.
- En ja-procent på 60 – 79 % eller på 20 – 39 % betegnes *moderat uenighed*.
- En ja-procent på 40 – 59 % betegnes *stor uenighed* (ibid).

Spredningen betragtes således som maksimal, hvis der er 50 % ja-svar og 50 % nej-svar. Dette er et udtryk for, at uenigheden inden for gruppen af enten sagsbehandlere i

³⁵ I Ejrnæs' undersøgelse (2006) foretages dette skel ud fra en argumentation om, at forskelle på mindre 10-15 procentpoint i kraft af analyseudvalgets størrelse i praksis ofte ikke kan betragtes som signifikante (ibid:35). På baggrund af beregninger af signifikans forventes tilsvarende skel at være anvendeligt i indeværende undersøgelse. Hvorvidt statistisk signifikans viser sig straks ved forskelle > 15 % vil vise sig i analysen.

ydelsesafdelingerne eller tilsynsførende sagsbehandlere i KiF er maksimal i forhold til vurderingen af det konkrete vignetsvar.

Til at understøtte tendenserne i det kvantitative materiale anvender jeg respondenternes uddybende beskrivelser som anført i svarkategorierne *Andet*. En mulighed som er givet til spørgsmål om, hvilke faktorer som har størst betydning for vurderingen af bevilling eller afslag i de tre vignetter. Det vedrører endvidere spørgsmålene til, om sagsbehandleren vurderer, at yderligere oplysninger bør indhentes, inden endelig vurdering foretages. Slutteligt i surveyet er tilsvarende mulighed givet for en uddybende kommentar til undersøgelsens konstruktion, til den generelle sagsbehandling i praksis eller andre elementer, som respondenterne har fundet det relevant at kommentere. Jeg vil i analysen udvælge enkelte citater, som er de mest fyldestgørende beskrivelser for de holdninger, som fremkommer af det kvalitative datamateriale. Idet der kun udvælges enkelte citater – og særligt de, som har relevans for analysens tematikker – vil jeg generelt kommentere på omfanget af beskrivelser indeholdende samme holdninger.

Analysedel 1

Jeg vil i denne analysedel besvare min problemformulerings første underspørgsmål: *Hvilke forskelle forekommer mellem sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF til, hvornår en klient i tilsyn af Kriminalforsorgen er berettiget til en enkeltydelse, og hvilke variationer forekommer i holdningerne indenfor de to aktørgrupper?*

Analysen tager afsæt i de besvarelser, som respondenterne har givet indledningsvist efter præsentationen af hver af de tre vignetter.

Jeg vil i den første del koncentrere analysen om sagsbehandlerenes overordnede vurdering af de tre vignetter. Hovedfokus i denne analysedel tillægges forskelle mellem de to grupper af sagsbehandlere i vurderingerne af bevilling eller afslag. Undersøgelsesinteressen vedrører grundlaget for det tværsektorielle samarbejde, idet at eventuelle forskelle i vurderingerne af vignetterne er et udtryk for holdningsforskelle mellem aktørgrupperne. Hvorvidt dette vil forventes at være til stede i praksis i tilsvarende omfang, vil jeg diskutere i kapitel 5.

Undersøgelsesinteressen tager som nævnt sit udgangspunkt i opgørelserne fra Dansk Forsorgsselskab og de heraf fremkomne vurderingsforskelle, hvorfor det i undersøgelsen er helt naturligt at undersøge, hvilke rammer som eksisterer for det tværsektorielle samarbejde. Rammer, som jeg vil belyse gennem analysen af graden af konsensus mellem sagsbehandlerne vurderinger af berettigelse til enkeltydelser.

Jeg vil i analysen ikke kun interessere mig for forskelle mellem grupperne, men også undersøge, hvorvidt der indenfor hver af grupperne eksisterer konsensus omkring, hvordan ansøgningerne skal vurderes. Fordelingen af besvarelserne og dermed spredningen i vurderingerne fortæller noget om, hvilken grad af holdningsmæssig enighed der eksisterer inden for grupperne til de forskellige emner (indbo, huslejerestance og tandbehandling til tilsynsklienter). Jeg vil således undersøge variationen i vurderingerne indenfor de to aktørgrupper. En interesse som afstedkommer af en antagelse om, at manglende enighed indenfor grupperne i lige så stor grad som holdningsforskelle mellem grupperne, må forventes at udfordrer rammerne for det tværsektorielle samarbejde.

Det er nærliggende at antage, at samme uddannelsesbaggrund og/eller ansættelse i samme funktioner indenfor samme organisation medfører en stor grad af enighed til faget, og hvorledes sagsbehandlingen bør foregå. Ejrnæs (2004) finder dog, at der indenfor og på tværs af faggrupper eksisterer markante holdningsforskelle foruden uddannelsesbaggrunden, kan forventes at være tilegnet på baggrund af personlige erfaringer, kulturelle rammer, normer og politiske overbevisninger (ibid:202-210). Med inspiration fra Ejrnæs, vil jeg undersøge sammenhængen mellem uddannelsesbaggrunden og vurderingen som foretages. Jeg vil hertil foretage en sontring mellem socialfagligt uddannede og en bredere ikke-specifik gruppe af sagsbehandlere med HK/kontoruddannelse. Denne sontring foretages, idet uddannelsesbaggrunden forventes at have betydning for sagsbehandlerens indsigt i teorier om sociale problemer og generel psykosocial indsigt og fokus på resocialisering og rehabilitering³⁶. I og med at alle sagsbehandlerne i KiF har en socialfaglig uddannelse, er det alene relevant at fokusere på besvarelserne fra sagsbehandlerne i Ydelse, hvad angår denne

³⁶ BEK nr 766 af 24/06/2011 ("Bekendtgørelse om uddannelse til professionsbachelor som socialrådgiver") & BEK nr 768 af 02/07/2012 ("Bekendtgørelse om diplomuddannelser"), samt kompetencebeskrivelse fra UddannelsesGuiden om diplomuddannelsen i socialformidling:
<https://www.ug.dk/uddannelser/diplomuddannelser/oekonomiskmerkantilediplomuddannelser/socialformidling>

del. Jeg vil dertil kort sammenligne disse tendenser fremkommet inden for Ydelse med resultaterne i KiF og kommentere på forskellene herimellem. En sammenligning, som altså sker mellem en homogen gruppe, hvad uddannelsesbaggrund angår (KiF), og en mere uhomogen spredt gruppe (Ydelse). Dette vil jeg belyse i forlængelse af undersøgelsen af graden af holdningsmæssig (u)enighed indenfor hver af grupperne.

Hvornår skal bevilling eller afslag gives?

Jeg vil i dette kapitel behandle besvarelsenerne for hver af de tre vignetter separat. Vignetterne vedrører hver især bevillingstyper, som det af opgørelserne over bevillinger fra Dansk Forsorgsselskab ses primært ansøgt om. Endvidere adskiller enkelttydelsestyperne sig juridisk, ved at de bevilges efter forskellige paragraffer inden for Lov om Aktiv Socialpolitik kapitel 10. Det er derfor oplagt at undersøge holdningerne og handletendenserne i forhold til de enkelte bevillingstyper separat for at belyse en eventuel sammenhæng mellem vurderingerne og formålet med ansøgningen (indbo, huslejerestance samt tandbehandling).

Køb af indbo til tom bolig

Sagsbehandlerne er i vignet 1 bedt om at vurdere, om Casper skal bevilges en enkeltydelse til køb af indbo til sin nye lejlighed, som tilflyttes en måned efter ansøgningen er fremsendt.

Tabel 4

Vurderer du ud fra det oplyste grundlag, at Casper skal bevilges engangsydelsen 6.000 kr. til køb af hvidevarer og møbler til nye lejlighed?

Vignet 1	Ydelse %	KiF %
Ja	77% n = 33	82% n = 50
Nej	23% n = 10	18% n = 11
Total %	100% n = 43	100% n = 61

P = 0,6852

Spørgsmålet, som er stillet sagsbehandlerne, går på, om de vurderer, at den ansøgte enkeltydelse er berettiget på baggrund af de oplysninger, som er givet i vignetten. Der ses i fordelingen af besvarelsenerne givet af de to grupper af sagsbehandlere i Ydelse og i KiF at være en ubetydelig forskel mellem det samlede antal nej-vurderinger og ja-vurderinger i begge grupper. Forskellen består alene i 5 procentpoint, idet en overvejende andel af sagsbehandlere vurderer dette: 77 % i Ydelse og 82 % i KiF. Forskellen er i kraft af den angivne P-værdi ikke statistisk signifikant.

Fælles for begge grupper af sagsbehandlere er, at over 3/4 vurderer, at Caspers forhold og økonomi er af sådan en karakter, at han er berettiget til økonomisk støtte til etablering i sin nye lejlighed. Tendensen er derfor, at der ikke er forskel i vurderingerne mellem de to grupper, hvad angår vurderinger af ansøgning om enkeltydelse til køb af indbo; en enkeltydelse, som en overvejende andel af sagsbehandlerne i begge aktørgrupper finder, at Casper i sin økonomisk udsatte situation er berettiget til bevilling af.

Med en ja-procent på hele 82 % viser sagsbehandlerne i KiF en stor enighed omkring vurderingen af Caspers situation. En holdningstendens, som altså gælder for en overvejende andel af de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF. Sagsbehandlerne som i KiF alene beskæftiger sig med tilsyn med klienter i tilsyn med tilsvarende situationer som Caspers, hvor økonomien er begrænset, vurderer altså i overvejende grad, at Casper er berettiget til ydelsen. Vurderingen er her truffet alene på baggrund af det oplyste grundlag, hvori budgettet viser et lavt månedligt rådighedsbeløb, hvilket må forventes at begrænse Caspers egen mulighed for afholdelse af udgiften. En forventning, som i vignetbeskrivelsen uddybes, ved at sagsbehandleren her beskriver Caspers egen oplevelse af manglende økonomisk råderum til egen afholdelse af udgiften. En udgift, som af Casper og den tilsynsførende sagsbehandler, som har udfærdiget ansøgningen, tilsammen vurderes nødvendig for at Casper kan etablere sig i sin kommende nye bolig. Det kan således konkluderes, at der inden for KiF ses en stor enighed om, at Casper i sin udsatte situation bør opnå økonomisk støtte til at købe møbler og hvidevarer til sin kommende lejlighed, og dermed også stor enighed om, at ansøgningen ikke skal afslås. Et afslag, som kun 11 ud af de 61 sagsbehandlere fra KiF har vurderet bør tildeles.

Samme grad af enighed gælder ikke inden for gruppen af sagsbehandlerne i Ydelse, da 23 % her vurderer, at der skal gives afslag på ansøgningen. Det ses, at et flertal på 33 sagsbehandlere af de i alt 43 sagsbehandlere, som har besvaret denne del, 77 %, vurderer, at ydelsen bør bevilges. Det er dog ikke i samme udstrækning som tendensen i KiF og kan derfor betragtes som en moderat uenighed indenfor denne gruppe. Andelen af afslagsgivne sagsbehandlere i Ydelse (10 sagsbehandlere), har tilsvarende sagsbehandlerne i KiF foretaget en vurdering af ansøgningen ud fra det oplyste grundlag. Det kan derfor her konkluderes, at der inden for Ydelse i sammenligning med handletendensen i KiF ses en større tendens til at vurdere afslag på ansøgningen.

Hvorvidt holdningstendenserne kan betragtes som socialt differentierede, er interessant at analysere i forlængelse af disse resultater. Dette i og med, at gruppen af sagsbehandlere i KiF, hvori der ses den største grad af holdningsmæssig enighed, alle har en socialfaglig uddannelsesbaggrund. Jeg vil derfor herunder undersøge, om uddannelsesbaggrunden kan betragtes som en mulig forklaringsmodel på fremkomsten af en mindre positiv holdningstendens inden for Ydelse end iblandt sagsbehandlerne i KiF.

Tabel 5

*Sagsbehandlerne i ydelsesafdelingernes
uddannelsesbaggrund og vurdering af bevilling eller
afslag*

Vignet 1	Socialrådgivere / socialformidlere	HK/kontor
Bevilling	80% n = 12	75% n = 21
Afslag	20 % n = 3	25% n = 7
Række total %	100% n = 15	100% n = 28

Af de i alt 43 sagsbehandlere fra Ydelse ses det, at alene 15 har en uddannelsesbaggrund af socialfaglig karakter i form af socialrådgiver eller socialformidler. Denne gruppe kan betragtes som sammenlignelig på flere afgørende punkter i forhold til uddannelsens indhold, hvorfor det faglige udgangspunkt til at vurdere ansøgningerne må betragtes som ens. Der ses indenfor denne gruppe stor enighed om at bevilge enkeltydelsen til Casper. Dog er enigheden ikke maksimal med 100 %, i og med at 3 af respondenterne med en socialfaglig uddannelse vurderer, at afslag skal gives. Dette er et lille antal, og tallene bør derfor tolkes med stor forsigtighed. Dog indikerer det, at op mod 20 % af denne gruppe vurderer ansøgningen negativt og altså tildeler et afslag. En procentvis andel, som tilsvarende andelen af afslagsgivende sagsbehandlere i KiF. Her vurderer 18 % af sagsbehandlerne, som alle har en socialfaglig uddannelsesbaggrund, at Casper ikke er berettiget til den økonomiske støtte. Der ses mellem de to grupper derfor en tendens til, at der mellem grupperne af socialfagligt uddannede eksisterer enighed om, hvilket udfald sagsbehandlingen bør få. Omfanget af afslag givet fra gruppen af HK/kontoruddannede ses dog kun en lille smule højere. Det er derfor med stor forsigtighed, at uddannelsesbaggrunden i denne sammenhæng anvendes som forklaringsmodel.

Fordelingen af besvarelser inden for gruppen af HK/kontoruddannede er dog anderledes, og der ses her en mindre grad af enighed. I alt udgør denne gruppe 28 respondenter, hvoraf de 7 vurderer, at Casper ikke er berettiget til økonomisk støtte til køb af indbo. Dette udgør altså

25 %, hvilket er et udtryk for moderat uenighed i gruppen. De 75 %, som vurderer, at ydelsen skal bevilges, er således færre end de af sagsbehandlerne med en socialfaglig uddannelsesbaggrund. Der ses således en tendens til en holdningsforskel mellem vurderingerne foretaget i Ydelse af sagsbehandlere med en socialfaglig uddannelsesbaggrund og de sagsbehandlere, som har en baggrund som HK/kontoruddannelse. Tendenserne i vurderingerne kan dermed med en vis forsigtighed (med antallet af respondenter in mente) betragtes som en implikation af, at sagsbehandlerne handlede afhænger af deres uddannelsesbaggrund.

At der inden for gruppen af socialfagligt uddannede sagsbehandlere ikke er maksimal enighed kan i tråd med Ejrnæs' (2004) beskrivelse forklares med, at handlede ikke alene tager sit afsæt i faglig viden, men også bygger på sagsbehandlerne personlige overbevisning og erfaringsgrundlag, som tilsammen udgør et kompas, som leder i retning af den endelige vurdering (ibid:202-210). Dog kan den større tilbøjelighed til at bevilge ydelsen indenfor denne gruppe modsat HK/kontoruddannede betragtes som et udtryk for et fælles fagligt fundament. At forskellen mellem de to grupper ikke er større, kan dog argumenteres som at bero på det fælles fodfæste, som sagsbehandlerne har i kraft af ansættelse og dagligt praksisvirke i samme organisatoriske kontekst. En kontekst, hvori sagsbehandlerne unægteligt må forventes at præges i samme retning mod en fælles grundlæggende vurdering og dermed handlede. Dette må derfor ligesom uddannelsesbaggrunden betragtes som en gyldig forklaringsmodel.

Dækning af huslejerestance

Sagsbehandlerne er bedt vurdere, hvorvidt de mener at Martin er berettiget til en enkeltstående til dækning af en restance for ubetalt husleje i perioden for seneste afsoning på to måneder. En udgift, som består i 9.000 kr., som Martin og den tilsynsførende sagsbehandler i KiF i vignetten ikke vurderer, han selv kan betale.

Huslejerestance er den udgift, som der i 2011 og 2012 blev bevilget flest tilskud til fra Dansk Forsorgsselskab. Samlet set udgjorde det 1/3 af bevillingerne fra selskabet, hvilket kan betragtes som et udtryk for divergerende holdninger mellem aktørgrupperne. Hvilke

holdninger, sagsbehandlerne har til dette emne, vil jeg ved analyse af besvarelsene til vignet 2 belyse.

Tabel 6

Vurderer du på det oplyste grundlag, at Martin er berettiget til engangsydelse til dækning af huslejerestancen på i alt 9.000 kr.?

Vignet 2	Ydelse %	KiF %
Ja	70% n = 28	91% n = 51
Nej	30% n = 12	9% n = 5
Total %	100% n = 40	100% n = 56

P = 0,0188 *

Respondenterne er her tilsvarende spørgsmålet behandlet ovenfor bedt vurdere ansøgningen ud fra det oplyste grundlag givet i vignetten. Resultaterne dækker derfor over handletendenser i de tilfælde, hvor ansøgningen vurderes med endelig afgørelse uden inddragelse af yderligere oplysninger. Som beskrevet før vil resultaterne kun med nogen forsigtighed kunne overføres til praksis og dermed forventes at finde sted heri. Det ses hertil, som anført i tabel 6, at besvarelsene og dermed resultaterne af, hvilke holdningsforskelle der eksisterer mellem de to aktørgrupper i vurderingen af ansøgningen om enkeltydelse til dækning af huslejerestance, er signifikante ved et konfidensinterval på 95 %. Altså er der mindre end 5 % sandsynlighed for, at resultaterne er tilfældigt fremkommet.

I tabel 6 ses en lille men signifikant forskel mellem de to gruppers vurderinger af, om Martin er berettiget til dækning af sin husleje gennem tildeling af en enkeltydelse. Forskellen udgør 21 procentpoint, idet at alene 70 % af sagsbehandlerne i Ydelse vurderer, at Martin er berettiget til dækning af udgiften, mens hele 91 % i KiF foretager samme vurdering. Hvor kun 28 af de 40 respondenter fra Ydelse vil bevilge enkeltydelsen på det

oplyste grundlag, ses samme vurdering foretaget af hele 51 af de 56 respondenter fra KiF. Der ses altså en manglende konsensus mellem de to aktørgrupper, idet at en overvejende andel i KiF er positivt stemte for bevilling modsat Ydelse, hvor noget nær 1/3 af sagsbehandlerne ikke vil tildele Martin den økonomiske støtte. Der ses således en lille, men dog tydelig, holdningsforskel mellem sagsbehandlerne i Ydelse og i KiF til, hvorvidt Martin skal støttes, så udsættelse af boligen forhindres.

Da en så stor andel i KiF vurderer, at Martin bør bevilges ydelsen, så han kan opretholde stabile boligforhold i sin resocialiseringsproces, er spredningen i besvarelserne forventeligt også herefter. De 51 respondenter, som angiver dette, skal ses som et udtryk for stor grad af enighed til spørgsmålet. Der eksisterer indenfor denne gruppe af sagsbehandlere, som i deres daglige praksis beskæftiger sig alene med målgruppen indeholdende profiler som Martins, en stor enighed, om at der skal ydes økonomisk støtte til dækning af huslejerestance. Alene 9% eller 5 af de i alt 56 respondenter, som fra KiF har besvaret dette spørgsmål, vurderer at afslag skal gives. Dette er således en indikation på, at der inden for KiF er stor enighed om og dermed en fælles holdning til, at boligen skal bevares gennem økonomisk støtte til dækning af restancen.

Anderledes er holdningstendenserne inden for gruppen af sagsbehandlere i Ydelse. 12 af de i alt 40 respondenter, som har besvaret denne del, vurderer, at Martins ansøgning skal afslås. Op mod en 1/3 af sagsbehandlerne foretager således en vurdering af, at Martin ikke er berettiget til den økonomiske støtte til dækning af restancen. Afslag som må forventes at føre til, at Martin må fremskaffe midlerne til betaling af sin regning på anden vis end via den særlige lovbestemmelse i Lov om Aktiv Socialpolitik § 81 a. Hvilke faktorer, som ligger til grund for denne vurdering, er det i denne sammenhæng ikke muligt at finde mulige svar på. Dette vil i *Analysedel 2* søges belyst gennem analysen af, hvilken faktor som er tillagt størst betydning i vurderingen. Den tydelige holdningsforskel, som ses mellem sagsbehandlerne i de to aktørgrupper, kan dog ses som et udtryk for, at det i mindre grad iblandt sagsbehandlerne i Ydelse ses som afgørende, at Martin opnår økonomisk støtte, således at huslejerestancen betales og boligforholdene opretholdes stabile. Måske vurderes Martin at have behov for økonomisk støtte, men vurderingen består for 30 % i, at dette må opnås udenom den offentlige sektors bevillinger. Overføres disse resultater til praksis, ses der således en holdningstendens blandt op mod 1/3 af sagsbehandlerne i Ydelse til, at

økonomisk støtte ikke skal gives med henblik på opretholdelse af stabile boligforhold for tilsynsklienter i en situation tilsvarende Martins. En økonomisk og social situation, som tilsvarende en stor andel af tilsynspopulationen. Det skal bemærkes, at ansøgningen er afgjort på det oplyste grundlag, hvorfor tendensen vil kunne fremkomme anderledes ved medinddragelse af yderligere oplysninger før endelig vurdering. I hvilket omfang dette vurderes relevant, undersøges i *Analysedel 3*. Den udprægede holdningstendens afspejler sig således (og forventeligt nok) også i graden af holdningsmæssig enighed inden for gruppen. Der eksisterer altså en moderat uenighed om, hvorvidt den økonomiske støtte skal tildeles eller ej. Hvorvidt denne tendens kan ses i sammenhæng med sagsbehandlernes uddannelsesbaggrund, vil jeg undersøge herefter.

Tabel 7

Sagsbehandlerne i ydelsesafdelingernes uddannelsesbaggrund og vurdering af bevilling eller afslag

Vignet 2	Socialrådgivere / socialformidlere	HK/kontor
Bevilling	79 % n = 11	65 % n = 17
Afslag	21% n = 3	35% n = 9
Række total %	100% n = 14	100% n = 26

I besvarelsene af spørgsmålene til vignet 2 ses der et lille bortfald i antallet af respondenter. Andelen af respondenter med en socialfaglig uddannelse består derfor i denne del af 14 sagsbehandlere, og respondenter med en HK/kontoruddannelsesbaggrund udgør 26. Der ses her en interessant tendens ved, at vurderingerne foretaget af de to grupper af sagsbehandlere adskiller sig mere end vurderingerne af vignet 1. Hvor gruppen af sagsbehandlere med en socialfaglig uddannelse i tilsvarende omfang som ved vignet 1 vurderer, at bevilling skal gives (79 %), ses fordelingen for sagsbehandlerne med en HK/kontoruddannelsesbaggrund at være anderledes. Her vurderer 35 % af sagsbehandlerne, at afslag skal gives. Hvor der

alene eksisterer en negativ holdning blandt 3 af de i alt 14 socialfagligt uddannede sagsbehandlere til Martins berettigelse til økonomisk støtte til dækning af huslejerestancen, ses det at gælde for en større andel af sagsbehandlerne med en ikke-socialfaglig uddannelsesbaggrund: 9 af de 26 sagsbehandlere. Taget det forholdsvist lave antal af respondenter i betragtning er det ikke muligt at konkludere entydigt, at vurderingen af afslag afhænger af sagsbehandlerens uddannelsesbaggrund. Der ses dog en tendens til, at dette påvirker vurderingen og deraf handletendensen i form af bevilling eller afslag. En tendens som i denne sammenhæng (huslejerestance) er en smule tydeligere end i vignet 1 (indbo).

Jeg har i analysen af uddannelsesbaggrundens betydning for vurderingerne af vignet 1 argumenteret for, at de organisatoriske rammer og sagsbehandlerens personlige erfaringsgrundlag også spiller ind på holdningen til og dermed vurderingen af, hvornår en enkeltydelse er berettiget. I og med at der inden for gruppen af socialfagligt uddannede sagsbehandlere ses en tendens til noget nær stor grad af enighed til vurderingen, kan dette argument i denne sammenhæng betragtes som mindre holdbart. Dog befinder den procentvise fordeling sig lige under grænsen til kategorien *moderat grad af uenighed*. Dette er således et udtryk for, at der iblandt sagsbehandlerne med en socialfaglig uddannelsesbaggrund lige så vel eksisterer uenighed til spørgsmålet om berettigelse til den økonomiske støtte. En uenighed, som derfor kan forklares som i større grad at tage sit afsæt i sagsbehandlerens eget erfaringsgrundlag og ikke i uddannelsesbaggrunden. Dog ses graden af uenighed at være noget større inden for gruppen af HK/kontoruddannede, hvorfor uddannelsesbaggrunden her kan betragtes som mulig forklaringsmodel. Sammenlignes dette med svarmønstret for sagsbehandlerne fra KiF, som alle har en socialfaglig uddannelse, fremstår implikationen af en sammenhæng mellem uddannelse og handletendens mere tydelig. Hvor 9 % af sagsbehandlerne her vurderer, at afslag skal gives, er fordelingen i besvarelserne fra Ydelse anderledes, hvis gruppen af socialfaglige sagsbehandlere betragtes isoleret set. Her ses en nej-procent på hele 21 %. Dette er en implikation på en tendens til større tilbøjelighed til at tildele afslag inden for gruppen i Ydelse end i KiF. Vurderingerne og dermed handletendenserne inden for Ydelse må derfor i denne sammenhæng forklares på anden vis end med primært afsæt i de fagligt funderede holdninger.

Det ses således, at den tendentielle holdningsforskel, som kommer til udtryk i en større tilbøjelighed til at afslå ansøgningen i Ydelse, til dels kan skyldes sagsbehandlerens

uddannelsesbaggrund. Variationen i besvarelsene inden for gruppen kan dog ses som en implikation på, at de organisatoriske rammer også må inddrages (og måske endda højere grad), som gyldig forklaringsmodel på fremkomsten af holdningsforskelle.

Udførsel af tandbehandling

I vignet 3 er sagsbehandlerne bedt vurdere en enkeltydelsesansøgning til dækning af en tandbehandling på 14.213 kr. Peters situation og generelle tandstatus beskrives i vignetten som ringe, idet han ikke har modtaget tandbehandling gennem en mangeårig periode. Han har som resultat heraf oplevet tandsmerter gennem en længere periode, som nu kræver omfattende behandling. En vurdering, som fremgår af beskrivelsen givet af den tilsynsførende sagsbehandler fra KiF i ansøgningen i vignetten. Hvorvidt enkeltydelsen til den fornødne tandbehandling af sagsbehandlerne i henholdsvis Ydelse og i KiF vurderes at skulle bevilges eller afslås belyses herunder.

Tabel 8

Vurderer du på det oplyste grundlag, at Peter er berettiget til engangsydelse til dækning af tandbehandlingen på i alt 14.213 kr.?

Vignet 3	Ydelse %	KiF %
Ja	76% n = 28	69% n = 38
Nej	24% n = 9	31% n = 17
Total %	100% n = 37	100% n = 55

P = 0,7092

Som det fremgår af tabel 8, ses der en forskel mellem de to aktørgrupper, som alene udgør 7 procentpoint. En forskel af et så begrænset omfang, at den må betragtes som ubetydelig. To noget nær lige store andele af de sagsbehandlere fra Ydelse og KiF som har vurderet denne vignet, har vurderet, at bevillinger bør gives. Fra Ydelse er 28 af 37 sagsbehandlere positivt stemte, hvilket udgør 76 %. I KiF ses samme vurdering foretaget af 38 af de 55 sagsbehandlere. Det interessante her er, at denne andel udgør 69 % og dermed er lavere end i Ydelse. Der ses altså en mindre tilbøjelighed til bevilling af ydelsen i gruppen af sagsbehandlere i KiF, hvilket er en overraskende tendens sammenholdt med de to andre vignetter. Hvor 9 af de 37 sagsbehandlere fra Ydelse vurderer, at afslag sal gives, gælder det for 17 af de i alt 55 sagsbehandlere fra KiF, som har besvaret denne del. Overvægten på 7 procentpoint tilfalder altså denne aktørgruppe, som i deres daglige praksis alene beskæftiger sig med målgruppen, og hvis fokus derfor er på støtte til målgruppen til forebyggelse af recidiv. Det er særligt interessant i forlængelse af den beskrevne motivation for indeværende undersøgelse bestående i ansøgninger indgivet til Dansk Forsorgsselskab fra sagsbehandlerne netop i KiF. Ansøgninger om økonomisk støtte til eksempelvis udførsel af tandbehandling, som er fremsendt, efter afslag til tilsvarende ansøgning om enkeltydelse er givet fra den kommunale ydelsesafdeling. Det interessante er derfor, at denne tilbøjelighed står i modsætning til de beskrevne tendenser i ansøgningerne indgivet til forsorgsselskabet. Dog er tendensen spinkel, i og med at forskellen er at betragte som ubetydelig i tabellen. Resultaterne er dog fortsat interessante, i og med at det på baggrund af tendenserne i opgørelserne fra forsorgsselskabet kunne forventes, at der ville eksistere en større holdningsforskel mellem aktørerne. Resultater, hvoraf det endvidere kunne forventes at se sagsbehandlerne fra Ydelse som placeret på den mindre positivt stemte side. Dette ses dog ikke som værende tilfældet.

Hvorvidt sagsbehandlerne bevilger afslaget på baggrund af en vurdering af, at Peters økonomi rummer et overskud til egenbetaling af udgiften, behandles i *Analysedel 2*. Tilsvarende undersøges det i *Analysedel 2*, hvilken betydning de mere specifikt klientafhængige elementer tillægges i vurderingen. Elementer som består i klientens holdning, motivation og adfærd. Dette vil jeg belyse gennem en analyse af, hvilke faktorer som respondenterne primært har tillagt betydning i deres vurdering af afslag på enkeltydelsen. Opgørelserne over fordelingen af bevillinger og afslag giver ikke mulighed for at udsige noget sikkert om kausaliteten, og hvilke mekanismer som har ført til dette. Dog

kan sagsbehandlerne i KiF og i Ydelse som tidligere nævnt betragtes som besiddende hver sin specialiseringsgrad. Et fokus, som grundet deres funktioner som sagsbehandlere i to forskellige organisatoriske kontekster adskiller sig fra hinanden. Hvor sagsbehandlerne i KiF udelukkende i deres praksis fokuserer på at føre tilsyn med dømte klienter og dermed på resocialisering af denne gruppe med henblik på forebyggelse af recidiv, må fokus i Ydelse forventes at adskille sig herfra ved mere generel sagsbehandling for både dømte tilsynsklienter samt den resterende gruppe af økonomisk udsatte borgere i den pågældende kommune. Noget synes altså at kunne tyde på, at en større andel af sagsbehandlerne i KiF ikke vurderer Peters tandsituation som af sådan en karakter, at det hindrer en frugtbar resocialiseringsproces. Denne antydning synes dog ikke understøttet i udsagn givet af sagsbehandlerne i KiF til spørgsmålene om, hvilke faktorer som tillægges størst betydning i vurderingen af afslag. Her citeres én af sagsbehandlerne:

*”Jeg mener sagen skal vurderes af
kommunens tandlægekonsulent, inden der
kan træffes en afgørelse” (bilag 4).*

Flere af sagsbehandlerne beskriver her en forståelse af, at der i praksis skal ske en objektiv tandlægefaglig vurdering af behandlingen, hvilket ikke indgår i vignetbeskrivelsen. Dette er altså et udtryk for, at besvarelsene for denne gruppe i høj grad læner sig op ad det praksiskendskab, som eksisterer. En implikation på, at vurderingerne for den afslagsgivne gruppe er afhængige af en tandlægefaglig vurdering og derfor ikke foregår som en helhedsvurdering af Peters situation. Derfor er det en implikation på en tendens til, at afslagene fra denne gruppe ikke hovedsageligt foretages ud fra en vurdering af Peters overordnede situation og økonomi sammenholdt med hans beskrivelse af, at den økonomiske støtte vil kunne understøtte hans positive udvikling til en kriminalitetsfri tilværelse. Det er dog ikke muligt alene på baggrund af tabel 8 at afgøre, hvorvidt vurderingerne alene sker på ud fra en betragtning af det økonomiske element med

efterfølgende vurderingen fra en tandlægefaglig konsulent. Dette, og i hvilket omfang det fremkommer, vil jeg behandle i *Analysedel 2*.

Når der ses bort fra det interessante fund i vurderingerne foretaget i KiF, hvor iblandt der mod forventning ses at være en lidt større andel som tildeler afslag end i Ydelse, må der konkluderes at eksistere en tendens til generel enighed mellem de to aktørgrupper. En enighed til, hvorvidt ansøgningen skal bevilges eller afslås, hvilket må betragtes som gode forudsætninger for etablering af ensrettet tværsektorielt samarbejde. Interessant i forlængelse heraf er det at undersøge graden af holdningsmæssig enighed indenfor hver af de to grupper. For afhængigt af graden af enighed eller holdningsmæssig uenighed må rammerne for det (tvær)sektorielle samarbejde antages at blive udfordret i samme grad.

Der ses i besvarelsene en spredning, som svarer til betragtningen af forskelle på tværs af de to grupper. Hvad angår graden af holdningsmæssig (u)enighed, ses der indenfor begge grupper en ens spredning, som falder indenfor betegnelsen moderat uenighed. Dette i og med at der inden for Ydelse ses, at 76 % som er positivt stemte for at yde økonomisk støtte til Peters tandbehandling og 69 % i KiF. Begge andele befinder sig inden for kategorien af moderat uenighed. Der eksisterer således indenfor både gruppen af sagsbehandlere i Ydelse og sagsbehandlere i KiF en moderat grad af uenighed, om Peter er berettiget til økonomisk støtte til udbedring af sin tandstatus. Tilsvarende ses derfor også en moderat uenighed om, at afslag skal gives. Dette ved at noget nær lige store andele af sagsbehandlerne fra begge gruppe vurderer dette, mere præcist 24 % i Ydelse og 31 % i KiF.

Konklusionen på analysen af den sociale differentierings betydning for handletendenserne og dermed sammenhængen mellem uddannelsesbaggrunden og bevilling eller afslag synes på forhånd afgjort. Dette i og med, at der indenfor den ene gruppe alene ses socialfaglig uddannede sagsbehandlere (KiF), og i den anden ses en overvejende andel af sagsbehandlere med anden uddannelsesbaggrund (Ydelse). Med afsæt i konklusionen om en handletendens, som synes noget nær svarende til hinanden indenfor og mellem de to aktørgrupper, synes uddannelsesbaggrunden ikke anvendelig som forklaringsmodel i denne sammenhæng. Dette vil jeg dog tilsvarende analyserne af vignet 1 og 2 undersøge og belyse nærmere herunder.

Tabel 9

*Sagsbehandlerne i ydelsesafdelingernes
uddannelsesbaggrund og vurdering af bevilling eller
afslag*

Vignet 3	Socialrådgivere / socialformidlere	HK/kontor
Bevilling	85% n = 11	71% n = 17
Afslag	15% n = 2	29% n = 7
Række total %	100% n = 13	100% n = 24

Af tabel 9 ses det, at noget nær 1/3 af sagsbehandlerne med en ikke-socialfaglig baggrund vurderer, at ansøgningen skal afslås, mod alene 1/6 af sagsbehandlerne, som er enten uddannet socialrådgiver eller socialformidler. Det samlede antal respondenter, som giver afslag på ansøgningen, er som i de to forrige vignetter små, i og med at det alene vedrører 9. Fortolkningsgrundlaget er derfor mere skrøbeligt, hvorfor resultaterne må tolkes med nogen forsigtighed. Dog ses der heriblandt en tendens til en markant holdningsforskel mellem de to grupper ved en fordeling med afslag fra 2 socialfagligt uddannede mod 7 afslag fra HK/kontoruddannede. Det vil derfor være muligt alene på baggrund af analysen af tendenserne i besvarelsene givet fra Ydelse at konkludere, at der ses en umiddelbar sammenhæng mellem uddannelsesbaggrunden og vurderingen af enkeltydelsesansøgningen til dækning af tandbehandling. Som antydnet tidligere er det dog hertil interessant at medinddrage betragtningen af det høje antal af sagsbehandlere fra KiF, som vurderer denne ansøgning negativt. Idet at dette vedrører 31 % fra KiF mod alene 15 % af sagsbehandlerne i Ydelse, som har en socialfaglig baggrund, mindskes værdien i uddannelsesbaggrunden som forklaringsmodel. En mulig forklaringsmodel må i stedet hentes anden steds. I tråd med Ejernæs' (2004) undersøgelse og som diskuteret i *Analysedel 1 og 2* synes forklaringen her i stedet at skulle findes i de(n) praksis(er), som tilegnes gennem sagsbehandlerens organisatoriske tilknytning. Det kan således konkluderes, at der tilsvarende vignet 1 og 2 ses en tendens til, at vurderingerne ikke alene afhænger af uddannelsesbaggrunden, men en mere sammensat forklaringsmodel, som i tilsvarende grad tager sagsbehandlerens

organisatoriske tilknytning i betragtning samt det personlige erfaringsgrundlag. Til denne vignet synes andre faktorer end uddannelsesgrundlaget endda som mere gyldigt end i de to første vignetter.

Analysedel 2

Afgørende faktorer for bevillinger eller afslag

Jeg vil i denne analysedel besvare min problemformulerings andet underspørgsmål: *Hvilke faktorer vurderer sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF som afgørende for, at en klient i tilsyn bevilges en enkeltydelse eller får afslag på ansøgningen?*

Til at nuancere vurderingerne af bevillinger eller afslag som behandlet i *Analysedel 1*, foretages her en analyse af spørgsmålene om, hvilke faktorer respondenterne har tillagt størst betydning i deres vurdering. Spørgsmål som er stillet lige efter, at vurderingen af bevilling eller afslag er foretaget. Der er ikke alene spurgt til, hvilke faktorer som har afgørende betydning for vurderingen. Respondenterne er endvidere spurgt til, om tilstedeværelsen af udvalgte faktorer ville ændre ved deres vurdering. Disse besvarelser vil medvirke til at understøtte tendenserne fremkommet i analysen og betydningen af de præsenterede faktorer. Der skabes således et grundlag for at konkludere tendentielt, hvilke primære faktorer hos en klient i tilsyn sagsbehandlerne vurderer fører til en berettigelse til en ansøgt enkeltydelse. Ligeledes hvilke primære faktorer som medfører afslag.

Vurderingerne af, hvilke faktorer som vægtes med størst betydning i de tre vignetter, giver mulighed for at belyse handletendensernes udgangspunkt: Hvilke aspekter som aktiverer holdningerne og dermed fører til vurderingen og handlingen i form af bevilling eller afslag. Der ses i analysen som nævnt en distinktion mellem vurderinger udelukkende foretaget ud fra en økonomisk afvejning, og vurderinger som synes mere afhængige af klientens

holdning, motivation og adfærd. Sondringen fører senere til en særlig interessant diskussion af omfanget af de vurderinger, som angives at ske udelukkende på baggrund af en økonomisk betragtning. Dette idet disse besvarelser således udelukker, at vurderingen beror på et samspil af flere faktorer i ansøgningerne. Det er dog vigtigt at bemærke, at det alene gælder for denne svarkategori. Det er derfor vigtigt for læseren i tolkningen af resultaterne at holde for øje, at sagsbehandlerne, som angiver svarkategorierne indeholdende andre faktorer ikke udelukker, at flere faktorer (herunder økonomi) indvirker deres vurdering. En sådan besvarelse tillader spørgsmålets svarkategorier dog ikke, hvilket bevidst er valgt for at kunne belyse primære faktoreres vægtning.

Antagelsen af flere faktorer som afgørende for vurderingerne foretaget blandt denne gruppe understøttes af en sagsbehandler fra Ydelse, som til slut i undersøgelsen uddyber:

*”Som jeg har beskrevet i de 2 første cases,
mener jeg ikke, at man kan svare på, hvad der vægter mest, idet der
er tale om en samlet vurdering af en borgers situation” (bilag 4)*

Dette indikerer således også, at ansøgningerne i en vid udstrækning kan bero på en helhedsbetragtning. Et muligt samspil af faktorer, hvori økonomiske overvejelser kan indgå i mindre eller større grad. Disse vurderinger vil dog adskille sig på det punkt, at de ikke udelukker andre faktorer i vurderingen, men i et større omfang beror på en samlet helhedsbetragtning og vurdering. En antagelse, som der i de uddybende besvarelser ses en implikation på sker i praksis. Som en sagsbehandler fra Ydelse beskriver:

”Vi bestræber os på at lave helhedsorienteret

sagsbehandling og individuelle skøn, i så vidt

omfang som det er muligt” (bilag 4).

Der er derfor kun muligt at betragte besvarelsene som forskellige på dette punkt, hvilket derfor udgør et naturligt fokus i analysen. Foruden at det er en oplagt sondring at foretage, fører det også til en interessant diskussion af grundlaget og rammerne for det tværsektorielle samarbejde. En diskussion som foretages i kapitel 5.

Ligesom i analysens første del vil jeg i denne del anvende kategorier, hvori intervallerne anvendes til tydeliggørelse af vurderingens karakter. Kategorierne anvendt her er inspireret af tidligere anvendte kategorier. Hvor de i *Analysedel 1* dog angives som implikationer på graderne af forskelle, er fokus i denne analysedel i stedet tillagt, hvor stor en andel af sagsbehandlere som tillægger den specifikke faktor afgørende betydning. Kategorierne afgrænses og betegnes således:

- *Lille antal* som vedrører faktorer, som angives med størst betydning af ≤ 25 % af sagsbehandlerne.
- *Moderat antal* som vedrører faktorer, som angives med størst betydning af 25 – 39 % af sagsbehandlerne.
- *Stort antal* som vedrører faktorer, som angives med størst betydning af ≥ 40 % af sagsbehandlerne.

Bevillinger i vignet 1

Sagsbehandlere, som i besvarelsen til vignet 1 vurderer, at ydelsen skal bevilges, er spurgt til, hvilke af fire faktorer som har størst betydning for vurderingen. For de af respondenterne, som ikke finder det muligt at vælge én af de præsenterede svarkategorier, er muligheden for en uddybende beskrivelse under *Andet givet*. Fordelingen af besvarelsen ses i tabel 10.

Tabel 10

Faktorer med størst betydning for vurderingen opgjort i procentandele for Ydelse og KiF

Bevillinger i vignet 1	Ydelse %	KiF %
Caspers ønske om ændring af sin tilværelse	27% n = 9	32% n = 15
Caspers nylige løsladelse	24% n = 8	21% n = 10
Caspers netværk	0% n = 0	2% n = 1
Bevillingen gives udelukkende ud fra en økonomisk vurdering	30% n = 10	40% n = 19
Andet	18% n = 6	4% n = 2
Total %	100% n = 33	100% n = 47

Fælles for dette spørgsmål i Ydelse og KiF er, at flertallet af sagsbehandlere i begge grupper, tillægger det økonomiske aspekt afgørende betydning i vurderingen af Caspers ansøgning. Det ses således at gælde for 10 af de 33, som har besvaret denne del i Ydelse, og hele 19 af de 47 sagsbehandlere fra KiF. Dette er en implikation på, at vurderingen iblandt 30 % i Ydelse alene beror på en økonomisk afvejning, hvilket derfor gælder et moderat antal. Hvad angår sagsbehandlere i KiF, ses det at samme element i vignetten har afgørende betydning for hele 40 %. Dette betyder, at en stor andel af denne gruppe sagsbehandlere i alene beror deres vurdering på en økonomisk afvejning.

Fordelingerne i besvarelsene kan ses som en implikation på, at der blandt sagsbehandlerne i Ydelse ikke er stor enighed om, hvilken faktor som i vurderingen har størst betydning for, at bevilling gives. Endvidere ses det i Ydelse, at en tilsvarende andel af sagsbehandlerne vurderer Caspers ønske om ændring af sin tilværelse som afgørende. I alt angives denne faktor af 9 af sagsbehandlerne fra Ydelse, hvilket svarer til 27 %. Dette udgør således tilsvarende gruppen som vægter det økonomiske aspekt, et moderat antal af sagsbehandlere. En andel som altså mener, at Caspers motivation for forandring til en tilværelse uden kriminalitet er den faktor, som har afgørende betydning for bevillingen. Inden for gruppen af sagsbehandlere i KiF, ses denne faktor også at have afgørende betydning for et moderat antal af sagsbehandlerne. Caspers motivation angives her af 15 af respondenterne, hvilket svarer til 32 %. Den sociale begivenhed i form af den nylige løsladelse ses indenfor begge grupper kun at have betydning for et lille antal, ligesom *Andet* har. Dertil kommer, at Caspers netværk fremkommer ubetydeligt for vurderingerne, som foretages i begge grupper. Dog er det vigtigt at bemærke, at der kun ses en lille forskel i procentpoint mellem kategorierne inden for hver af grupperne. Det er derfor med nogen forsigtighed, at fortolkningen sker. Generelt kan det konkluderes, at der inden for begge grupper er et lille flertal, som i deres vurdering af bevilling, foretager en udelukkende økonomisk afvejning af Caspers mulighed for egenbetaling af indboet til sin nye bolig. Vurderingen af Caspers motivation som afgørende, ses at foretages af et noget nær tilsvarende antal inden for grupperne. Dog synes denne faktor at have betydning for et lidt større antal af sagsbehandlere i KiF end i Ydelse. Der ses således en tendens til en større grad af enighed blandt sagsbehandlerne i KiF end blandt sagsbehandlerne i Ydelse til, hvilken faktor som har afgørende betydning for bevilling af enkeltværelse til køb af indbo.

Som nævnt indledningsvist i denne analysedel angives det under *Andet*, at det i ansøgningerne ikke er muligt at vægte én faktor som afgørende. Hvor udbredt denne holdning reelt er vides ikke, da respondenterne alene kan angive én svarkategori til spørgsmålet. Holdningen kan derfor også forventes at gælde blandt nogle af sagsbehandlerne, som har angivet kategorier omhandlende Caspers tilværelse, netværk og nylige løsladelse som afgørende. Det er derfor kun muligt at konkludere, at der ses en tendens til, at flertallet i begge sagsbehandlergrupper, alene foretager en økonomisk afvejning af Caspers ansøgning forud for den tildelte bevilling. Det kan altså ikke udelukkes, at den noget nær tilsvarende andel af sagsbehandlere som angiver motivationen

som afgørende, også tillægger andre faktorer stor betydning. Mulige vurderinger altså må forventes at bestå i en betragtning af samspillet mellem flere faktorer som afgørende.

Hvorvidt samme tendens ses at gælde i vurderingerne af afslag skal gives til køb af indbo, vil jeg belyse i det følgende.

Afslag vignet 1

Jeg vil herunder undersøge, hvilke faktorer som har afgørende betydning i vurderingen for de af sagsbehandlerne, som har tildelt Casper afslag på sin ansøgning.

Tabel 11

Faktorer med størst betydning for vurderingen opgjort i procentandele for Ydelse og KiF

Afslag i vignet 1	Ydelse %	KiF %
Caspers tidligere boligforhold	0% n = 0	9% n = 1
Caspers forbrug af hash	0% n = 0	0% n = 0
Caspers alder	0% n = 0	0% n = 0
Caspers netværk	0% n = 0	0% n = 0
At Casper har vidst at han skulle løslades og flytte i egen bolig, og derfor selv kunne spare sammen	11% n = 1	27% n = 3
Rådighedsbeløbet alene medfører et afslag	11% n = 1	27% n = 3
Andet	78% n = 7	36% n = 4
Total %	100% n = 9	100% n = 11

Som det fremkommer i tabel 11, udgøres denne gruppe af respondenter af et lille antal, både hvad angår Ydelse og KiF, og analysen skal derfor læses med nogen påpasselighed. Dette gælder ikke alene for vignet 1, men generelt for andelen af afslag givet i de tre vignetter. Dette er altså et gennemgående mønster, som derfor er vigtigt at holde for øje i tolkningen af

resultaterne for de tre vignetter i indeværende analysedel. Denne del af respondenterne er spurgt til, hvilke af seks faktorer, som har størst betydning for vurderingen. For de, som vægter andet, kan uddybende beskrivelse ligeledes gives her under svarmuligheden *Andet*. En mulighed, som har vist sig afgørende for et flertal af sagsbehandlerne i Ydelse. 7 af de i alt 9 respondenter angiver denne kategori, hvorfor det må betragtes som havende afgørende betydning for et stort antal. Dette medfører således også, at kun ganske få eller ingen sagsbehandlere i samme gruppe vurderer de andre faktorer med afgørende betydning. De resterende to respondenter angiver Caspers vidende om løsladelsen og dermed det forudsigelige element samt rådighedsbeløbet med størst betydning. Hvor Caspers vidende om den forestående prøveløsladelse samt rådighedsbeløbet alene har betydning for et lille antal af sagsbehandlerne i Ydelse, gælder tilsvarende ikke for KiF. Begge faktorer vurderes med afgørende betydning blandt et moderat antal i denne gruppe tilsvarende det moderate antal, som angiver *Andet* med størst betydning. Der ses således en større enighed inden for Ydelse end i KiF. En enighed blandt sagsbehandlerne i Ydelse om, at ingen af de adspurgte faktorer har betydning.

Til uddybning af denne tendens vil jeg herunder inddrage de uddybende beskrivelser, som respondenterne har anført under *Andet*. Sagsbehandlerne i Ydelse beskriver, at det ansøgte beløbs størrelse vurderes at være for højt. Tilsvarende holdning ses også at gælde for de af sagsbehandlerne i KiF, som har uddybet besvarelsen. Dertil beskriver sagsbehandlerne i Ydelse endvidere, at der foretages en vurdering af, om de enkelte ansøgte elementer af indbo (seng, sofa mm.) betragtes som værende nødvendige. Som en sagsbehandler uddyber:

”Afslag på 6.000 kr. da det ikke er alt,

han søger, der er nødvendigt i første

omgang” (Ydelse, se bilag 4).

Dette er et udtryk for, at et stort antal i Ydelse og et lidt mindre antal i KiF beror deres vurderinger af afslag på en holdning til, hvilket (billigt) indbo som er nødvendigt for en

klient for etablering i egen bolig. Endvidere angiver én af respondenterne i Ydelse boligudgiftens størrelse som årsag til afslaget. Der ses altså en tendens til, at ansøgningens indhold i form af indbo og den anslåede værdi har afgørende betydning for størstedelen af sagsbehandlerne i Ydelse, ligesom det udgør det element, som flertallet i KiF vurderer med størst betydning for afslag. Andelen, som har denne holdning i KiF, ses dog at være mindre.

Andelen, som vurderer at afslag skal gives, er senere spurgt ind til, om det ville føre til revurdering, hvis Casper var far til et barn, han havde samvær med. Hvor dette ingen betydning har for vurderingerne foretaget i Ydelse, er tendensen anderledes i KiF. Her angiver hele 5 af de 11 respondenter, som i alt har besvaret denne del, at det har betydning for vurderingen, at Casper har samvær med et barn. For denne gruppe, som udgør noget nær halvdelen, afhænger revurderingen dog af omfanget af samvær. Dertil angiver 3 af respondenterne, at de uafhængigt af omfanget af samvær vil revurdere ansøgningen og bevilge ydelsen. 1/4 af sagsbehandlerne i KiF, som på det oplyste grundlag vurderer at give afslag på ansøgningen, vil således revurdere og i stedet bevilge enkeltydelsen til køb af indbo, hvis Casper var far til et barn, han havde samvær med. Hvor der inden for Ydelse er stor enighed om, at samvær med et barn ikke ændrer ved vurderingen af afslag, ses der modsat inden for KiF at være noget nær udpræget uenighed til samme spørgsmål. Dette i og med at næsten halvdelen af sagsbehandlerne her vil revurdere ansøgningen. Resultaterne skal som nævnt tolkes med nogen forsigtighed, dog kan det konkluderes, at der ses en tendens til holdningsforskelle mellem de to aktørgrupper, hvad angår dette aspekt.

Generelt ses der altså en tendens til blandt begge aktørgrupper at økonomien, og herunder en vurdering af det ansøgte indbos fornødne element, har stor betydning for vurderingerne af afslag. Særligt hvad angår det ansøgte beløbs størrelse, men også hvad angår klientens månedlige rådighedsbeløb. Dette kan ses som et udtryk for, at der særligt blandt sagsbehandlerne i Ydelse eksisterer en holdning til, at Casper, som befinder sig i en økonomisk udsat position tilsvarende en stor andel af tilsynspopulationen, kun er berettiget til en lille engangsydelse til køb af indbo. Dertil at ansøgningsformålet kun anerkendes af sagsbehandleren, hvis denne vurderer, de ansøgte elementer i indboet er nødvendige for at kunne etablere sig. Hvis visse af elementerne vurderes overflødige, ses der en tendens til, at ansøgningen vil afslås. Den økonomiske afvejning bygger endvidere på en vurdering af, om klientens husleje og deraf månedlige rådighedsbeløb vurderes for højt. Der ses således en

tendens til, at udgifter forbundet med køb af indbo kun dækkes, hvis lejen ligger under et niveau på 3.800 kr. En holdningstendens, som må forventes at medføre, at klienten, hvis denne ikke formår at opnå en lejebolig med en lavere husleje, afslås ansøgningen og dermed må opnå dækning af udgiften anden steds.

Jeg vil i det følgende analysere besvarelsen fra vignet 2 og præsentere resultaterne for, hvilke faktorer som heri har afgørende betydning for vurderingerne. Vurderinger af, om bevilling eller afslag gives til ansøgning om dækning af huslejerestance.

Bevillinger i vignet 2

Der viste sig i analysens første del at være signifikante forskelle i vurderingerne af vignet 2 fra sagsbehandlerne i Ydelse og i KiF modsat vignet 1 og vignet 3. Den signifikante forskel i vurderingerne af bevillinger eller afslag er et udtryk for en overordnet tendens til større tilbøjelighed til at bevilge ydelsen inden for KiF end blandt sagsbehandlerne i Ydelse. Det er generelt interessant at analysere, hvilke aspekter af de tre vignetter som primært har aktiveret holdningerne blandt sagsbehandlerne og dermed gjort udfaldet i form af vurderingen af bevilling eller afslag. Særligt interessant i denne sammenhæng er undersøgelsen af de udslagsgivne aspekter i vignet 2, idet der til denne ses den største (og eneste signifikante) holdningsforskel. Interessant er det derfor at undersøge, hvilke aspekter i Martins ansøgning om enkeltydelse til dækning af huslejerestance, som har haft afgørende betydning for vurderingerne, og om disse adskiller sig i tilsvarende markant grad som tendenserne til bevilling eller afslag (*Analyse del 1*). Dette fortæller analysen i den første analysedel os intet om, hvorfor dette vil behandles herefter.

Tabel 12

Faktorer med størst betydning for vurderingen opgjort i procentandele for Ydelse og KiF

Bevillinger i vignet 2	Ydelse %	KiF %
Martins ønske om ændring af sin tilværelse	14% n = 4	6% n = 3
At Martin tidligere har betalt sine regninger rettidigt	18% n = 5	20% n = 10
Martins nylige løsladelse	14% n = 4	10% n = 5
Martins netværk	0% n = 0	0% n = 0
Martins samvær med sin datter	4% n = 1	29% n = 15
Bevillingen gives udelukkende ud fra en økonomisk vurdering	21% n = 6	16% n = 8
Andet	29% n = 8	20% n = 10
Total %	100% n = 28	100% n = 51

Sagsbehandlerne, som vurderer denne vignet positivt med bevilling som udfald, er spurgt ind til, hvilke af i alt seks faktorer som har størst betydning for vurderingen, hvortil muligheden for beskrivelse af andre faktorer tilsvarende vignet 1 også er givet under den åbne svarkategori *Andet*. Som det ses i figur 12, forekommer der i vurderingerne foretaget i Ydelse en noget nær ligelig fordeling mellem de fem af faktorerne, ligesom det gælder for andre aspekter under *Andet*. Denne svarkategori er angivet af en andel, som tilsammen udgør et moderat antal. Dette vedrører 8 af de 29 fra Ydelse, som har besvaret denne del, hvilket svarer til 29 %. Hvor de resterende faktorer alene angives af et lille antal som havende afgørende betydning eller slet ikke angives, har andre faktorer end de nævnte således afgørende betydning for knapt 1/3 af sagsbehandlerne. Denne holdningstendens er overraskende, i og med at det i konstruktionen af undersøgelsesdesignet og svarkategorierne var forventet, at de adspurgte faktorer var dem, som havde afgørende betydning for sagsbehandlerne. Dette ses således ikke at være tilfældet, hvorfor det i stedet må afsøges under de uddybende beskrivelser, hvilke aspekter som er vurderet med afgørende betydning for bevillingen.

I svarkategorien *Andet* uddyber syv respondenter enstemmigt, at huslejen skulle have været ansøgt under afsoning, og fejlen ikke skal komme Martin til ugunst. Som en sagsbehandler beskriver:

”(...) Martin ikke skal miste sin bolig som følge af, at kriminalforsorgen laver fejl og ikke har søgt om betaling af husleje (...)” (Ydelse, bilag 4)

Den fejlslagne sagsbehandling som oprindeligt har ført til huslejerestancen, kan således betragtes som den faktor, som har afgørende betydning for en overvejende andel af sagsbehandlerne. Endvidere nævnes det i forlængelse heraf, at opretholdelse af stabile boligforhold er en forudsætning for at kunne resocialiseres efter løsladelse. Begge elementer kan betragtes som hørende under samme faktor: At det har afgørende betydning for vurdering af bevillingen, at Martin bevarer sin bolig, således at stabile boligforhold opretholdes. Det vurderes derfor afgørende, at der gennem en bevilling rettes op på den forudgående fejl i sagsbehandlingen, således at restancen betales og boligforholdene bevares stabile.

Tilsvarende besvarelserne fra Ydelse ses der i KiF også en stor enighed om, at få af de angivne faktorer kan betragtes som det primært afgørende element, som fører til at bevillingen tildes. Dette kan antages at skyldes, at vurderingen foretages på baggrund af samspillet af flere faktorer, hvorfor en stor andel af sagsbehandlere ikke finder det muligt alene at angive én afgørende faktor. Denne antagelse bekræftes i flere af beskrivelserne givet fra begge afdelinger og sammenfattes i denne beskrivelse fra en sagsbehandler fra Ydelse:

”(...) der er sket en fejl ved, at der ikke er blevet søgt om løbende hjælp til betaling af husleje under indsættelsen (...) Desuden vurderes det af afgørende betydning for Martins fremtidige livsførelse herunder også samvær med datteren” (bilag 4).

Det ses således, at flere faktorer er i spil, når sagsbehandlerne skal foretage denne vurdering. Flere aspekter af vignetten aktiverer således holdningen blandt et flertal af sagsbehandlerne i Ydelse til at vurdere Martin som berettiget til enkeltydelsen. Denne vurderingsakt kan derfor betragtes som mere kompleks inden for Ydelse end iblandt KiF, da flertallet her angiver én faktor som primær. Indenfor denne gruppe af sagsbehandlere ses en tendens til, at Martins samvær med datteren er afgørende for bevillingen. Et element, som også indgår i vurderingerne foretaget af flertallet i Ydelse, men hvor det ikke er muligt at afgøre præcist i hvilket omfang. Dette er dog muligt i KiF, hvor hele 15 af de 51 sagsbehandlere angiver dette, hvilket svarer til 29 %. Hvor kun en lille andel af sagsbehandlerne vurderer de andre svarkategorier med afgørende betydning, betragtes denne faktor med afgørende betydning af et moderat antal. Grupperne adskiller sig derfor i holdningerne til, hvorvidt særligt én faktor kan vurderes som afgørende, eller om dette må betragtes som bestående af flere faktorer i et samspil, som afgør udfaldet. Aktørgrupperne er dog enige i den forstand, at det i vurderingerne af ansøgningen i overvejende grad er det er Martins status som far med samvær, som har afgørende betydning for vurderingerne som foretages i KiF.

Sagsbehandlerne er efterfølgende spurgt ind til, om de ville ændre vurderingen og tildele afslag, hvis andre forhold lå til grund for ansøgningen. Disse spørgsmål kan understøtte de tendenser, som ses i vurderingerne af afgørende faktorer. Interessant er det her, at hele 79 % af sagsbehandlerne i Ydelse (22 af de 28 sagsbehandlere) og 80 % i KiF (41 af de 51 sagsbehandlere) vil revurdere og tildele et afslag, hvis huslejerestancen i stedet skyldtes, at Martin havde undladt at betale huslejen, fordi han ikke oplevede at have råd. Dette indikerer således, at det for en stor andel af sagsbehandlerne, som har vurderet at ville bevilge

enkeltydelsen, har haft afgørende betydning, at Martins huslejerestance ikke er selvforskyldt i form af bevidst fravalgt betaling. En restance som i stedet synes som at være opstået efter en fejl i sagsbehandlingen under afsoningen.

Dette må således også betragtes som en implikation på, at vurderingerne blandt begge aktørgrupper består i en helhedsbetragtning med en afvejning af flere faktorer. Hvor det blandt sagsbehandlerne i Ydelse ikke er muligt at påpege én afgørende faktor, som gør udfaldet i vurderingen, ses der dog en mere tydelig tendens i KiF. Her ses en tendens til, at holdningen til, hvorvidt Martin er berettiget til enkeltydelsen aktiveres af det vignetaspekt, at Martin er far med samvær. Hvor der ses en mere ens holdningstendens i KiF til, at Martins rolle som far har afgørende betydning, er holdningstendensen i forhold til afgørende faktorer mere uklar i Ydelse. Her består enigheden alene i, at vurderingerne foretages ved afvejning af flere faktorerers betydning.

Afslag i vignet 2

Jeg vil herunder undersøge, hvilke faktorer som i undersøgelsen har vist sig at have afgørende betydning for vurderingen af afslag på enkeltydelsen til dækning af Martins huslejerestance for de af sagsbehandlerne, som vurderer at tildele dette.

Som nævnt i forudgående afsnit ses den største holdningsforskel i vurderingerne af denne vignet. Holdningsforskelle, som har vist sig signifikante mellem gruppen af sagsbehandlere i Ydelse og sagsbehandlerne i KiF. Særligt interessant er det derfor også tilsvarende analysen af bevillingerne til denne vignet at undersøge, hvilke aspekter af vignetten som har ført til vurderingen af afslag. Hvilke faktorer som har haft afgørende betydning og dermed gjort det primære udfald, så Martin i vignet 2 ikke er vurderet berettiget til enkeltydelsen, undersøges herefter. Det er ligeledes i denne del vigtigt at holde for øje i fortolkningen af resultaterne, at analysen sker på et mere spinkelt grundlag i kraft af få respondenter.

Tabel 13

Faktorer med størst betydning for vurderingen opgjort i procentandele for Ydelse og KiF

Afslag i vignet 2	Ydelse %	KiF %
Martins alder	0% n = 0	0% n = 0
Martins netværk	0% n = 0	0% n = 0
At Martin har vidst at han skulle afsone, og derfor selv er ansvarlig for at sikre at huslejen betales under afsoning	18% n = 2	40% n = 2
Rådighedsbeløbet alene medfører et afslag	45% n = 5	40% n = 2
Andet	36% n = 4	20% n = 1
Total %	100% n = 11	100% n = 5

Modsat gruppen af sagsbehandlere, som vurderer, at bevilling skal tildeles, ses der inden for gruppen af afslagsgivere større uenighed om, hvilken faktor i vignetten som har afgørende betydning. En tendens, som i tabel 13 ses at gælde både for sagsbehandlerne i Ydelse og sagsbehandlerne i KiF. Enigheden ses her at være stor på tværs af grupperne, hvad angår én faktor: Martins rådighedsbeløb er det aspekt, som af flest sagsbehandlere i begge grupper har størst betydning for vurderingen af afslag. Hele 5 af de 11 sagsbehandlere i Ydelse angiver dette, og det samme gør 2 af de 5 sagsbehandlere fra KiF. Altså ses det, at tæt ved halvdelen af begge grupper vurderer, at berettigelsen til enkeltydelsen til dækning af huslejerestance alene skal ske ud fra en økonomisk afvejning. Det ses således, at et flertal af sagsbehandlerne i begge grupper vurderer, at Martins rådighedsbeløb er af sådan en størrelse, at han ikke vurderes berettiget til enkeltydelsen til dækning af huslejerestancen. En udgift, som han i vignetten beskriver ikke at kunne låne til og ikke selv oplever økonomisk overskud til at kunne afdrage.

Hvorvidt rådighedsbeløbet vurderes at være for højt eller lavt, er det ikke muligt at sige noget om på baggrund af angivelserne af denne svarkategori. Dog er det muligt på baggrund af de uddybende beskrivelser givet under *Andet* at fremstille betydningen af rådighedsbeløbet på vurderingen af afslag. Flere af sagsbehandlerne i Ydelse nævner i denne

sammenhæng, at huslejens størrelse betragtes som for høj, hvilket naturligt påvirker rådighedsbeløbets størrelse. Som en sagsbehandler uddyber:

”Boligen vurderes dyr i forhold til indtægter.

Meget lavt rådighedsbeløb” (bilag 4).

Tilsvarende holdning angives af én af sagsbehandlerne fra KiF. Dette kan således betragtes som en implikation på, at rådighedsbeløbet vurderes at være for lille, og Martin derfor ikke vurderes berettiget til enkeltydelsen. Flere af sagsbehandlerne understreger hertil, at det vurderes hensigtsmæssigt at finde en anden og billigere bolig til Martin. Som en sagsbehandler uddyber:

”Meget lavt rådighedsbeløb (...) Er det muligt at anvise

anden og billigere bolig eller andet ophold til Martin,

således at han ikke står på gaden?” (bilag 4)

Dette kan således tolkes som, en holdningstendens bestående i, at der ved afslaget er en bevidsthed om, at dette kan medføre udsættelse af boligen. Som beskrevet i vignetten har Martin frem til afsoningen trods en position som økonomisk udsat betalt sin husleje rettidigt, og restancen skyldes alene en fejl i sagsbehandlingen. Martin har derfor tidligere trods huslejens størrelse formået at afholde udgiften selv og klaret sig for et lavt månedligt rådighedsbeløb. Dette synes dog imidlertid ikke at påvirke holdningerne, som eksisterer til, at Martins ansøgning skal afslås.

I alt angiver 4 af sagsbehandlerne fra Ydelse *Andet* som afgørende, hvorunder økonomien understreges med afgørende betydning, hvilket derfor kan betragtes som et moderat antal. Set i forlængelse af den andel, som vurderer rådighedsbeløbet alene som afgørende, ses der således en tendens til, at det økonomiske aspekt har afgørende betydning. Altså tager størstedelen af afslagene afsæt i en udelukkende økonomisk vurdering, som til trods for Martins hidtidige stabile betalinger resulterer i afslag på enkeltydelsen til dækning af huslejerestancen. Trods den begåede fejl i sagsbehandlingen og tidligere stabile betalinger vurderes Martin af et stort antal ikke berettiget til den økonomiske hjælp. Han vurderes således at måtte finde anden og billigere bolig for at opnå et højere rådighedsbeløb. Om dette vil føre til en revurdering og dermed bevilling af ydelsen er det ikke muligt at påvise på baggrund af besvarelsene. Tendensen i Ydelse og til dels i KiF synes dog klar, at Martins nuværende forhold medfører et afslag på ansøgningen. Et afslag, som kan medføre udsættelse af boligen eller presse Martin ud i en situation, hvor han må fremskaffe penge til betaling gennem andre kanaler end det kommunale ydelsessystem. Vælger han med støtte fra sin sagsbehandler i KiF at finde en billigere bolig til sig selv og sin datter med en månedlig husleje på mindre end 3.800 kr., synes holdningstendensen at være, at ansøgningen vil revurderes.

Hvor et noget nær stort antal af sagsbehandlerne i Ydelse angiver *Andet* som afgørende, ses dette kun at gælde for et lille antal af sagsbehandlerne i KiF. Der ses i stedet her en holdning til, at Martins kendskab til afsoningen har afgørende betydning. En holdningstendens som ses at gælde blandt en tilsvarende andel, som tillægger rådighedsbeløbet afgørende betydning. 2 af sagsbehandlerne i KiF angiver således dette element, som består i en vurdering af, at Martin var bekendt med, at han skulle afsones, og derfor selv var ansvarlig for ansøgningen om dækning af huslejen. En vurdering, som kan antages at stå i forlængelse af Martins erfaringsgrundlag som tidligere afsoner, der dermed ved, at der under afsoning skal ansøges om betaling af huslejen. Denne faktor har betydning for et stort antal af sagsbehandlerne i KiF (dog med det lille antal respondenter in mente).

Vurderingerne af afslag, som tildeles, sker i Ydelse således på et grundlag som overordnet består af udelukkende økonomiske betragtninger af Martins situation beskrevet i ansøgningen. Dette sker også for et stort antal af sagsbehandlerne i KiF. Dog ses her en tendens til stor uenighed om, hvorvidt afslagene skal gives alene på baggrund af en

økonomisk vurdering eller i højere grad skal bestå i en vurdering med primært fokus på Martins erfaringsgrundlag og vidende om udgiftens opståen under afsoningen. Trods det lave antal respondenter fremstår tendensen klar: Sagsbehandlerne i Ydelse, som vurderer at afslag skal gives, har en holdning til, at dette skal ske alene ud fra en vurdering af det økonomiske grundlag. I KiF ses afvejningen for et stort antal også at fokusere på dette, hvortil en tilsvarende andel i stedet fokuserer mere på Martins egen andel i ansvaret for restancens opståen.

I det følgende vil jeg analysere besvarelsene fra vignet 3 og her præsentere resultaterne for, hvilke faktorer som i den har afgørende betydning for vurderingerne. Vurderinger af, om bevilling eller afslag gives til ansøgning om dækning af tandbehandling.

Bevillinger i vignet 3

I tabel 14 ses afgørende faktorer for de af sagsbehandlerne, som vurderer, at enkeltydelsen til tandbehandling bør bevilges.

Tabel 14

Faktorer med størst betydning for vurderingen opgjort i procentandele for Ydelse og KiF

Bevillinger i vignet 3	Ydelse %	KiF %
Peters fysiske og psykiske smerter	11% n = 3	55% n = 21
Peters ønske om ændring af sin tilværelse	0% n = 0	0% n = 0
Peters netværk	0% n = 0	0% n = 0
Bevillingen gives udelukkende ud fra en økonomisk vurdering	63% n = 17	39% n = 15
Andet	26% n = 7	5% n = 2
Total %	100% n = 27	100% n = 38

For de respondenter, som vurderer at bevilling kan gives, spørges der til, hvilke af fire faktorer som har størst betydning. Tilsvarende de andre vignetter gives også her mulighed for at uddybe *Andet*. Det ses i besvarelsene til denne vignette, at en overvejende andel af sagsbehandlerne i Ydelse alene vil afgøre ansøgningen ud fra en økonomisk vurdering. Dette gælder for hele 17 af de i alt 27 respondenter, hvilket udgør 63 % og dermed indikerer, at faktoren har afgørende betydning for et stort antal.

Sagsbehandlerne, som vurderer at bevilling skal gives, er som i vignette 2 spurgt til, om tilstedeværelsen af bestemte faktorer vil ændre ved deres vurdering. Ændringer, som vil ske på baggrund af en vurdering af Peters tilstand og historik, idet faktorerne vedrører Peters trivsel og tidligere adfærd: Tidligere tilsvarende ansøgning eller vidende om et nuværende misbrug af alkohol eller stoffer. De nævnte faktorer angives alene af et lille antal af sagsbehandlerne i Ydelse som havende afgørende betydning for vurderingen. Dette understøtter den overvejende tendens til, at vurderingerne indenfor denne gruppe i overvejende grad alene sker på baggrund af en udelukkende økonomisk vurdering. Som en sagsbehandler uddyber:

”Han er automatisk berettiget til § 82 A

som modtager af kontanthjælp” (bilag 4).

Denne vurdering understøttes af en anden sagsbehandler, som uddyber:

”Efter at det er en ren økonomisk

vurdering, kan borgeren udgøre gruppen

af særligt udsatte borgere” (bilag 4).

Interessant i forlængelse heraf ses de uddybende beskrivelser under *Andet*. Aspekter, som i Ydelse angives med afgørende betydning for et moderat antal af sagsbehandlere ved, at dette angives af 7 af respondenterne svarende til 26 %. Størstedelen af uddybningerne givet herunder har et økonomisk fokus i og med, at dette vedrører den økonomiske vurdering, som foretages af ansøgningen, herunder beregningen af Peters egenbetaling af behandlingen. Dertil nævnes også muligheden for eventuel tilbagebetaling. Altså består andre afgørende faktorer således overvejende af en økonomisk vurdering. Set i forlængelse af andelen, som angiver den udelukkende økonomiske vurdering som afgørende, kan det altså konkluderes, at vurderingen af, hvad som berettiger til enkeltydelsen til betaling af tandbehandling, overvejende består i en økonomisk betragtning. I Ydelse er holdningstendensen blandt flertallet altså, at økonomien primært skal tillægges betydning i vurderingen af ansøgningen.

Hvor vurderingerne udelukkende består i økonomiske afvejninger hos flertallet i Ydelse, ses en anderledes tendens blandt sagsbehandlerne i KiF. Der ses indenfor denne gruppe en stor uenighed om, hvorvidt vurderingen udelukkende skal have et økonomisk fokus, eller om klientens trivsel skal tillægges størst betydning. Dette ses ved, at flertallet tillægger Peters fysiske og psykiske smerter størst betydning. Hele 21 ud af de 38 sagsbehandlere vurderer, at Peters velbefindende, som i vignetten beskrives at medvirke til øget recidivrisiko, er den faktor i vignetten, som bør vægtes højst i vurderingen af berettigelsen til bevilling af enkeltydelse til tandbehandling. Holdningen ses at eksistere blandt 55 % af sagsbehandlerne, som derfor udgør over halvdelen af gruppen. Lige efter ses dog den gruppe af sagsbehandlere, som alene foretager en økonomisk vurdering. Dette vedrører 15 af sagsbehandlerne, hvilket svarer til 39 %. Dette aspekt af vignetten fører således til vurderingen af berettigelse til enkeltydelsen blandt et moderat antal af sagsbehandlerne, hvor Peters trivsel har størst betydning for hele 55 % af sagsbehandlerne. Det kan dog ikke udelukkes, at sidstnævnte gruppe i deres vurdering også tillægger det økonomiske aspekt en værdi.

Det kan således konkluderes, at der mellem de to aktørgrupper eksisterer en markant (og signifikant) holdningsforskel. Denne består i, at der blandt flertallet af sagsbehandlerne i Ydelse eksisterer en holdning til, at ansøgningen om enkeltydelsen alene skal vurderes på baggrund af en økonomisk afvejning. Altså en udelukkende økonomisk vurdering. Modsat ses det blandt flertallet i KiF, at det fysiske og psykiske smerteniveau og deraf manglende

trivsel primært aktiverer holdningen til, at bevillingen til enkeltydelsen skal gives. Der foretages således en vurdering blandt en overvejende andel af denne gruppe, som modsat et økonomisk fokus, tillægger Peters smerteniveau som afgørende for bevillingen.

Afslag i vignet 3

Jeg vil herunder analysere, hvilke faktorer som i undersøgelsen har vist sig at have afgørende betydning for afslagene, som er vurderet at skulle tildeles Peters ansøgning om enkeltydelse til betaling af tandbehandling. Det kommende vedrører således alene resultaterne i besvarelserne for de af sagsbehandlerne, som har angivet at ville afslå ansøgningen.

Tabel 15

Faktorer med størst betydning for vurderingen opgjort i procentandele for Ydelse og KiF

Afslag i vignet 3	Ydelse %	KiF %
Peters alder	11% n = 1	0% n = 0
At Peter ikke har modtaget tandbehandling gennem en flerårig periode, og derfor selv har medvirket til forværring af tændernes tilstand	11% n = 1	41% n = 7
Rådighedsbeløbet alene medfører et afslag	22% n = 2	24% n = 4
Andet	56% n = 5	35% n = 6
Total %	100% n = 9	100% n = 17

Som vist i tabel 86 er sagsbehandlerne bedt besvare, hvilke af tre faktorer som har størst betydning for afslaget, som gives. Som i tidligere vignetter er muligheden for uddybelse under *Andet* også givet her. En mulighed, som har vist sig afgørende for et flertal af sagsbehandlerne i Ydelse. 5 af de i alt 9 respondenter angiver, at andet end de præsenterede

svarkategorier har størst betydning, hvilket udgør over halvdelen af respondenterne fra Ydelse. Andre aspekter end de præsenterede i svarkategorierne må derfor betragtes med størst betydning i vurderingen foretaget af flertallet af sagsbehandlere. Fordelingen af besvarelserne inden for Ydelse er noget nær ligelig for de resterende faktorer (Peters alder, misvedligholdelse og rådighedsbeløbet), som er angivet af 1-2 sagsbehandlere, hvilket derfor er at betragte som et lille antal.

Hvor Peters manglende vedligholdelse af tandbehandlinger gennem årene kun har betydning for et fåtal i Ydelse, synes en anderledes tendens at gælde inden for KiF. Som nævnt bygger analysen af afslagene dog på få respondenter, hvorfor det generelle grundlag for at påvise holdningstendenser er spinkelt. Som det fremgår af tabel 86, angiver 7 af de 17 sagsbehandlere i KiF, at misvedligholdelsen har afgørende betydning for deres vurdering af afslag. Altså ses der en holdningstendens blandt et stort antal af sagsbehandlere i denne gruppe svarende til 41 % til, at Peters egen medvirkende til den ringe tandstatus aktiverer en holdning om, at enkelttydelsen ikke er berettiget til behandling. Denne faktor aktiverer således en negativ holdning til ansøgningen blandt flertallet i KiF, og får afgørende betydning for, at afslag gives.

Holdningstendensen synes blandt flertallet at bestå i, at andre faktorer end de præsenterede har størst betydning. Hvor der inden for gruppen af sagsbehandlere i KiF synes at eksistere en umiddelbar stor uenighed om, hvorvidt Peters misvedligholdelse af sine tænder er afgørende for vurderingen, ses tendensen anderledes inden for Ydelse. Her ses en umiddelbar stor enighed om, at dette ikke har betydning. I stedet angives andre faktorer at have afgørende betydning for en stor andel af sagsbehandlere. Interessant er det derfor at belyse, hvilke aspekter som i denne sammenhæng beskrives som afgørende. Jeg vil herunder uddybe denne tendens ved at inddrage de uddybende beskrivelser, som respondenterne har anført under *Andet*. I de uddybende beskrivelser ses der et interessant mønster, som består i, at alle sagsbehandlere her omtaler det økonomiske aspekt som afgørende. En sagsbehandler uddyber dette:

”Efter at det er en ren økonomisk vurdering kan borgeren

udgøre gruppen af særligt udsatte borgere (...)

Derudover overstiger behandlingen kr. 10.000,- som er

grænsen for en sagsbehandlers selvstændige beslutningskompetence.

I UTs kommune konsulteres en tandlæge for en vurdering” (bilag 4).

Dette kan tolkes som, at vurderingen udelukkende betragtes som at skulle bestå i en økonomisk vurdering. En vurdering, som i Peters tilfælde, hvor behandlingen overstiger 10.000 kr., vil medføre, at behandlingsoverslaget skal gennemgå en tandlægefaglig vurdering. En anden sagsbehandler uddyber, hvilken betydning den tandlægefaglige vurdering får på, om bevilling eller afslag tildeles:

”Hvis tandlægekonsulent vurderer, der er tale om nødvendig

behandling, kan der umiddelbart bevilges 65 % af regningen efter § 82a.,

og hvis økonomisk vurdering viser, han ikke har mulighed for at

betale sin andel på 35 %, må sagen vurderes efter § 82” (bilag 4).

Af loven fremgår det, at der skal foretages en vurdering af behandlingens nødvendige karakter og af, hvorvidt behandlingen er at betragte som helbredsmæssigt velbegrundet. Det velbegrundede element uddybes i vejledningen til, at det *”(...) vil som hovedregel være opfyldt, hvis behandlingen er lægeligt dokumenteret.”* At behandlingen som hovedregel skal vurderes (tand)lægefagligt synes altså ikke at udelukke en efterfølgende socialfaglig vurdering af behandlingens recidivforebyggende karakter. Et element, som af Peter i

vignetten beskrives som nødvendigt. De ovennævnte beskrivelser beskriver dog, at sådanne vurderinger af flertallet af sagsbehandlere, som tildeler afslag i Ydelse, ikke synes at tages i betragtning i vurderingen.

Sagsbehandlerne er i undersøgelsen spurgt til, om de på det foreliggende grundlag af oplysninger givet i vignetten vil bevilge eller afslå ansøgningen. Denne gruppe af sagsbehandlere vurderer således, at ansøgningen afslås, idet denne ikke er vurderet af en tandlægefaglig konsulent. Afslagene for flertallet af sagsbehandlerne i Ydelse fortæller således intet om, hvorvidt dette er en endelig vurdering af afslag. Denne vurdering synes i stedet at ske ved modtagelse af en tandlægefaglig vurdering sammenholdt med Peters økonomiske situation. Denne tendens synes således til besvarelse af problemformuleringens underspørgsmål alene at indikere, at flertallet i gruppen af afslagsgivere fra Ydelse betragter den tandlægefaglige vurdering af afgørende betydning for vurderingen. En vurdering, som derefter afgøres udelukkende ved en vurdering af det økonomiske aspekt. Hvorvidt dette endeligt medfører afslag, vil jeg herefter belyse.

Af Lov om Aktiv Socialpolitik § 82 a, stk. 6 fremgår det, at kommunen skal tildele en forhåndsgodkendelse til behandlinger over 10.000 kr., hvorpå en tandlægefaglig vurdering som hovedregel skal ske. En nærliggende antagelse kan derfor bestå i, at sagsbehandlerne foretager sondringer mellem ansøgninger på under og over beløbet. Dette er søgt belyst ved spørgsmål til, om respondenterne ville revurdere ansøgningen, hvis det ansøgte beløb udgør under 10.000 kr. På baggrund af de, som angiver ikke at ville revurdere, gøres det muligt at belyse, i hvilket omfang afslagene på Peters ansøgning alene beror på en økonomisk vurdering uafhængigt af 10.000 kroners sondringen. Til dette spørgsmål angiver 5 af de 9 sagsbehandlere – altså over halvdelen af respondenterne fra Ydelse – at de vil ændre deres vurdering. Det ses således, at flertallet i Ydelse ville tildele enkeltydelsen, hvis beløbet var under 10.000 kr. Tendensen går derfor i retning af, at afslagene for flertallet i Ydelse sker på baggrund af en manglende tandlægefaglig vurdering. Opgørelserne af antallet af afslag til vignet 3 synes derfor ikke at kunne betragtes som retvisende. Sagsbehandlernes svar kan i stedet ses som en implikation på, at det af flertallet i denne gruppe har afgørende betydning for den endelige vurdering, hvilken vurdering som gives af den tandlægefaglige konsulent. 4 af de 9 sagsbehandlere angiver ikke at ville revurdere ansøgningen. Denne andel, som udgør lidt under halvdelen, udviser således en holdningstendens til, at afslaget som uddybet under

Andet i overvejende grad beror på en økonomisk vurdering uafhængigt af det ansøgte beløbs størrelse.

Jeg vil i det følgende sammenfatte og præsentere analysens hovedfund. Resultater, som jeg i analysen har fremhævet besvarelsesmønstre fra og deraf holdningstendenser i vurderingen af de tre vignetter.

Analysedel 3

Behov for yderligere oplysning før endelig vurdering

Jeg vil i denne analysedel fokusere på problemformuleringens tredje underspørgsmål, som lyder: *Hvilke forskelle forekommer mellem sagsbehandlerne i ydelsesafdelingerne og de tilsynsførende sagsbehandlere i KiF til, om ansøgninger om enkeltydelser skal oplyses yderligere før endelig vurdering og afgørelse, og hvilke variationer forekommer i holdningerne indenfor de to aktørgrupper?*

I analysens tredje del vil jeg undersøge, i hvilket omfang sagsbehandlerne vurderer behov for yderligere oplysninger, før endelig vurdering kan foretages. Det Sociale Nævn (2010) konkluderede som tidligere nævnt, at 60 % af de sager som blev undersøgt (sager hvori bevilling var tildelt), havde et mangelfuldt oplysningsgrundlag. Dette vedrørte som nævnt alene sager, hvori bevilling var givet. Det er dog nærliggende at antage, at tilsvarende tendens ville være set, hvis sager med afslag også var undersøgt. Interessant er det derfor i forlængelse heraf at undersøge, i hvilket omfang sagsbehandlerne vurderer det oplyste grundlag som tilstrækkeligt for at vurdere vignetterne endeligt. Dette danner grundlag for at belyse, hvilke forskelle som forekommer mellem de to aktørgrupper, og dernæst hvilken variation som ses i vurderingerne indenfor hver af de to grupper.

Undersøgelsesinteressen er i denne del bundet op på den gode sagsbehandlerskik og oplysningsforpligtelse defineret i officialprincippet og dialogprincippet. Ikke alene skal sagsbehandlerne vurdere, om de finder behov for yderligere inddragelse af klienten, inden der træffes afgørelse om bevilling eller afslag. En inddragelse, som i denne sammenhæng vil

vedrøre kontakt til de tre vignetter Casper, Martin og Peter. Sagsbehandlerne skal også vurdere behovet for kontakt til sagsbehandleren i KiF, som kan bidrage med yderligere oplysning om klientens forhold. En inddragelse, som må anses som værende et vigtigt element i det tværsektorielle samarbejde omkring klienterne i tilsyn. Interessant i denne sammenhæng er det derfor at undersøge, i hvor stort et omfang begge aktørgrupper vurderer behov for yderligere oplysninger fra (og dialog med) klienten samt fra sagsbehandleren i KiF. Implikationer på holdningsforskelle mellem de to grupper må forventes at udfordre grundlaget for det tværsektorielle samarbejde, og det er derfor særligt interessant at undersøge, om der eksisterer forskelle mellem vurderingerne foretaget i hver gruppe.

Forudsætningen for godt tværsektorielt samarbejde i den resocialiserende proces af klienter i tilsyn er, at de to hovedaktører, sagsbehandlerne i Ydelse og i KiF, koordinerer indsatsen og etablerer tværgående kommunikation med klienten i centrum (Ramsbøl & Rasmussen, 2009). Som tidligere beskrevet foreskriver *officialprincippet*, som det fremgår af Retssikkerhedslovens § 10, at myndigheden har ansvaret for at søge sagen oplyst i et tilstrækkeligt omfang. Altså skal der ved modtagelse af en ansøgning om enkeltydelse foretages en vurdering af, om yderligere oplysninger skal indhentes, før endelig vurdering kan foretages. I forlængelse af dette princip foreskriver samme lovs § 4 *Dialogprincippet* myndighedens forpligtelse til inddragelse af borgeren. En forpligtelse, som består i varetagelsen af en borgers ret til at medvirke i behandlingen af egen sag. Sagsbehandleren skal således vurdere, om inddragelsen må anses for tilstrækkelig alene ved indgivelse af en ansøgning om enkeltydelse, eller om der bør foretages yderligere dialog med ansøgeren (klienten). Hvorledes disse vurderinger foretages i praksis, vil jeg herunder belyse.

I hver af de tre vignetter har den fiktive sagsbehandler fra KiF opfordret til, at sagsbehandleren fra ydelsesafdelingen kan kontakte denne, hvis der er behov for yderligere oplysninger. Hvorvidt respondenterne vil følge denne opfordring, er der spurgt til afslutningsvist i vurderingen af de tre vignetter. Der er her spurgt til, om respondenterne, inden de vurderer ansøgningen endeligt, vil 1) *kontakte sagsbehandleren i KiF for en supplerende udtalelse*, 2) *kontakte klienten for en uddybning af de anførte oplysninger*, eller om de 3) *ikke vurderer det relevant med inddragelse af yderligere oplysninger for at kunne vurdere sagen*. Endeligt er der også mulighed for at beskrive andet og/eller uddybe sin

besvarelse under *Andet*. Eventuelle uddybninger anført i denne kategori medtages i analysen, i det omfang det vurderes relevant som nuancering af besvarelsene.

Jeg vil i denne analysedel undersøge, hvor store forskelle som forekommer i vurderingerne mellem sagsbehandlerne i Ydelse og KiF. Jeg vil her, tilsvarende *Analysedel 1*, vise forskellen i vurderingerne i procentpoint og kategorisere dem efter, om det udgør en *ubetydelig, lille, moderat* eller *stor forskel*. Tilsvarende vil jeg undersøge variationen i holdningerne til, hvordan koordineringen bør ske. Altså hvilken grad af holdningsmæssig enighed, der forekommer indenfor hver af grupperne, hvilket jeg ligesom i analysens første del vil kategorisere som *stor enighed, moderat uenighed* eller *stor uenighed*. Vignetterne er konstrueret således, at socioøkonomiske faktorer, hvad angår køn, alder, kriminalitetsbelastningsgraden, netværk og den økonomiske situation, er ens. De kan således betragtes som sammenlignelige, hvad angår flere overordnede aspekter. Dog adskiller de sig afgørende på det punkt, at de vedrører forskellige formål med ansøgningerne. Altså at vignetterne ansøger om enkeltydelse til dækning af forskellige behov i form af indbo, huslejerestance og tandbehandling. Jeg adskiller derfor vurderingerne af vignetterne i denne analysedel for at belyse holdningstendenserne separat.

Det er i fortolkningen af resultaterne vigtigt at holde for øje, at totalen for disse spørgsmål overstiger 100 %. Dette skyldes, at respondenterne er givet den mulighed at vælge flere svarmuligheder. Det må derfor alene forventes muligt at udelukke, at de, som angiver at kunne vurdere ansøgningen endeligt uden yderligere oplysninger, ikke har markeret svarmulighederne med kontakt til sagsbehandleren i KiF og/eller til klienten³⁷.

³⁷ Hvor mange af respondenterne, som kun har angivet én af de andre tre andre svarmuligheder, og hvor mange som har angivet flere, er ikke muligt at opgøre. Dette skyldes konstruktionen af svarkategorierne og surveyprogrammets tekniske begrænsninger.

Vignet 1

I tabel 16 ses den procentvise fordeling af vurderingerne af vignet 1.

Tabel 16

Ville du, inden du vurderede ansøgningen endeligt...

Vignet 1	Ydelse %	KiF %
Kontakte sagsbehandleren i Kriminalforsorgen for en supplerende udtalelse	18% n = 7	14% n = 8
Kontakte Casper for uddybning af de anførte oplysninger	30% n = 12	21% n = 12
Jeg vurderer det ikke relevant med inddragelse af yderligere oplysninger, for at kunne vurdere sagen	60% n = 24	70% n = 40
Andet	3% n = 1	4% n = 2
Total %	111%	109%
Base %	100% n = 40	100% n = 57

P = 0,3943

Der ses ingen forskelle af betydning i vurderingerne af, om Caspers ansøgning om enkeltydelse til køb af indbo skal oplyses yderligere før endelig vurdering. Den største forskel ses i spørgsmålet til, om Casper bør kontaktes, og forskellen udgør her kun 11 procentpoint. Blandt sagsbehandlerne i Ydelse vurderer 12 af de 40 respondenter, at Casper bør kontaktes for uddybning af oplysningerne, som fremkommer af vignetten. Det samme vurderer 12 af de 57 sagsbehandlere fra KiF. Dette svarer til 30 % og 21 % og forskellen er således ubetydelig. Til spørgsmålet om sagsbehandleren i Kriminalforsorgen bør kontaktes, ses en forskel på 4 procentpoint. Her vurderer alene 7 af respondenterne i Ydelse, at der skal rettes henvendelse til Caspers tilsynsførende sagsbehandler, og samme vurdering foretages af 8 respondenter i KiF. En lille andel af begge grupper vurderer således behov for yderligere koordinering med Kriminalforsorgen, og forskellene mellem holdningstendenserne i de aktørgrupper må derfor ligeledes betragtes som ubetydelige.

En stor andel af aktørgrupperne vurderer, at der ikke er behov for yderligere oplysninger før endelig vurdering af Caspers ansøgning om enkeltydelse til køb af indbo. Altså en vurdering af, at der hverken er behov for yderligere dialog med Casper eller behov for kontakt til sagsbehandleren i Kriminalforsorgen. Hele 24 af respondenterne i Ydelse og 40 af respondenterne i KiF angiver dette, og forskellene må derfor ligeledes her betragtes som ubetydelige. Det udgør henholdsvis 60 % og 70 %, og der ses således en ubetydelig holdningsforskel på 10 procentpoint.

Overordnet set må forskellene mellem vurderingerne foretaget af sagsbehandlerne i Ydelse og KiF altså betragtes som ubetydelige. Der ses således en holdningstendens, som ikke adskiller sig bemærkelsesværdigt mellem de to aktørgrupper. Det er interessant i forlængelse heraf at undersøge, hvorvidt der ses samme tendens indenfor hver af grupperne. Altså en undersøgelse af spredningen i besvarelsene og dermed en belysning af graden af holdningsmæssig enighed inden for Ydelse og inden for KiF.

Indenfor de to aktørgrupper ses der både i Ydelse og i KiF, at der eksisterer stor enighed om, at sagsbehandleren i KiF ikke bør kontaktes inden endelig vurdering. Dette i og med at alene 18 % i Ydelse og 14 % i KiF vurderer behov for det. Anderledes gælder det vurderingen af, om Casper bør kontaktes. Til dette svarer henholdsvis 30 % i Ydelse og 21 % i KiF, at dette bør ske. Der ses altså en tendens til moderat uenighed om, hvorvidt Casper bør inddrages yderligere i sin sag, inden endelig vurdering foretages.

Ved betragtning af omfanget af vurderingerne af behovet for yderligere oplysning ses det forventeligt nok, at der eksisterer en moderat grad af uenighed til, om oplysningsgrundlaget er tilstrækkeligt til at foretage endelig vurdering. 24 af respondenterne fra Ydelse og 40 fra KiF angiver, at de ikke vurderer behov for inddragelse af yderligere oplysninger. Altså vurderer 60 % af de sagsbehandlere fra Ydelse, som besvarer denne del, og 70 % af sagsbehandlerne fra KiF, at de i vignetten har tilstrækkelige oplysninger til at kunne vurdere Caspers ansøgning endeligt. Resultaterne er ikke at betragte som signifikante, og det er derfor ikke muligt at udelukke, at der ved gennemførelse af tilsvarende undersøgelse ville fremkomme en anderledes spredning. Det er derfor alene muligt at konkludere, at der inden for analyseudvalget ses en tendens til moderat uenighed om, hvorvidt ansøgningen er tilstrækkeligt oplyst.

Vignet 2

Herunder vil jeg tilsvarende ovenstående analyse undersøge sagsbehandlerne vurdering af behovet for yderligere oplysninger før endelig vurdering af Martins ansøgning om enkeltydelse til dækning af huslejerestance.

Tabel 17

Ville du, inden du vurderede ansøgningen endeligt...

Vignet 2	Ydelse %	KiF %
Kontakte sagsbehandleren i Kriminalforsorgen for en supplerende udtalelse	26% n = 10	41% n = 23
Kontakte Martin for uddybning af de anførte oplysninger	44% n = 17	39% n = 22
Jeg vurderer det ikke relevant med inddragelse af yderligere oplysninger, for at kunne vurdere sagen	41% n = 16	36% n = 20
Andet	8% n = 3	5% n = 3
Total %	118%	121%
Base %	100% n = 39	100% n = 56

P = 0,1985

I tabel 94 fremgår en lille forskel i vurderingerne af, om sagsbehandleren i KiF bør kontaktes, idet 16 af de 39 respondenter i Ydelse vurderer dette mod 20 af de 56 respondenter i KiF. Dette udgør 41 % i Ydelse og 26 % i KiF. Der ses således i analyseudvalget en tendens til en lille holdningsforskel i vurderingerne af, om sagsbehandleren i KiF bør inddrages yderligere, før endelig vurdering foretages. En inddragelse, som udgør én af grundstenene i det tværsektorielle samarbejde. En lidt større andel af sagsbehandlerne i KiF end i Ydelse vurderer således, at dette bør ske i processen med vurdering af Martins ansøgning om dækning af huslejerestancen.

I vurderingerne af, om Martin bør kontaktes, eller om det ikke vurderes relevant med indhentelse af yderligere oplysninger, ses forskellene at være ubetydelige. Noget nær lige store andele af respondenterne fra begge aktørgrupper angiver dette. Der ses således en tendens til holdningsforskelle af ubetydelig størrelse. Ubetydelige forskelle i vurderingen af,

om vignetten og dermed Martins ansøgning vurderes muligt at afgøre uden dialog med Martin. Et behov, som 17 af respondenterne fra Ydelse og 22 fra KiF anser som værende tilstede, hvilket svarer til 44 % og 39 %. Forskellen består altså alene i 5 procentpoint, og betegnes derfor som ubetydelig. Tilsvarende ubetydelige forskelle ses i vurderingerne af, at ansøgningen er tilstrækkeligt oplyst til at foretage endelig vurdering. Forskellen i andelen af respondenter, som fra de to aktørgrupper angiver dette, udgør også her 5 procentpoint. Der ses således også her en tendens til, at holdningsforskellene mellem Ydelse og KiF er ubetydelige.

Spredningen i vurderingerne foretaget af respondenterne indenfor de to aktørgrupper er modsat vigneten 1 ikke ens. Graden af uenighed er her større, hvad angår flere af vurderingerne både for Ydelse og KiF. Som præsenteret ovenfor, så angiver 44 % af respondenterne i Ydelse, at Martin bør kontaktes. Dette er en implikation på, at der indenfor denne gruppe er en tendens til en stor uenighed om, hvorvidt ansøgningen kan vurderes endeligt uden yderligere dialog med Martin. Til dette uddyber en sagsbehandler under *Andet*:

*”Ville nok kontakte Martin for at få afklaret særlig støtte
jf. AKL § 34³⁸ samt andre boligmuligheder (...)” (bilag 4).*

Holdningen udtrykt i denne sammenhæng kan tolkes som et udtryk for en vurdering af behov for dialog med Martin og dermed brugerinddragelse i sagsbehandlingen af egen sag.

Uenigheden om behovet for inddragelse af sagsbehandleren fra KiF ses inden for gruppen i Ydelse at være mindre. Dette angives alene af 26 % af respondenterne, hvilket er udtryk for en tendens til en lille uenighed. En uenighed om, at den tilsynsførende ikke bør kontaktes for koordinering af sagsbehandlingen, inden den endelige vurdering foretages. Som det

³⁸ AKL er forkortelsen for Lov om Aktiv Socialpolitik, og § 34 dækker over dækning af høje huslejudgifter i en begrænset periode (Lov nr. 455 af 10/6 1997, jf. lovbekendtgørelse nr. 1193 af 13/11 2014.)

fremgår af en beskrivelse fra en sagsbehandler fra Ydelse, er behovet for denne inddragelse ikke af afgørende betydning, men betragtes som en mulighed:

” (...) evt. kontakte kriminalforsorgen,

hvis fuldmagt hertil for i fællesskab at

finde en løsning for Martin” (bilag 4).

Holdningen udtrykt i dette citat skal ses som et udtryk for, at det vurderes relevant at inddrage samarbejdspartneren i kraft af sagsbehandleren i KiF. Dog et udtryk, som repræsenterer holdningen blandt en mindre gruppe inden for Ydelse og alene en holdning til, at inddragelsen *eventuelt* vil vurderes frugtbar.

Tendensen til stor uenighed om, hvorvidt der bør indgås dialog med Martin, afspejler sig i vurderingerne af oplysningsgrundlagets tilstrækkelighed i ansøgningen. Her ses således også en stor uenighed, om ansøgningen kan afgøres på det oplyste grundlag. 16 af sagsbehandlerne fra Ydelse angiver dette, hvilket svarer til 41 %. Dette er således et udtryk for en tendens til stor uenighed i gruppen omkring holdningerne til, om der skal ske yderligere inddragelse af andre aktører og dermed oplysninger, før det er muligt at afgøre, om Martin er berettiget til enkeltydelsen til dækning af huslejerestancen. Resultaterne er ikke signifikante, og det er derfor som tilsvarende i vignet 1 ikke muligt med overvejende sandsynlighed at udelukke, at der vil forekomme en anderledes spredning, hvis tilsvarende undersøgelse foretages. Dog er det muligt på baggrund af den store spredning, som er fremkommet i respondenterne fra Ydelses vurderinger, at konkludere en vis tendens til holdningsforskelle inden for gruppen. Holdningsforskelle angående, hvorvidt der inden endelig afgørelse bør indgås dialog med Martin, eller om oplysningsgrundlaget vurderes tilstrækkeligt til at foretage en endelig vurdering.

Iblandt sagsbehandlerne i KiF fordeler besvarelsene og dermed vurderingerne sig anderledes end i Ydelse. Her ses den største spredning i vurderingerne af, om der inden

endelig vurdering bør rettes henvendelse til Martins tilsynsførende sagsbehandler. Dette angives som tidligere nævnt af hele 41 % i KiF, hvilket er et udtryk for en stor uenighed blandt denne gruppe af respondenter.

Interessant i forlængelse af den store grad af uenighed omkring KiFs inddragelse er uddybningerne under *Andet*. To af disse har samme fokus, hvoraf den ene sagsbehandler fra KiF beskriver at ville:

*”(...) kontakte fængslet, hvor Martin afsonede
for afklaring omkring manglende ansøgning
om husleje under afsoning” (bilag 4).*

Altså er der en stor uenighed blandt sagsbehandlerne i KiF om, hvorvidt det er relevant at inddrage Kriminalforsorgen. Ikke alene KiF men specifikt i denne sammenhæng at inddrage fængslet for afklaring af årsagen til huslejerestancen, før endelig vurdering kan foretages. Graden af oplysning betragtes af sagsbehandlerne i KiF i denne sammenhæng med huslejerestance opstået under afsoning som afhængigt af udvekslingen og dermed samarbejdet på tværs af Ydelse og KiF. Altså afhængigt af det tværsektorielle samarbejde. Noget, der altså er stor uenighed om, hvorvidt det reelt er to afhængige komponenter, eller om ansøgningen kan vurderes uden yderligere oplysninger.

Næsteften denne holdningstendens ses vurderingerne af relevansen af dialog med Martin. Som tidligere nævnt angives dette af 39 %, og det kan derfor anses som en tendens til, at der inden for gruppen i KiF er moderat uenighed i holdningerne til, om der er behov for dialog med Martin om hans forhold, før ansøgningen kan vurderes endeligt.

Tendensen til stor uenighed om behovet for inddragelse af KiF og tendensen til moderat uenighed om behovet for dialog med Martin afspejler sig i vurderingerne af tilstrækkeligheden i ansøgningens oplysningsgrundlag. 36 % vurderer, at ansøgningen kan

vurderes endeligt, uden at yderligere oplysninger inddrages i sagsbehandlingen. Dette er altså et udtryk for en tendens til, at der er en moderat uenighed i holdningerne inden for KiF.

Der ses således en tendens til større uenighed inden for gruppen af respondenter i Ydelse end blandt respondenterne i KiF. En uenighed om, hvorvidt ansøgningen vurderes for tilstrækkelig oplyst, eller om der er behov for koordinering med den tilsynsførende sagsbehandler i Ydelse og/eller brugerinddragelse af Martin i form af dialog omkring hans situation.

Hvorvidt besvarelserne er tilfældigt fremkomne, er det ikke muligt at afvise indenfor de accepterede konfidensintervaller. Det er kun muligt at konkludere, at der inden for analyseudvalget ses tendenser til forskellige holdninger til oplysningsgrundlagets tilstrækkelighed og behovet for dialog med Martin og/eller koordinering af vurderingen i et samarbejde med den tilsynsførende sagsbehandler fra KiF.

Vignet 3

I tabel 18 ses fordelingen af vurderingerne af vignet 3. Resultaterne af besvarelsene til denne vignet er som de eneste i denne analysedel signifikante. Dette betyder, at de alene med 5 % sandsynlighed kan være fremkommet tilfældigt.

Vignet 3	Ydelse %	KiF %
Kontakte sagsbehandleren i Kriminalforsorgen for en supplerende udtalelse	8% n = 3	16% n = 9
Kontakte Peter for uddybning af de anførte oplysninger	11% n = 4	38% n = 21
Jeg vurderer det ikke relevant med inddragelse af yderligere oplysninger, for at kunne vurdere sagen	61% n = 22	49% n = 27
Andet	25% n = 9	11% n = 6
Total %	106%	115%
Base %	100% n = 36	100% n = 55

P = <0,0001

Som det ses i tabel 18, vurderer en lille andel af respondenterne både fra Ydelse og KiF, at der inden endelig vurdering af ansøgningen bør tages kontakt til den tilsynsførende sagsbehandler i KiF. Alene 3 respondenter i Ydelse og 9 i KiF angiver dette, hvilket svarer til 8 % og 16 %. Der ses således en tendens til en ubetydelig forskel i holdningerne mellem de to aktørgrupper til dette spørgsmål i kraft af forskellen på 8 procentpoint.

Tilsvarende tendens ses i forskellene i holdningerne til oplysningsgrundlagets tilstrækkelighed i Peters ansøgning. I begge grupper angiver en stor andel på henholdsvis 61 % i Ydelse og 49 % i KiF dette. Forskellen udgør dermed kun 12 procentpoint, hvilket er at betragte som en ubetydelig forskel. Dette er en implikation på, at der mellem de to aktørgrupper er en tendens til, at der ikke er holdningsforskelle til vurderingerne af, om Peters ansøgning kan afgøres på det oplyste grundlag. Anderledes gælder det for

vurderingerne af, om brugerinddragelse skal ske yderligere gennem kontakt til og dialog med Peter. Hvor hele 38 % i KiF vurderer dette relevant, foretages samme vurdering af alene af 11 % i Ydelse. Der ses derfor en lille forskel på 27 procentpoint. Den opgjorte forskel, som befinder sig tæt ved skellet til kategorien *moderat forskel*, er et udtryk for en tendens til holdningsforskelle mellem de to aktørgrupper. Forskelle som altså består i, at en større andel af sagsbehandlerne i KiF først vil vurdere det muligt at afgøre ansøgningen, efter at Peter har haft mulighed for at supplere ansøgningen med oplysninger om sin situation. Oplysninger, som denne gruppe af sagsbehandlere vurderer ikke fremstår i et tilstrækkeligt omfang i ansøgningen.

Det er således muligt at konkludere, at der mellem de to aktørgrupper ses en tendens til holdningsforskelle. Forskelle, som særligt kommer til udtryk i holdningerne til, hvorvidt der bør indgås dialog med Peter om ansøgningen og hans situation før endelig vurdering og dermed afgørelse af bevilling eller afslag foretages. Der ses altså en mere udbredt holdningstendens blandt sagsbehandlerne i KiF modsat Ydelse til, at Peter skal inddrages i sagsbehandlingen af egen sag i et yderligere omfang, efter ansøgningen er modtaget.

Hvor stor en spredning, der ses i vurderingerne, og dermed hvilken grad af enighed, der eksisterer indenfor de to grupper af sagsbehandlere, vil jeg behandle herefter. Der ses i besvarelsene fra sagsbehandlerne i Ydelse en stor enighed om, at det hverken er relevant at kontakte KiF med henblik på inddragelse af yderligere oplysninger, ligesom det ej heller vurderes relevant med yderligere dialog med Peter. Henholdsvis 8 % og 11 % har angivet dette, hvilket ligger under skellet i kategorien *stor enighed* på 20 %. På baggrund af denne fordeling er det nærliggende at antage, at der så eksisterer stor enighed om, at det ikke vurderes relevant med yderligere oplysninger før endelig vurdering af sagen. Sådan forholder det sig imidlertid ikke. Som det ses i tabellen, er procentandelen, som vurderer dette, højst 61 %. Dette udgør dog ikke en stor enighed, men må betragtes som en moderat uenighed. Hvad denne holdningstendens skyldes, giver undersøgelsen ingen direkte forklaringer på. Dog er det i kraft af de uddybende beskrivelser givet under *Andet* muligt at påpege mulige sammenhænge. Af de tre vignetter er denne vignette den, hvortil der er givet flest uddybende beskrivelser til dette spørgsmål. Af de i alt ni uddybninger fra sagsbehandlerne i Ydelse i kategorien, har de syv af beskrivelserne samme fokus. Et fokus,

som er interessant i forlængelse af andelen, som ikke vurderer det relevant med inddragelse af yderligere oplysninger. En sagsbehandler fra Ydelse uddyber:

”Indstilling fra kommunens tandlægekonsulent ville

blive afventet, inden afgørelsen kunne træffes” (bilag 4).

Tendensen til moderat uenighed blandt respondenterne i Ydelse om, hvorvidt oplysningsgrundlaget for endelig vurdering af Peters ansøgning vurderes tilstrækkeligt, skal således ses i den sammenhæng, at flere af respondenterne vil afvente en tandlægefaglig vurdering, før endelig afgørelse træffes. En tendens, som understøttes af resultaterne i *Analysedel 2*. De viser en holdning til, at vurderingen af ansøgninger om enkeltydelse til dækning af tandbehandling alene sker på baggrund af en vurdering af Peters økonomiske forhold kombineret med en tandlægefaglig vurdering. Der inddrages således ikke perspektiver på Peters situation givet fra sagsbehandleren i KiF om, hvorledes Peter bedst muligt støttes i den resocialiserende proces. Det må derfor konkluderes, at der ses en dominerende holdningstendens til, at det tværsektorielle samarbejde har en lille betydning i vurderingen af ansøgningen om enkeltydelse til tandbehandling.

Tilsvarende sagsbehandlerne i Ydelse ses der inden for KiF en stor uenighed i forhold til, om ansøgningen er tilstrækkeligt oplyst, og endelig vurdering derfor kan ske uden yderligere inddragelse af oplysninger. Dette ses ved, at 49 % af respondenterne angiver dette, hvilket bevidner om en tendens til noget nær maksimal holdningsmæssig uenighed. Hvor resultatet i Ydelse viser en sammenhæng med, at flere af sagsbehandlerne vurderer et behov for koordinering med den kommunale tandlægekonsulent inden afgørelse og i forlængelse heraf en tendens til stor enighed om, at der ikke skal ske yderligere brugerinddragelse eller koordinering med KiF, er holdningen anderledes inden for KiF. Her vurderer hele 38 % et behov for yderligere brugerinddragelse, hvorfor Peter bør kontaktes inden endelig vurdering. Der ses således en moderat uenighed i forhold til, om dette bør ske. En opgjort tendens, som befinder sig tæt ved skellet til kategorien *stor uenighed*. Der eksisterer altså større uenighed

inden for gruppen af respondenter i KiF modsat Ydelse til spørgsmålet om, der skal indgås yderligere dialog med Peter, så han kan uddybe sin situation og dermed give sagsbehandleren, som vurderer ansøgningen, et mere nuanceret grundlag at vurdere ansøgningen på baggrund af.

Iblandt sagsbehandlerne i KiF ses der en tilsvarende tendens som i Ydelse af vurderingen af behovet for yderligere inddragelse af den tilsynsførende sagsbehandler fra KiF. Der ses en tendens til stor enighed om, at dette ikke vurderes nødvendigt for at have grundlag for endelig vurdering. Interessant i forlængelse af dette er de uddybende beskrivelser, som gives af respondenterne fra KiF under *Andet*. Flere beskriver herunder, at de har kendskab til, at ansøgningerne i praksis vurderes af en tandlægekonsulent. Det angives derfor, at denne svarkategori mangler som svar på spørgsmålet. Som en sagsbehandler beskriver:

”Det er svært at forholde sig til denne sag, idet

overtandplejen (tandlægekonsulenten, red.) oftest

inddrages, FØR der tages endelig stilling til evt. bevilling,

og denne mulighed er ikke medregnet i casen” (bilag 4).

Dette er et udtryk for, at sagsbehandlerne vurderinger i KiF af spørgsmålet til vignetten om Peters ansøgning i en vis grad sker under hensyntagen til den praksis, som de har kendskab til udspiller sig i kommunernes ydelsesafdelinger. Det kan derfor ikke udelukkes, at dette ikke er et udtryk for sagsbehandlerens egen holdning til, om sagsbehandleren i Ydelse burde agere anderledes, men blot afspejler erfaringerne fra praksis.

Jeg har i dette kapitel frem til nu behandlet mit empiriske materiale med afsæt i problemformuleringens tre underspørgsmål. Jeg har undersøgt hvilke holdningsforskelle som eksisterer mellem vurderingerne foretaget af sagsbehandlerne i Ydelse og sagsbehandlerne i KiF. Dette er behandlet i *Analyse del 1*. I *Analyse del 2* har jeg undersøgt,

hvilke faktorer som i vurderingerne af de tre vignetter har haft afgørende betydning for udfaldet i form af bevilling eller afslag. Slutteligt har jeg undersøgt, hvilke holdningsforskelle som eksisterer mellem Ydelse og KiF i vurderingerne af ansøgningernes oplysningsgrundlag.

Jeg vil i det kommende kapitel sammenfatte analysedelens resultater og på baggrund af det konkludere på undersøgelsens problemformulering. Jeg vil derefter foretage en perspektivering af hovedfundene sammenholdt med eksisterende undersøgelser, ligesom jeg vil søge at forklare de vigtigste resultater gennem en teoretisk referenceramme.

Kapitel 5 – Sagsbehandlingernes vurderinger og perspektiver herpå

Jeg vil i denne del sammenfatte resultaterne fra de tre analysedele og med afsæt i dette konkludere på min problemformulering, som lyder: *Hvordan vurderer sagsbehandlerne i kommunernes ydelsesafdelinger og de tilsynsførende sagsbehandlere i Kriminalforsorgen i Frihed ansøgninger om enkeltydelse indgivet fra klienter i tilsyn af Kriminalforsorgen?*

Analysedelene centrerer hver om ét af temaerne

-
- Vurderinger af bevilling eller afslag
 - Afgørende faktorer i vurderingerne af bevilling eller afslag
 - Vurdering af oplysningsgrundlaget og behovet for yderligere oplysning
-

Jeg finder det naturligt i konklusionen at opsummere i tråd med disse temaer. Jeg vil derfor inddele denne i tre dele og slutteligt samle og konkludere på den overordnede problemformulering.

Hvornår skal bevilling eller afslag gives

I forhold til den specifikke vignettebeskrivelse omhandlende Caspers ansøgning i vignette 1 eksisterer en overordnet positiv holdning blandt sagsbehandlerne i Ydelse og i KiF til bevilling. Forskellene mellem de to grupper er at betragte som ubetydelige, dog synes holdningen inden for Ydelse at være mindre positiv. Noget nær samme procentvise forskel ses i vurderingen af enkeltydelsen til dækning af Peters tandbehandling i vignette 3. Her ses det dog, at gruppen, som er mest positivt stemt, er sagsbehandlerne i Ydelse. Dog argumenterer jeg for, at tendensen til flere afslag i KiF ikke nødvendigvis afspejler sagsbehandlerne reelle holdning, men i højere grad er en afspejling af en forventning om, hvordan en tilsvarende ansøgning vil håndteres i praksis. Den største forskel mellem de to aktørgrupper ses i vurderingen af ansøgningen om huslejerestance, som indgives i vignette 2 af Martin. Dette udgør en signifikant (lille) holdningsforskel. Sagsbehandlerne i KiF ses her at være overvejende positivt stemte, mens op mod 1/3 af sagsbehandlerne i Ydelse vurderer at ville afslå ansøgningen.

Forudsætningen for godt tværsektorielt samarbejde må forventes at bestå i ligesindet sagsbehandling og derunder forholdsvis ens vurderinger af ansøgninger om enkeltydelse fra den økonomisk udsatte gruppe af tilsynsklienter. Udgangspunktet for dette må desuden forventes at bestå i en ens tilgang til sagsbehandlingen indenfor de to aktørgrupper. Hvorledes forudsætningerne er, er søgt belyst i ovenstående analyse. Foruden analysen af omfanget af holdningsforskelle er graden af holdningsmæssig enighed indenfor de to grupper også undersøgt. Som det ses i analysen, eksisterer der forskellige grader af (u)enighed inden for grupperne. En variation, som ikke alene ses at adskille sig mellem Ydelse og KiF i forhold til hver enkelte vignettes tema (indbo, huslejerestance og tandbehandling), men også en variation af forskellig grad afhængigt af, hvilket tema der spørges til vurdering af. Det sidste ses dog alene at vedrøre KiF. Der ses således blandt gruppen af sagsbehandlere i KiF en stor grad af enighed i vurderingen af vignette 1 (indbo) og vignette 2 (huslejerestance), hvor der ved vurderingen af vignette 3 (tandbehandling) er en moderat grad af uenighed. Der ses altså ikke et entydigt mønster indenfor denne gruppe, i og med at der ses en tendens til større uenighed om, hvorvidt bevillingen til tandbehandlingen skal bevilges. Samme vurderingsmønster ses ikke at gælde inden for Ydelse. Her eksisterer generelt en moderat grad af uenighed om, hvorledes ansøgningerne skal vurderes. Gruppen

af sagsbehandlere, som i praksis udgør det sidste led i det tværsektorielle samarbejde i sagsbehandlingen af ansøgninger om enkeltydelse, ses således at være mindre enige om, hvilket udfald sagsbehandlingen skal have.

Hvorvidt holdningerne kan anses som socialt differentierede ved betragtning af sammenhængen mellem uddannelsesbaggrund og vurderingen, er også undersøgt. I og med at alle sagsbehandlerne i KiF har en socialfaglig uddannelse bag sig, er dette ikke en mulig forklaringsmodel indenfor denne gruppe. Modsat ses det i Ydelse at kunne forklare fremkomsten af holdningsforskelle, idet der her ses en større grad af uenighed blandt de sagsbehandlere, som har en HK/kontoruddannelse end blandt de socialfagligt uddannede. Særligt synes denne forklaringsmodel gyldig i betragtningen af holdningsforskellene fremkommet i vurderingerne af vignet 2 omhandlende huslejerestance. Der ses inden for Ydelse en generel tendens til moderat uenighed blandt sagsbehandlerne med en ikke-socialfaglig uddannelse. En uenighedsgrad, som ved betragtning af den procentvise fordeling af besvarelsene af vignet 2 er tæt ved grænsen til at kunne kategoriseres som *stor*. Større holdningsmæssig enighed ses der inden for gruppen af socialfagligt uddannede i Ydelse, hvorfor uddannelsesbaggrunden synes som en mulig forklaringsmodel. Dog ses forskellene mellem de to grupper generelt at være uden betydning, hvorfor forklaringerne på fremkomsten af holdningsforskelle lige så vel må ses i sammenhæng med den organisatoriske kontekst, som sagsbehandlerne befinder sig i, kombineret med deres personlige erfaringers indvirkning på holdningerne og dermed handletendenserne.

Afgørende faktorer for bevilling eller afslag

I *Analysedel 2* blev det undersøgt, hvilke faktorer som i vurderingerne af de tre vignetter har haft afgørende betydning for udfaldet i form af bevilling eller afslag. Det er i vertikale vignetter ikke muligt at afgøre, hvilke aspekter i vignetten som direkte har ført til vurderingen (Monrad & Ejrnæs, 2012:179-180). Dette er dog søgt belyst gennem spørgsmål stillet til respondenterne efterfølgende, hvori de er bedt angive, hvilken faktor som havde afgørende betydning for vurderingen. Det er herved muligt at påvise, hvor stor en andel som alene tillægger det økonomiske aspekt betydning i vurderingen af bevilling eller afslag. Som tidligere nævnt er det således ikke muligt at udelukke, at de respondenter, som angiver andre

faktorer som afgørende i deres vurdering, også har vægtet andre faktorer. Besvarelsene vedrører for denne andel således alene de afgørende faktorer, hvilket derfor skal indgå i betragtningen og fortolkningen af resultaterne.

Generelt ses der i vurderingerne af de tre vignetter ingen entydige holdningstendenser, hvad angår vurderingerne af afgørende faktorer. Der ses dog tendenser i retning af, at det økonomiske aspekt er der, hvor enigheden er størst, både hvad angår det ansøgte beløb, samt hvad angår rådighedsbeløbets størrelse. Den økonomiske faktor er fremtrædende i vurderingerne foretaget i begge grupper i forhold til bevilling af enkeltydelse til Caspers køb af indbo samt til Peters udførsel af tandbehandling. Dertil kommer i vurderingerne af vignet 3, at flertallet af sagsbehandlere i KiF tillægger det afgørende betydning, at Peter oplever fysiske og psykiske gener. I vurderingen af afslag til vignet 2, ses det blandt et stort antal af sagsbehandlere fra begge grupper, at det økonomiske aspekt også har afgørende betydning. Martins vidende om prøveløsladelsen har dog i denne sammenhæng afgørende betydning for et tilsvarende antal i KiF, som alene tillægger det økonomiske aspekt betydning. Enighed ses der ligeledes at gælde i vurderingen af afslag til vignet 1. Det ansøgte beløb, og hvorvidt de ansøgte dele vurderes som nødvendige, angives her af flertallet af sagsbehandlere i begge grupper som afgørende. Hvorvidt bevilling vil gives, hvis der blev ansøgt om mindre beløb (og hermed køb af færre dele), er ikke muligt at afgøre på baggrund af undersøgelsens data.

Anderledes holdningstendens ses dog at gælde i vurderingerne, som fører til bevilling af enkeltydelse til dækning af Martins huslejerestance, hvor sagsbehandlingsfejlen tillægges størst betydning blandt Ydelse, mens samværet med datteren har afgørende betydning for flertallet i KiF.

Enighed ses heller ikke at eksistere i vurderingen af afslag til ansøgningen om enkeltydelse til Peters udførsel af tandbehandling. Hvor Peters misvedligeholdelse af tandbehandlinger har størst betydning for flertallet i KiF, er tendensen anderledes i Ydelse. Her tillægges det afgørende betydning blandt flertallet, at ansøgningen ikke er vurderet af en tandlægefaglig konsulent. Interessant i forlængelse af denne tendens er, at der efterfølgende blandt denne samlede gruppe spørges til mulighed for revurdering af ansøgningen, hvis det ansøgte beløb udgør under 10.000 kr. Til dette spørgsmål angiver lidt over halvdelen af respondenterne fra Ydelse, at de vil ændre deres vurdering. Det ses således, at flertallet i Ydelse ville tildele

enkelttydelsen, hvis beløbet var under 10.000 kr. Tendensen går derfor i retning af, at afslagene for flertallet i Ydelse sker på baggrund af en manglende tandlægefaglig vurdering. Opgørelserne af antallet af afslag til vignet 3 kan derfor ikke betragtes som retvisende. Sagsbehandlerne svar kan i stedet ses som en implikation på, at det af flertallet i denne gruppe har afgørende betydning for den endelige vurdering, hvilken vurdering som gives af den tandlægefaglige konsulent.

Behov for yderligere oplysning før endelig vurdering

Jeg har i *Analysedel 3* undersøgt, hvilke holdningsforskelle som eksisterer mellem vurderingerne foretaget af sagsbehandlerne i Ydelse og sagsbehandlerne i KiF. Vurderinger, som foretages af ansøgningernes oplysningsgrundlag og deraf holdninger til, om der er behov for koordinering med den tilsynsførende sagsbehandler i KiF og/eller dialog med klienterne (Casper, Martin og Peter) inden endelig vurdering og afgørelse af ansøgningerne. Respondenterne i undersøgelsen er afslutningsvist til hver vignet bedt vurdere oplysningsgrundlagets tilstrækkelighed, og om de vurderer behov for yderligere oplysninger fra den tilsynsførende sagsbehandler fra KiF og/eller fra klienten. Jeg vil herunder sammenfatte og præsentere analysens hovedfund.

Specifikt for de tre vignetter ses det, at en stor andel af aktørgrupperne vurderer, at der ikke er behov for yderligere oplysninger før endelig vurdering af Caspers ansøgning om enkelttydelse til køb af indbo. Forskellene må derfor betragtes som ubetydelige. Hvad angår variationerne i vurderingerne, er der indenfor begge aktørgrupper stor enighed om, at sagsbehandleren i KiF ikke bør kontaktes. Der ses dertil en moderat grad af uenighed til om Casper bør inddrages yderligere, ligesom uenigheden er moderat til spørgsmålet om, ansøgningen kan vurderes endeligt uden yderligere oplysninger.

I vurderingen af Martins ansøgning om enkelttydelse til dækning af huslejerestancen ses der ubetydelige forskelle i vurderingerne af, hvorvidt Martin bør inddrages yderligere eller ansøgningen vurderes tilstrækkeligt oplyst. Anderledes gælder det i vurderingen af behovet for kontakt til sagsbehandleren i KiF, hvor der er en lille forskel i vurderingerne mellem Ydelse og KiF. Generelt ses der en større tendens til, at sagsbehandlerne i KiF vurderer behov for inddragelse af supplerende oplysninger modsat i Ydelse. Hvad angår spredningen

i vurderingerne, adskiller de sig fra tendenserne i vignet 1. Graden af uenighed er her større i flere af vurderingerne. I Ydelse vedrører det den yderligere inddragelse af Martin og vurderingen af oplysningsgrundlaget som tilstrækkeligt. I KiF er graden af uenighed tæt ved stor, hvad angår yderligere inddragelse af Martin, samt hvad angår vurderingen af behov for kontakt til sagsbehandleren i KiF. En kontakt, som ikke alene skal bestå af sagsbehandleren i KiF, men ydermere en kontakt til det pågældende fængsel, hvorfra huslejerestancen skulle være ansøgt.

Der ses en tendens til større uenighed inden for gruppen af respondenter i Ydelse end blandt respondenterne i KiF. En uenighed om, hvorvidt ansøgningen vurderes for tilstrækkeligt oplyst, eller om der er behov for koordinering med den tilsynsførende sagsbehandler i KiF og/eller brugerinddragelse af Martin i form af dialog omkring hans situation. Resultaterne er dog ikke signifikante, og resultaterne skal dermed tolkes med stor forsigtighed, da det ikke er muligt at udelukke, at spredning vil fremstå anderledes, hvis tilsvarende undersøgelse foretages på ny.

I vurderingerne af vignet 3 fremkommer en tendens til holdningsforskelle mellem Ydelse og KiF, hvad angår vurderingerne af yderligere inddragelse af Peter. Modsat ses forskellene at være ubetydelige i vurderingerne af behovet for kontakt til sagsbehandleren i KiF, samt hvorvidt oplysningsgrundlaget vurderes tilstrækkeligt. Hertil ses det, at flertallet indenfor begge aktørgrupper angiver, at endelig afgørelse kan ske på det foreliggende grundlag uden yderligere inddragelse af oplysninger. Flertallet blandt Ydelse fremkommer dog betydeligt større end i KiF.

Der ses i besvarelserne fra sagsbehandlerne i Ydelse en stor enighed om, at det hverken er relevant at kontakte KiF med henblik på inddragelse af yderligere oplysninger, ligesom det ej heller vurderes relevant med yderligere dialog med Peter. Dertil ses en moderat uenighed om, hvorvidt oplysningsgrundlaget er tilstrækkeligt til, at endelig vurdering kan finde sted. Hvad der forårsager denne holdningstendens, giver undersøgelsen ingen direkte forklaringer på. Dog er det i kraft af de uddybende beskrivelser givet under *Andet* muligt at påpege en sammenhæng med, at flere af sagsbehandlerne her angiver, at endelig vurdering først kan ske efter konsultation af tandlægefaglige konsulent. En holdningstendens, som understøttes af resultaterne fremkommet i *Analysedel 2*.

Inden for KiF ses stor uenighed i forhold til, om ansøgningen er tilstrækkeligt oplyst til at endelig afgørelse kan træffes. Hertil er uenigheden moderat til spørgsmålet om, hvorvidt Peter skal inddrages yderligere. Der eksisterer altså større uenighed inden for gruppen af respondenter i KiF modsat Ydelse til spørgsmålet om, der skal indgås yderligere dialog med Peter. Blandt begge aktørgrupper er enigheden stor: der er ikke behov for inddragelse af den tilsynsførende sagsbehandler i KiF inden endelig vurdering.

Flere respondenter fra KiF beskriver, at de har kendskab til, at ansøgningerne i praksis vurderes af en tandlægekonsulent, hvilket derfor bør gøres. I hvilket omfang dette kendskab indvirker vurderingen af behovet for inddragelse af sagsbehandleren i KiF og/eller Peter er ikke muligt at opgøre. Det kan derfor ikke udelukkes, at besvarelsene ikke afspejler respondenterne fra KiFs egne holdninger, men blot afspejler erfaringerne fra praksis.

Hvordan vurderes ansøgninger om enkeltydelse fra klienter i tilsyn af KiF

Det kan således konkluderes, at der ikke ses et entydigt billede i betragtningen af vurderinger af enkeltydelsesansøgninger, som afgøres på det oplyste grundlag. En tendens, som er mest tydelig blandt sagsbehandlerne i Ydelse, men som også forekommer i KiF dog i et mindre omfang. Forskellene mellem grupperne er ubetydelige, når vurderingerne vedrører enkeltydelse til køb af indbo og betaling af tandbehandling. Anderledes gælder dækning af huslejerestance, hvor der på tværs af grupperne ses en signifikant holdningsforskel i vurderingen. Dette emne er også den ansøgningstype, hvortil der ses at eksistere størst holdningsmæssig uenighed inden for Ydelse og størst holdningsmæssig enighed i KiF. Resultaterne viser endvidere, at uddannelsesbaggrundene til dels kan betragtes som en gyldig forklaringsmodel på forekomsten af forskelle i vurderingerne mellem og variationerne inden for grupperne. De organisatoriske rammer synes dog også i høj grad at skulle inkluderes i en søgen efter forklaringer.

I forlængelse af undersøgelsen af, hvorvidt besvarelsene er at betragte som socialt differentierede, er graden af holdningsmæssig enighed og variationen i vurderingerne undersøgt indenfor de to aktørgrupper. Der ses her alene i et fåtal af vurderingerne at være holdningsmæssig enighed indenfor de to aktørgrupper. Den overordnede tendens er derfor

ikke af sådan en karakter, at det er muligt at konkludere, hvilke faktorer som har betydning for den generelle vurdering af ansøgninger om enkeltydelse. Dette synes i stedet afhængigt af det konkrete formål med ansøgningen, hvilke forpligtelser ansøgeren har og eget ansvar for, at behovet for økonomisk støtte er opstået. Dog ses der i flest tilfælde at være enighed om, at den udelukkende økonomiske betragtning har afgørende betydning. Dette aspekt må således betragtes som det element, som for et flertal inden for grupperne og på tværs har størst betydning for de konkrete vurderinger.

Tendenserne, som fremkommer i vurderingerne af oplysningsgrundlaget i de tre vignetter, ses at have fællestræk på tværs af de to aktørgrupper, men også forskellige grader af (u)enighed indenfor de to grupper. Dette vidner om en tendens til forskellige tilgange til praksis og forskellige holdninger til, på hvilket grundlag ansøgninger om enkeltydelse kan vurderes endeligt. Tendenserne kan ses som et udtryk for forskellige vurderinger af, hvorvidt det er relevant med koordinering de to aktørgrupper imellem som et led i det tværsektorielle samarbejde. Der ses endvidere en tendens til holdningsforskelle, hvad angår vurderingen af, i hvilket omfang yderligere brugerinddragelse jf. Retssikkerhedslovens § 4 bør ske, således at sagen vurderes på baggrund af en dialog med klienten. En dialog, som går ud over den inddragelse, som er sket indledningsvist, ved at klienten har indgivet ansøgningen med egne oplysninger i. Dette gælder særligt i behandlingen af ansøgninger om enkeltydelse til dækning af tandbehandling, hvor der ses en signifikant holdningsforskel mellem de to aktørgrupper.

Det kan således konkluderes, at der intet entydigt mønster fremkommer i vurderingen af ansøgning om enkeltydelse indgivet fra klienter i tilsyn som præsenteret i de tre vignetter. Der ses ubetydelige forskelle i vurderingerne af ansøgningerne om enkeltydelse til køb af indbo og udførsel af tandbehandling, mens der er en signifikant holdningsforskel når ansøgningen vedrører huslejerestance. Mønstret er ej heller entydigt, når graden af holdningsmæssig enighed indenfor hver af grupperne betragtes. Dog ses der her generelt en mindre variation inden for KiF, og dermed en tendens til større enighed i denne gruppe. Ligeledes er der heller intet entydigt svar på, hvilke(n) faktor(er) som har afgørende betydning for vurderingerne. Generelt ses der dog en tendens til, at sagsbehandlerne i Ydelse tillægger det økonomiske aspekt afgørende betydning i et større omfang end sagsbehandlerne i KiF. Her vægtes klientens motivation for forandring, trivsel og status som

forælder med samvær også i et tilsvarende omfang. Uddannelsesbaggrunden synes hertil at være en mulig forklaringsmodel, dog synes sagsbehandlerens organisatoriske tilknytning lige såvel, og måske endda i højere grad, at være en forklaringsmodel.

Konklusionen må således lyde, at sagsbehandlerne i Ydelse og i KiF foretager vurderinger af ansøgninger om enkeltydelse indgivet fra klienter i tilsyn, som overordnet set synes kontekstafhængige. Ikke alene hvad angår den kontekst, som vedrører ansøgningen og formålet (den specifikke vignettebeskrivelse, samt hvorvidt der ansøges om ydelse til indbo, huslejerestance eller tandbehandling), men også hvilken kontekst sagsbehandleren agerer indenfor. Vurderingerne synes således ikke at være udpræget ens, men afhængige af den enkelte ansøgnings baggrund, indhold og formål samt af den organisatoriske kontekst, hvori sagsbehandleren agerer, og til dels dennes uddannelsesbaggrund.

Diskussion og perspektivering

Jeg har frem til nu præsenteret og analyseret mit empiriske materiale med det formål at fremstille holdningstendenser blandt sagsbehandlerne i Ydelse og KiF. Jeg har interesseret mig for mulige holdningsforskelle mellem de to aktørgrupper, ligesom jeg har behandlet, hvilken variation der er i holdningerne: altså graden af holdningsmæssig enighed indenfor hver af grupperne. Til dette har jeg i afsnittet ovenfor sammenfattet tendenserne og konkluderet, hvordan sagsbehandlerne i Ydelse og KiF vurderer ansøgninger fra klienter i tilsyn af KiF.

I dette afsnit vil jeg bringe de vigtigste resultater i spil med det formål at:

- Diskutere resultaterne i et samspil med eksisterende undersøgelser
- Perspektivere grundlaget for det tværsektorielle samarbejde i en teoretisk kontekst

Resultaterne er i kraft af brugen af vignette metoden alene vurderinger foretaget af de specifikke vignetter, som respondenterne er præsenteret for. Jeg vil derfor gennem en

diskussion af de holdningstendenser, som er fremkommet i analyserne, diskutere hvorvidt tilsvarende tendenser kan forventes at findes i praksis, når eksisterende undersøgelser medinddrages i betragtningen. Dette vil således fungere som en perspektivering af resultaternes rækkevidde. Dog ikke at forveksle med en analytisk generalisering med direkte overførbare til holdninger i praksis (Ejrnæs & Monrad, 2012:185-186).

Jeg vil diskutere, hvilken betydning de fremkomne holdningstendenser kan forventes at få i det tværsektorielle samarbejde. Dette da holdningsforskelle må forventes at udfordre grundlaget for det sociale arbejde med de økonomisk udsatte klienter på tværs af aktørerne. Altså at det tværsektorielle samarbejdes rammer, herunder grundlaget for det resocialiserende arbejde, udfordres. Jeg vil i denne diskussion søge at give forklaringer på resultaternes fremkomst gennem en teoretisk referenceramme. En ramme bestående af Pierre Bourdieus begrebsapparat *felt*, *doxa* og *habitus*.

Samspillet med eksisterende undersøgelsesresultater og resultaternes rækkevidde

Som det fremgår af Tranæs' og Clausens undersøgelser (2008; 2013a; 2013b) udgør gruppen af økonomisk udsatte personer en stor andel af tilsynspopulationen. Klienter, hvis økonomi er at betragte som under eller nær ved fattigdomsgrænsen (ibid). Denne gruppe befinder sig således i en udsat position og med et skrøbeligt fundament. Et udgangspunkt, hvorfra resocialisering skal foregå hos individet i samarbejde med Kriminalforsorgen efter dom særligt med KiF ved etablering af tilsyn. En forudsætning for godt resocialiserende arbejde, herunder en god løsladelse, består i faste boligforhold. At klienten sikres egen stabil base, hvorfra denne kan opnå et fundament til at fokusere på de ændringer, som skal foretages i tilværelsen for at forebygge recidiv (Servicestyrelsen, 2009:3-7). Boligforhold, som ikke alene består i stabil huslejebetaling (som er i fokus i vignet 2), men som jeg foruden tag over hovedet også antager at bestå i en møbleret bolig (som er i fokus i vignet 1). En antagelse, som består i, at en klient ikke vil opholde sig i en tom bolig, og manglende indbo vil kunne føre til ustabil livsførelse på ny.

Som vist i *Analysedel 2* er der signifikante forskelle mellem sagsbehandlerens vurderinger af berettigelsen til dækning af huslejerestance. Resultatet er en implikation på, at støttebehovet

fra anden aktør vurderes større end blandt sagsbehandlerne i Ydelse. Respondenterne i denne gruppe vurderer på baggrund af det oplyste grundlag i højere grad end KiF, at Martin ikke er berettiget til dækning af udgiften, hvorfor han må finde dækning andensteds. En mulighed, som han i vignetten afviser at have. Denne tilbøjelighed er interessant i forlængelse af Ankestyrelsens undersøgelse fra 2014. Som tidligere nævnt peger resultaterne i retning af, at der kun i et mindre omfang bevilges dækning af huslejerestance til udsættelsestruede borgere. Helt ned mod 1/6 af de sager, hvori kommunerne underrettes om de udsættelsestruede borgere. Det understreges hertil, at en stor andel af målgruppen af udsættelsestruede lejere opleves at være unge mænd under 30 år. En gruppe, som i kraft af den manglende huslejebetaling må forventes at være økonomisk udsatte. Profilerne kan således i en vis udstrækning betragtes som svarende til Martins. Holdningstendensen, som fremkommer i indeværende undersøgelse, ses således at være i tråd med handletendenserne, som Ankestyrelsen påviser. En tendens, som står i modsætning til vurderingerne i KiF, som i deres daglige praksis har fokus på forebyggelse af recidiv. Der ses således holdningsforskelle mellem de to aktører, som består i, at sagsbehandlerne i KiF i højere grad end Ydelse vurderer, at enkeltydelse til dækning af huslejerestance skal bevilges.

Anvendelsen af *Køreplan for god løsladelse* er undersøgt som et led i *Hjemløsestrategien*³⁹, hvor de deltagende kommuner i projektperioden havde et ekstra fokus på forebyggelse og håndtering af hjemløshed gennem anvendelse af forskellige metoder. Et særligt fokus var *Køreplan for god løsladelse*, som fem kommuner i perioden havde et særligt fokus på (ibid). Tre af disse kommuner deltager i indeværende undersøgelse. Fem af de syv kommuner, som deltager i indeværende undersøgelse, har således indenfor de senere år deltaget i metodeevalueringsprojekt med fokus på hjemløshed og forebyggelse heraf. Af de fem havde tre af kommunerne et særligt fokus på løsladte klienters problemstillinger. Interessant i denne sammenhæng er det derfor, at 1/3 af sagsbehandlerne fra Ydelse vurderer, at afslag skal tildeles ansøgningen om dækning af huslejerestance. En restance, som er opstået i forbindelse med afsoningen, hvor dækning af udgiften på fejlagtig vis ikke er ansøgt. Det er i køreplanen for den gode løsladelse defineret, at den gode løsladelse starter ved indsættelsen og tager form gennem indgåelse af samarbejde kommunen og Kriminalforsorgen imellem for koordinering af indsatsen omkring den afsonende og

³⁹ Som et led i Satspuljemidlerne fra 2008 til 2012 udmøntede det politiske fokus sig i forskellige projekter med deltagelse fra 17 kommuner (Hjemløsestrategien, 2012).

kommende løsladte (tilsyns)klient. At ansøgningen om huslejerestance i vignetten ikke er sket på korrekt vis indikerer, at et element i processen ikke har fulgt køreplanen. Hvorvidt ansvaret påhviler Kriminalforsorgen eller kommunen, giver vignetbeskrivelsen ikke svar på. Dog indikerer den moderate uenighed i Ydelse og signifikante holdningsforskel mellem KiF og Ydelse, at køreplanen i mindre grad må forventes at være medinddraget i vurderingerne foretaget i Ydelse. En antagelse, som til dels understøttes af vurderingerne af ansøgningens oplysningsgrundlag, hvor respondenterne i Ydelse i et mindre omfang end KiF vurderer behov for kontakt til den tilsynsførende sagsbehandler.

Undersøgelser fra 2013 påviser ikke overraskende en sammenhæng mellem social ulighed og lav frekvens af tandlægekonsultationer. Det ses således, at segmentet af økonomisk lavere bemidlede ikke tilses af en tandlæge regelmæssigt og derfor har øget risiko for tandproblemer. Problemer, som medfører forringet trivsel som følge af smerter samt øger risikoen for bivirkninger i form af mere alvorlige sygdomme (Tandplejeren, 2013). Peter befinder sig i gruppen af økonomisk udsatte med et indkomstgrundlag nær fattigdomsgrænsen, hvorfor han i en vis udstrækning må anses som tilhørende denne gruppe. Dertil beskrives en tilsvarende mistrivsel i form af smerter, samt at Peter ikke har modtaget tandbehandling i en mangeårig periode. Behandlingen kan således betragtes som nødvendig af helbredsmæssige årsager samt med henblik på opnåelse af øget trivsel.

At Peter i vignetten forklarer sin adfærd og prioritering som funderet omkring egen vurdering af manglende betalingsevne kan i sammenligning med ovenstående beskrivelse betragtes som ikke værende enestående. Der ses i undersøgelserne en tilsvarende årsagssammenhæng med den økonomiske status. En stor andel af tilsynspopulationen har som beskrevet tidligere en økonomi under eller nær ved fattigdomsgrænsen, og det kan derfor forventes, at Peters problemstilling svarer til en overvejende gruppe af klienterne. En problemstilling, som ikke kun gælder for tilsynspopulationen, men tydeligvis gør sig gældende generelt for økonomisk udsatte personer. Tilsvarende resultater og argumentet om øget livskvalitet og forebyggelse af andre mere alvorlige sygdomme lå til grund for udvidelse af lovgrundlaget i 2013 for behandling af enkelttydelser til tandbehandling. Folketinget tilførte området 180 mio. kr. specifikt øremærket til disse ydelser, hvortil lovhjemmelen til bevillingerne blev tilføjet Lov om Aktiv Socialpolitik i § 82 a. Der skete således en politisk anerkendelse af et behov for yderligere støtte. Interessant er det derfor, at

der indenfor begge aktørgrupper eksisterer en moderat grad af uenighed om berettigelsen til enkeltydelsen til dækning af behandlingen. Der eksisterer således ikke en udpræget enighed om, at Peter, som i en vis udstrækning kan betragtes som at falde indenfor lovbestemmelsens målgruppe, er berettiget til enkeltydelsen. I forlængelse af dette er det også interessant (og måske endda i højere grad), at der ses en tendens til holdningsforskelle i vurderingerne af behovet for yderligere kontakt. Særligt hvad angår kontakten til Peter, hvor forskellene er signifikante, men til dels også kontakten til Peters sagsbehandler i KiF.

Målgruppeafgrænsningen og kravene til sagsbehandlingen, som fremgår af Lov om Aktiv Socialpolitik, udgør rammen for behandling af ansøgninger om enkeltydelse. I det sagsbehandlingen skal ske jf. denne lovbestemmelse og tilhørende vejledning, betragter jeg dette som den *sande værdi* i sagsbehandlingen af enkeltydelser. Det skaber grundlag for en diskussion af, i hvilket omfang vurderingerne og de fremkomne holdningstendenser i indeværende undersøgelse sker i overensstemmelse med lovens forskrifter (Ejrnæs & Monrad, 2012:170-171). Respondenterne fra Ydelse må i kraft af deres specialiseringsgrad som uddybet i kapitel 2, forventes at have et indgående kendskab til lovgivningen modsat KiF. Foruden den manglende konsensus inden for grupperne i vurderingen af bevilling eller afslag og særligt den signifikante holdningsforskel mellem de to grupper i vurderingen af vignet 2 er det interessant, at der i *Analysedel 2* ikke ses et entydigt mønster. Det blev i denne del undersøgt, hvilke faktorer som tillægges størst betydning i vurderingerne. Generelt ses en større tilbøjelighed til, at der inden for Ydelse alene fokuseres på det økonomiske aspekt i ansøgningerne. I KiF tillægges økonomien også betydning dog i tilsvarende (og måske lidt mindre grad) end de aspekter, som vedrører klientens holdning, motivation og adfærd. Særligt interessante i denne sammenhæng er de holdningstendenser, som fremkommer i vurderingerne af vignet 3 (tandbehandling). De sagsbehandlere i KiF, som bevilger ydelsen, tillægger i tråd med lovgrundlagets formål Peters behov for øget trivsel afgørende betydning. Dette står i modsætning til Ydelse, hvor flertallet foretager vurderingen udelukkende på baggrund af en økonomisk afvejning suppleret med en tandlægefaglig vurdering. Denne tendens er interessant sammenholdt med lovgrundlaget. I lovens § 82 a, stk. 6 fremgår det, at:

”Kommunen skal forhåndsgodkende, at der ydes tilskud efter stk. 2-4, hvis udgiften til et samlet behandlingsforløb overstiger 10.000 kr. Kommunen skal i den forbindelse vurdere, om behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrundet”⁴⁰.

Vejledningen præciserer hertil betydningen af det *nødvendige* og *velbegrundede* element:

”(…) vil som hovedregel være opfyldt, hvis behandlingen er lægeligt dokumenteret. Ved tandbehandlinger bør kommunen påse, at der ikke foretages behandlinger, som går ud over, hvad der er nødvendigt i hvert enkelt tilfælde”⁴¹

Altså vil behandlinger på mere end 10.000 kr. kunne dokumenteres som velbegrundede på baggrund af en lægefaglig vurdering. Det nødvendige element beskrives dog ikke som udelukkende at bestå af en helbredsmæssig betragtning, hvorfor en klients mistrivsel og deraf øgede recidivrisiko som følge af manglende tandbehandling (som beskrevet i vignet 3) også vil kunne føre til vurderingen af nødvendigheden af en behandling. Dette element synes dog i mindre grad at indgå i vurderingerne foretaget i Ydelse.

⁴⁰ lov nr. 1399 af 23/12 2012 (Tilskud til tandpleje og hjælp til udsættelsestruede lejere), som er indført i 2012.

⁴¹ Socialmin. vejl. nr. 39 af 5/3 1998.

Det tværsektorielle samarbejdes grundlag og teoretiske perspektiver herpå

Jeg har gennemgående i denne undersøgelse opnået inspiration fra Ejrnæs' undersøgelse om tværfaglighed (2004). En undersøgelse, hvis relevans, jeg argumenterer for, eksisterer i kraft af anvendelsen af begrebet *tværsektorielt samarbejde*. Ejrnæs har med udgangspunkt i professionssociologien en antagelse om, at faggrupperne har forskellige syn på faglige problemstillinger og vurderingen af indsatser, som bør rettes mod problemerne. En forskellighed som han antager at eksistere i kraft af faggruppernes forskellige uddannelsesbaggrunde og dertilhørende fag-praksiser. Dette kombinerer han bl.a. med Bourdieus teori om *felt*, *habitus* og *doxa*. Han anvender denne teoretiske referenceramme i forlængelse af professionssociologien, og supplerer antagelsen med, at holdningerne lige såvel som gennem faglig socialisering kan betragtes som opnået gennem medarbejderens bestemte placering i den organisatorisk kontekst, som denne agerer i (ibid:14-18).

Som tidligere præsenteret finder Ejrnæs i sin undersøgelse, at uddannelsesbaggrunden er en mulig forklaring på fremkomsten af forskelle, men at den organisatoriske kontekst i tilsvarende grad kan betragtes som forklaringsmodel for de fremkomne forskelle mellem de professionelle. Tilsvarende tendens ses at gælde i indeværende undersøgelse, når der fokuseres på uddannelsesbaggrunden. Denne kan til dels betragtes som en gyldig forklaringsmodel. Dog synes variationen i besvarelserne inden for grupperne i ydelse, at kunne tolkes som en implikation på, at de organisatoriske rammer også (endda i høj grad) kan betragtes som forklaringsmodel.

Bourdieu anvender sit *doxa*-begreb om gældende common sense-forestillinger, usagte normer og forståelser, som er fremtrædende og dermed gældende indenfor et specifikt *felt*. Alle individer som Bourdieu betegner *agenter*, agerer inden for specifikke felter. Felter hvori der sker en *doxa*-baseret socialisering af individet, som fører til, at individet ubevidst agerer efter disse doxaer (Bourdieu & Wacquant, 2001:83-86; Bourdieu, 2001:127-129; Järvinen, 2007:358-360). Holdningstendenserne fremkommet i indeværende undersøgelse, som ikke alene synes afhængige af sagsbehandlernes uddannelsesbaggrund som socialfaglig eller ikke-socialfaglig, kan således med afsæt i *doxa*-begrebet. Sagsbehandlerne i KiF og Ydelse tilhører hver sit felt, som i den daglige praksis har hvert sit fokus. Hertil kommer lokalt forankrede kulturer og normer, som sammen med fokus i sagsbehandlingen, kan

betrages som at udgøre grundlaget en *doxa*-baseret socialisering af sagsbehandlerne. Der sker herved en indlejring af feltets gældende regler og common sense-forestillinger i sagsbehandleren, hvilket ifølge teorien kommer til udtryk gennem dennes holdninger og handlinger. Anvendelsen af *doxa*-begrebet som forklaringsmodel, kan endvidere understøttes af den specialisering, som jeg har argumenteret for, tilegnes inden for hver af grupperne. En specialisering, som således sker i kraft af tilknytningen til det specifikke felt.

Det centrale i undersøgelsen har været at undersøge, hvilke vurderinger sagsbehandlerne foretager af ansøgninger om enkeltydelse. Vurderinger, som tager sit afsæt i anskuelser og deraf holdninger til, hvordan bestemte problemstillinger skal håndteres. Jeg har argumenteret for anvendelsen af holdningsbegrebet som en betragtning af de dispositioner, som sagsbehandlerne indtager. Dispositioner, som fører til en tilbøjelighed til at tænke, føle og agere på en bestemt måde i praksis (Olsen, 2008:25-27; Monrad & Ejrnæs 2012:24). Dette perspektiv er i overensstemmelse med Bourdieus *habitus*-begreb, som defineres som et system af varige dispositioner. Dispositioner, som fører til opfattelser og ageren, hvori agenternes (sagsbehandlernes) tidlige oplevelser vejer tungere end de oplevelser, som gøres senere i livet (Bourdieu & Wacquant, 2001:107-112; Bourdieu, 2001:76-78; Järvinen, 2007:353-354). Bourdieu beskriver distinktionen mellem den objektive virkelighed og agentens forventning til denne som at bestå i et dialektisk forhold. I dette forhold skabes realitetssansen hos den enkelte agent. Noget som sker gennem en relation, som opstår mellem de sociale strukturer i det sociale rum som denne indgår i, og agentens mentale strukturer, som kommer til udtryk i agentens livsstil (ibid). Begrebet *livsstil* skal i denne sammenhæng forstås som leveregler, som individet agerer efter, og heri boende holdninger og betragtninger af felterne, som denne agerer i.

Jeg har tidligere argumenteret for, at sagsbehandlernes holdninger i forlængelse af den organisatoriske tilknytning som forklaringsmodel også i en vis udstrækning kan forventes tilegnet på et tidligere tidspunkt end tidspunktet for ansættelsen i den nuværende organisation. Monrad og Ejrnæs (2012) argumenterer for, at en undersøgelse af uddannelsesbaggrundens betydning for holdninger ikke er at forveksle med en egentlig kausalanalyse. Dette i og med, at det ikke er muligt at udelukke, at holdningerne er tilegnet før påbegyndelsen af uddannelsen (178-179). En antagelse, som ligger i forlængelse af Ejrnæs' (2004) argumentation for, at holdninger foruden uddannelsesbaggrund og

organisatoriske tilknytning også i et vist omfang må betragtes som afstedkommet af den professionelle erfaringer, politiske overbevisninger og normer (ibid:201-202). Hvorledes dette synes at være tilfældet i indeværende undersøgelse, giver empirien ingen direkte svar på. Dog er det ved inddragelse af *habitus*-begrebet forventeligt, at dette også ligger til grund for sagsbehandlingernes holdninger og deraf vurderinger. Vurderinger, som der som beskrevet ikke synes at eksistere åbenlys konsensus om, hvorvidt de skal foretages. Ikke alene gennem holdningsforskelle mellem de to aktørgrupper, men særligt også i forhold til graden af holdningsmæssig uenighed indenfor de to grupper.

De fremkomne holdningstendenser og herimellem eksisterende forskelle, kan således betragtes som afhængig af konteksten hvori sagsbehandlingen udføres. En organisatorisk kontekst som med et Bourdieus begrebsapparat betegnes et felt. Inden for feltet eksisterer et gældende sæt af regler og normer, som oftest er usagte og ubevidste. Gennem en doxa-baseret socialisering, indlejres doxa ubevidst hos individet, som i denne sammenhæng udgøres af sagsbehandlerne i Ydelse og i KiF. Dette kommer til udtryk i holdninger og handletendenser i forhold til ansøgninger om enkeltydelse. Medinddrages *habitus*-begrebet i betragtningen, udvides forklaringsmodellen til ikke alene at fokusere på den organisatoriske konteksts betydning for holdningen. Sagsbehandleren personlige erfaringer og normer er også et element, som har sin relevans i diskussionen af mulige forklaringsmodeller på fremkomsten af holdningsforskelle.

At der i vurderingerne mellem de to grupper af sagsbehandlere ses en tendens til holdningsforskelle i vurderingen af ansøgninger om enkeltydelse, må i et vist omfang forventes at udfordre rammerne for det tværsektorielle samarbejde. En antagelse som er i tråd med den forforståelse, som jeg har argumenteret for at bringe i spil i undersøgelsen. Ikke alene synes muligheden for opnåelse af et godt samarbejde udfordret, idet der ses en tendens til forskellige vurderinger afhængig af den organisatoriske kontekst. Dertil kommer en yderligere udfordring, som består i et varierende omfang af holdningsmæssig enighed inden for hver af grupperne. En tvetydighed som sammenholdt med Bourdieus begrebsapparat må betragtes som at have sit udgangspunkt i sagsbehandlerne individuelle *habitus*. Varige dispositioner som består af erfaringer og indlejrte normer, som kommer til udtryk i vurderingerne som foretages inden for de to grupper.

Litteraturliste

Andersen, H. (2003): *Jürgen Habermas i Klassisk og moderne samfundsteori*, Hans Reitzels Forlag.

Andersen, J. (2006): *Socialforvaltningsret*. Nyt Juridisk Forlag. København.

Ankestyrelsen (2014a): *Ankestyrelsens undersøgelse af Kommunernes behandling af sager om hjælp til tandbehandling efter aktivlovens § 82a*. København.

Ankestyrelsen (2014b): *Ankestyrelsens undersøgelse af Støtte og rådgivning til udsættelsestruede lejere*. København.

Bilfeldt, A. (2007): *Metodekombination med kritisk analyse i Teknikker i samfundsvidenskaberne*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag

Bryman, A. (2008): *Social research methods*. Oxford University Press.

Clausen, S. (2007): *Samfundstjeneste – Virker det?* Jurist- og Økonomforbundets Forlag. København.

Clausen, S. (2013a): *Fængslet ta'r (stadig) de sidste*. Kriminalforsorgen.

Clausen, S. (2013b): *Klientundersøgelsen 2011*. Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Dalberg-Larsen, J. (2005): *Lovene og livet. En retssociologisk grundbog*. Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Dansk Forsorgsselskab (2001): *Dansk Forsorgsselskab i 50 år. 1951 – 2001*. København.

Det Sociale Nævn (2010): *Praksisundersøgelse. Om kommunernes bevilling af enkeltydelse efter aktivlovens § 81, herunder mod tilbagebetaling efter aktivlovens § 92 og § 93*. Statsforvaltningen Hovedstaden.

Ejrnæs (2004): *Faglighed og tværfaglighed. Vilkårene for samarbejde mellem pædagoger, sundhedsplejersker, lærere og socialrådgivere*. Akademisk Forlag.

Ejrnæs, M. (2008): *Teorier på forskellige niveauer som forudsætning for at forstå og forklare sociale problemer i Helhedssyn og forklaring.* Akademisk forlag.

Ejrnæs, M. (2012): *Problemformulering, design og metode i Vignetmetoden.* Akademisk Forlag. København.

Ejrnæs, M. & Guldager, J. (2008): *Helhedssyn og forklaring.* Akademisk forlag.

Ejrnæs, M. & Monrad, M. (2012): *Horisontal og vertikal vignetmetode i Vignetmetoden, sociologisk metode og redskab til faglig udvikling (Herefter benævnt: Vignetmetoden).* Akademisk Forlag. København.

Elling, B. (2004): *Kritisk teori i Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne.* Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag

Elm Larsen, J. (2007): *En rejse i Erik Allardts fodspor gennem nordisk velfærdsforskning i Velværd – dimensioner og betydninger.* Frydenlund.

Finansministeriet (2012): *Aftaler om Finansloven for 2013.* København:

http://www.fm.dk/publikationer/2012/aftaler-om-finansloven-for-2013/~/_media/Publikationer/Imported/2012/Aftaler%20om%20finansloven%202013/aftaler_om_finansloven_pdfa_web.pdf

Finch, J. (1987): *The Vignette Technique in Survey Research, Sociology*, vol. 21, no. 1.

Fuglsang, L. & P.B. Olsen (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne.* Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Fuglsang, L. et al. (2007): *Teknikker i samfundsvidenskaberne.* Roskilde Universitetsforlag.

Gilje, N. & Grimen, H. (2002): *Samfundsvidenskabernes forudsætninger. Indføring i samfundsvidenskabernes videnskabsfilosofi.* Hans Reitzels forlag.

Grünfeld, M. & Monrad, M. (2012): *Læsning af vignetter i Vignetmetoden,* Akademisk Forlag, København.

Guldager (2005): *Helhedssyn i socialt arbejde i Sociologi og socialt arbejde.* Danmarks Forvaltningshøjskoles Forlag.

Hansen, E.J. & Andersen, B.H. (2000): *Et sociologisk værktøj: Introduktion til den kvantitative metode,* Hans Reitzels Forlag.

Højberg, H. (2004): *Hermeneutik i Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne.* Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag

Jensen, P. H. (2007): *Velværd – dimensioner og betydninger.* Frydenlund.

Justitsministeriet (2003): *Rapport fra arbejdsgruppen om grænsefladen mellem kriminalforsorgen og social- og sundhedssektoren.* Udarbejdet i et samarbejde mellem Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Socialministeriet, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen & Indenrigs- og sundhedsministeriet.

Justitsministeriet (2013): *Kriminalforsorgens recidivstatistik 2012.* Direktoratet for Kriminalforsorgen. Juridisk kontor.

Juul, S. (2012): *Hermeneutik i Samfundsvidenskabernes videnskabsteori - en indføring.* Hans Reitzels Forlag.

Klement, C. (2011): *Samfundstjeneste. En effektevaluering.* Justitsministeriets Forskningskontor.

Klement, C. & Pedersen, A. B. (2014): *Samfundstjeneste. En udvidet effektevaluering.* Justitsministeriets Forskningskontor.

Kriminalforsorgen (2002): *Statistik 2001.* Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgen (2006): *Statistik 2006.* Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgen (2010): *Statistik 2010.* Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgen (2011): *Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende RNR i tilsyn.* Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgen (2013): *Statistik 2013*. Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Kyvsgaard, B. (1998): *Den Kriminelle Karriere*. Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Københavns Kommune (2010): *Sagsbehandlingen i sager om enkeltydelser. Endelig rapport*. Borgerrådsgiveren. København.

Larsen, K. & Jensen, R. (2013): *Følelseskulturen i de danske ydelsesafdelinger. En kombineret kvantitativ og kvalitativ holdningsundersøgelse omhandlende medarbejdernes holdninger til følelser foranlediget af borgerrelaterede voldsepisoder*.

Lilly, R. J., Cullen, F. T. & Ball, R. A. (2007): *Criminological theory. Context and consequences*. Sage Publications.

Madsen, B. S. (2012): *Statistik for ikke-statistikere*. Samfundslitteratur. Frederiksberg.

Malchow-Møller, N. & Würtz, A. (2008): *Indblik i statistik – En grundbog for videregående uddannelser*. Academica. København.

Monrad, M. (2012): *Følelser og vignetmetoden i Vignetmetoden*. Akademisk Forlag, København.

Monrad, M. & Ejrnæs, M. (2012): *Analyse og fortolkning af vignetundersøgelsesresultater i Vignetmetoden*. Akademisk Forlag. København.

Monrad, M. & Ejrnæs, M. (2012): *Introduktion til vignetmetoden i Vignetmetoden*. Akademisk Forlag. København.

Monrad, M. & Ejrnæs, M. (2012): *Undersøgelsesresultaternes troværdighed i Vignetmetoden*. Akademisk Forlag. København.

Monrad, M. & Ejrnæs, M. (2012): *Vignetmetoden, sociologisk metode og redskab til faglig udvikling*. Akademisk Forlag, København.

Nielsen, J. C. R. & Repstad, P. (1993): *Fra nærhet til distanse og tilbake igjen – Om å analysere sin egen organisasjon* i Nielsen J. C. R.'s *Anderledes tanker om livet i organisationer*. Nyt fra samfundsvidenskaberne.

Olesen, A. (2013): *Løsladt og gældsat*. Jurist- og økonomforbundets Forlag, København.

Olsen, H. (2005): *Fra spørgsmål til svar. Konstruktion og kvalitetssikring af spørgeskemadata*. Akademisk forlag.

Olsen, H. (2008): *Holder holdninger? Holdningsbegreber og holdningsmålinger*. Akademisk forlag. København.

Ramsbøl, H. & Rasmussen, N. (2009): *Projekt God Løsladelse. Erfaringer – metode og anbefalinger*. Servicestyrelsen.

Socialministeriet (1998): *Vejledende retningslinjer for samarbejdet mellem de sociale myndigheder og Kriminalforsorgens institutioner og afdelinger*. København.

Social og integrationsministeriet (2013): *En dansk fattigdomsgrænse – analyser og forslag til opgørelsesmetoder*. Ekspertudvalg om fattigdom. København.

Taylor, B. J. (2006): *Factorial Surveys: Using Vignettes to study professional judgement*. British Journal of Social Work, 36.

Tranæs, T. (2008): *De kriminelles tilknytning til arbejdsmarkedet – før og efter straf i Forbryderen og samfundet*. Rockwool Fonden.

Tranæs, T. & Gerdson, L. P. (2008): *Forbryderen og samfundet*. Rockwool Fonden.

Bilag

Bilag 1 – Spørgeskemaerne

Spørgeskemaet herunder er identisk med det, som er fremsendt til Ydelse. Som beskrevet i kapitel 2, er skemaet sendt til KiF tilpasset i formuleringerne og uden irrelevante indledningsvise og afsluttende spørgsmål.

Undersøgelse af sagsbehandlingen af enkeltydelsesansøgninger

Du vil i denne undersøgelse blive præsenteret for tre cases som omhandler enkeltydelsesansøgninger jf. Lov om aktiv socialpolitik §§ 81, 81a, 82 og 82a.

Der er til hver case knyttet nogle spørgsmål, som du efterfølgende vil blive bedt besvare. I de tre cases præsenteres du for enkeltydelsesansøgninger hvoraf tal for formue, indkomst og udgifter fremkommer, og det kan derfor til din besvarelse være relevant at have blok og papir ved din side til eventuelle noter undervejs i besvarelsen. Skulle det blive nødvendigt, er det undervejs muligt at klikke tilbage til forrige sider.

Der vil ud for hvert spørgsmål præciseres hvordan spørgsmålet skal besvares (om det er med kun ét svar, flere svar mv). Til slut i besvarelsen vil der være et felt hvori du kan knytte generelle kommentarer til vurderingen af de tre cases og kommentarer til den generelle besvarelse af undersøgelsen.

Når du lukker skemaet ned afsluttes din besvarelse. Kun fuldendte besvarelser medtages i undersøgelsen, hvorfor det er vigtigt at undersøgelsen fuldendes første gang. Skulle der mod forventning opstå eventuelle tekniske fejl undervejs og din besvarelse afbrydes, skal en ny besvarelse gennemføres.]

De tre cases og tilhørende spørgsmål er fremstillet til at kunne besvares af sagsbehandlere fra alle landets kommuner hvori praksis kan være forskellig. Skulle der derfor opstå tvivl i din besvarelse hvor du ikke synes at svarmulighederne tilsvare din specifikke vurdering af det konkrete spørgsmål, så er det vigtigt at du vælger den svarmulighed som mest muligt ligner. Alternativt vil du kunne vælge svarmuligheden "andet" og kort beskrive hvordan du forholder dig til det konkrete spørgsmål.

Din besvarelse er helt anonym og indgår i en samlet opgørelse med besvarelserne modtaget fra de andre deltagende kommuner.

Undersøgelsen forventes i alt at vare ca. 20 minutter.

God fornøjelse.

1. Hvad er dit køn?**(Angiv kun ét svar)**

Kvinde	Mand
☐	☐

2. Hvor gammel er du?**(Angiv kun ét svar)**

under 30 år	31-40 år	41-50 år	51-60 år	Over 60 år
☐	☐	☐	☐	☐

3. Hvilken uddannelse har du?**(Angiv kun ét svar)**

Socialrådgiver	Socialformidler	HK/kontorassistent
☐	☐	☐

Andet

4. Hvor længe har du været ansat på din nuværende arbejdsplads?**(Angiv kun ét svar)**

Under 1 år	1-3 år	4-6 år	7-9 år	10 år og derover
☐	☐	☐	☐	☐

**5. Hvordan er sagsbehandlerne i jeres kommune organiseret ved behandling af enkeltydelsesansøgninger jf. Lov om aktiv socialpolitik §§ 81, 81a, 82 og 82a?
(sæt kun ét kryds)****(Angiv kun ét svar)**

☐	Vi er samlet i én afdeling, og behandler alle enkeltydelsessager her.
☐	Vi er team/sektionsinddelt. Herunder hører hvis I i jeres afdeling er inddelt efter sagsbehandling af specifikke §'er (fx at nogen kun sagsbehandler §§ 81 og 81a).

6. Hvor er beslutningskompetencen i jeres kommune placeret ved afgørelse af enkeltydelsessager jf. Lov om aktiv socialpolitik §§ 81, 81a, 82 og 82a?
(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Den enkelte sagsbehandler træffer afgørelser i behandlingen af enkeltydelsesansøgninger.
☐	Afgørelser om bevillinger eller afslag af enkeltydelsesansøgninger træffes i teams, hvor sagen vurderes og afgøres efter en fælles drøftelse
☐	Afgørelser om bevillinger eller afslag af enkeltydelsesansøgninger i vores afdeling foregår i samråd mellem den enkelte sagsbehandler og en jurist.
Andet	

Du vil nu blive præsenteret for de tre cases med tilhørende spørgsmål.

Case 1

Casper på 27 år er.... (se i kapitel3)

7. Mener du ud fra det oplyste grundlag, at Casper skal bevilges engangsydelsen på 6.000 kr til køb af hvidevarer og møbler til sin nye lejlighed?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej - Gå til 11
☐	☐

8. Hvilket af følgende forhold ud over rådighedsbeløbet, lægger du mest vægt på i vurderingen af berettigelse til engangsydelsen på 6.000 kr?
(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Caspers ønske om ændring af sin tilværelse.
☐	Caspers nylige løsladelse.
☐	Caspers netværk.
☐	Bevillingen gives udelukkende ud fra en økonomisk vurdering. - Gå til 10
Andet	

9. (Fortsat)

Angiv det forhold du i vurderingen vægter næstmest.
(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Caspers ønske om ændring af sin tilværelse.
☐	Caspers nylige løsladelse.
☐	Caspers netværk.
☐	Bevillingen gives udelukkende ud fra en økonomisk vurdering.
Andet	

10. Ville du vurdere ansøgningen anderledes og give afslag, hvis du ud over det oplyste grundlag havde kendskab til at Casper havde afsonet seneste dom for røveri? - Gå til 9

(Angiv kun ét svar)

☐	Ja
☐	Nej
☐	Det ved jeg ikke, da jeg sjældent har kendskab til kriminalitetens art

**11. Hvilket af følgende forhold i ansøgningen, lægger du mest vægt på medfører et afslag på engangsydelsen på 6.000 kr?
(sæt kun ét kryds)**

(Angiv kun ét svar)

☐	Caspers tidligere boligforhold.
☐	Caspers forbrug af hash.
☐	Caspers alder.
☐	Caspers netværk.
☐	At Casper har vidst at han skulle løslades og flytte i egen bolig, og derfor selv kunne spare sammen.

12. (Fortsat)

**Angiv det forhold du i vurderingen vægter næstmest.
(sæt kun ét kryds)**

(Angiv kun ét svar)

☐	Caspers tidligere boligforhold.
☐	Caspers forbrug af hash.
☐	Caspers alder.
☐	Caspers netværk.
☐	At Casper har vidst at han skulle løslades og flytte i egen bolig, og derfor selv kunne spare sammen.
☐	Andet

13. Ville du vurdere ansøgningen anderledes og bevilge engangsydelsen, hvis Casper var førstegangsaftoner?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

14. Ville du vurdere ansøgningen anderledes og bevilge engangsydelsen, hvis Casper var en tilsynsklient med en betinget dom, som i stedet for nylig løsladelse, havde været på fri fod igennem en længere periode?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

15. Hvis Casper var far til et barn, han havde samvær med, uden at have barnets folkeregisteradresse registreret på sin bopæl, ville du så vurdere ansøgningen anderledes og bevilge engangsydelsen?

(Angiv kun ét svar)

☐	Ja
☐	Nej
☐	Det afhænger af omfanget af samvær

**16. Ville du inden du vurderede ansøgningen endeligt
(sæt gerne flere krydser)**

(Angiv gerne flere svar)

☐	Kontakte sagsbehandleren i Kriminalforsorgen for en supplerende udtalelse.
☐	Kontakte Casper for uddybning af de anførte oplysninger.
☐	Jeg vurderer det ikke relevant med inddragelse af yderligere oplysninger, for at kunne vurdere sagen.
Andet	

Case 2

Martin på 26 år er... (se i kapitel3)

Ansøgningen

17. Mener du ud fra det oplyste grundlag, at Martin skal bevilges engangsydelsen på 9.736 kr til dækning af huslejerestancen?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej - Gå til 24
☐	☐

18. Hvilket af følgende forhold ud over rådighedsbeløbet, lægger du mest vægt på i vurderingen af berettigelse til engangsydelsen på 9.736 kr?

(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Martins ønske om ændring af sin tilværelse.
☐	At Martin tidligere har betalt sine regninger rettidigt.
☐	Martins nylige løsladelse.
☐	Martins netværk.
☐	Martins samvær med sin datter.
☐	Bevillingen gives udelukkende ud fra en økonomisk vurdering. - Gå til 20
	Andet

19. (Fortsat)

**Angiv det forhold du i vurderingen vægter næstmest.
(sæt kun ét kryds)**

(Angiv kun ét svar)

☐	Martins ønske om ændring af sin tilværelse.
☐	At Martin tidligere har betalt sine regninger rettidigt.
☐	Martins nylige løsladelse.
☐	Martins netværk.
☐	Martins samvær med sin datter.
Andet	

20. Ville du vurdere ansøgningen anderledes og give afslag, hvis Martin i stedet havde været på fri fod i en længere periode? Huslejerestancen ville skyldes at Martin havde undladt at betale, fordi han ikke oplevede at have råd de pågældende måneder?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

21. Ville du vurdere ansøgningen anderledes og give afslag på enkeltydelsesansøgningen, hvis Martin ikke var far med samvær med barnet?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

22. Ville du vurdere sagen anderledes og give afslag, hvis du havde kendskab til at Martin havde et misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

23. Ville du vurdere sagen anderledes og give afslag, hvis Martin havde ansøgt om tilsvarende enkelttydelse til dækning af huslejerestance inden for de seneste par år? - Gå til 15

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

24. Hvilket af følgende forhold i ansøgningen, lægger du mest vægt på medfører et afslag på engangsydelsen på 9.736 kr?

(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Martins alder.
☐	Martins netværk.
☐	At Martin har vidst at han skulle afsone, og derfor selv er ansvarlig for at sikre at huslejen betales under afsoning.
☐	Rådighedsbeløbet alene medfører et afslag. - Gå til 26
Andet	

25. (Fortsat)

Angiv det forhold du i vurderingen vægter næstmest.
(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Martins alder.
☐	Martins netværk.
☐	At Martin har vidst at han skulle afsone, og derfor selv er ansvarlig for at sikre at huslejen betales under afsoning.
Andet	

26. Ville du vurdere ansøgningen anderledes og bevilge engangsydelsen, hvis Martin var førstegangsafløner?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

27. Ville du inden du vurderede ansøgningen endeligt (sæt gerne flere krydser)

(Angiv gerne flere svar)

☐	Kontakte sagsbehandleren i Kriminalforsorgen for en supplerende udtalelse.
☐	Kontakte Martin for uddybning af de anførte oplysninger.
☐	Jeg vurderer det ikke relevant med inddragelse af yderligere oplysninger, for at kunne vurdere sagen.
Andet	

Case 3

Peter er 24 år og... (se i kapitel 3)

Ansøgningen

28. Mener du ud fra det oplyste grundlag, at Peter skal bevilges engangsydelsen på 14.213 kr til udførelse af tandbehandlingen?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej - Gå til 33
☐	☐

29. Hvilket af følgende forhold ud over rådighedsbeløbet, lægger du mest vægt på i vurderingen af berettigelse til engangsydelsen på 14.213 kr?
(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Peters fysiske og psykiske smerter.
☐	Peters ønske om ændring af sin tilværelse.
☐	Peters netværk.
☐	Bevillingen gives udelukkende ud fra en økonomisk vurdering. - Gå til 31
Andet	

30. (Fortsat)

Angiv det forhold du i vurderingen vægter næstmest.
(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Peters fysiske og psykiske smerter.
☐	Peters ønske om ændring af sin tilværelse.
☐	Peters netværk.
Andet	

31. Ville du vurdere sagen anderledes og give afslag, hvis du havde kendskab til at Peter havde et misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

32. Ville du vurdere sagen anderledes og give afslag, hvis Peter havde ansøgt om tilsvarende enkeltydelse til tandbehandling tidligere? - Gå til 20

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

33. Hvilket af følgende forhold i ansøgningen, vægter du mest medfører en afslag på engangsydelsen på 14.213 kr?
(sæt kun ét kryds) - Gå til 18

(Angiv kun ét svar)

☐	Peters alder.
☐	At Peter ikke har modtaget tandbehandling gennem en flerårig periode, og derfor selv har medvirket til forværring af tændernes tilstand.
☐	Rådighedsbeløbet alene medfører et afslag.

Andet

34. (Fortsat)

Angiv det forhold du i vurderingen vægter næstmest.
(sæt kun ét kryds)

(Angiv kun ét svar)

☐	Peters alder.
☐	At Peter ikke har modtaget tandbehandling gennem en flerårig periode, og derfor selv har medvirket til forværring af tændernes tilstand.
Andet	

35. Ville du vurdere ansøgningen anderledes og bevilge engangsydelsen, hvis Peter ikke var tidligere dømt?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

36. Ville du vurdere ansøgningen anderledes og bevilge engangsydelsen, hvis den samlede behandling i stedet fra tandlægeklinikken var opgjort til under 10.000 kr?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐

37. Ville du inden du vurderede ansøgningen endeligt (sæt gerne flere krydser)

(Angiv gerne flere svar)

☐	Kontakte sagsbehandleren i Kriminalforsorgen for en supplerende udtalelse.
☐	Kontakte Peter for uddybning af de anførte oplysninger.
☐	Jeg vurderer det ikke relevant med inddragelse af yderligere oplysninger, for at kunne vurdere sagen.

Andet

Afsluttende spørgsmål

Du har nu besvaret spørgsmålene til de præsenterede enkeltydelsesansøgninger. Til slut bedes du besvare nogle spørgsmål om din oplevelse af ansøgningerne, samt nogle spørgsmål om den generelle sagsbehandling af enkeltydelsesansøgningerne i praksis i jeres kommune.

38. I kommunen hvor jeg er ansat**(Angiv kun et svar pr. spørgsmål)**

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad
Jeg oplever de præsenterede cases som sammenlignelige med de ansøgninger jeg har erfaring med at behandle i kommunen jeg er ansat i?	☐	☐	☐
I vurderingen af enkeltydelsesansøgninger i kommunen hvor jeg er ansat, vægtes om bevillingen har et kriminalitets forebyggende sigte.	☐	☐	☐
Jeg har i behandlingen af enkeltydelsesansøgninger ofte kendskab til ansøgerens kriminalitetshistorik.	☐	☐	☐

Jeg har i behandlingen af enkeltydelsesansøgninger ofte kendskab til ansøgerens forudgående personlige og sociale forhold (fx borgerens økonomi gennem senere år, tidligere boligforhold, borgerens netværk i årene forud for ansøgningen mv.)	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------

39. I kommunen hvor jeg er ansat er der en fastsat grænse for månedligt rådighedsbeløb, og bevillinger gives efter beregninger hvori det fastsatte rådighedsbeløb indgår?**(Angiv kun ét svar)**

Ja	Nej
☐	☐

40. Vi har i kommunen hvor jeg er ansat en maksimal beløbsgrænse for bevillinger af enkeltydelser til tandbehandling jf. Lov om aktiv socialpolitik § 82a, og bevillinger overskrider ikke dette beløb?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐
Andet	

41. Ansøgninger om enkeltydelser jf. Lov om aktiv Socialpolitik §§ 81, 81a, 82 og 82a afgøres i vores kommune ikke af sagsbehandleren, men af en anden part (fx jurist, tandlægekonsulent mv.)?

(Angiv kun ét svar)

Ja	Nej
☐	☐
Andet	

**42. Hvordan oplever du din rolle som sagsbehandler af enkeltydelsesansøgninger jf. Lov om aktiv socialpolitik §§ 81, 81a, 82 og 82a?
(sæt gerne flere krydser)**

(Angiv gerne flere svar)

☐	Jeg oplever ofte at være usikker på hvem som er berettiget og ikke berettiget til enkeltydelser pga. et utydeligt lovgrundlag.
☐	Jeg oplever at være godt klædt på til at kunne vurdere og afgøre enkeltydelsesansøgningerne ud fra vejledningerne til Lov om aktiv socialpolitik.
☐	Jeg oplever at være godt klædt på til at kunne vurdere og afgøre enkeltydelsesansøgningerne på baggrund af de udmeldte retningslinjer givet fra ledelsen i min afdeling.
☐	Jeg oplever ofte at være begrænset af en standardiseret praksis i vores kommune, som begrænser muligheden for at udøve en individuel vurdering og skøn.
☐	Jeg oplever i vores kommune, at der er plads til individuelle skøn og vurderinger i sagsbehandlingen.

**43. Har du yderligere kommentarer, så er du velkommen til at anføre det her
(maksimalt 4.000 tegn)**

Undersøgelsen afsluttes ved at trykke på "næste".

Tak for din deltagelse.

Hav en god dag

Bilag 2 – Signifikanstests

Vignet 1

Chi-square Test

The two-sided P value is 0.6852, considered not significant.

The row/column association is not statistically significant.

Note: With such small values, the chi-square P value is not accurate. Use Fisher's exact test instead.

Calculation details:

Chi-square statistic (with Yates correction) = 0.1644

Degrees of freedom = 1

Relative Risk

Relative risk = 0.8349

95% Confidence Interval: 0.4959 to 1.406

(using the approximation of Katz.)

Difference between the two proportions

Top row (Ja):

Fraction in the left column: 0.3976

95% Confidence Interval of that fraction: 0.2913 to 0.5107

Bottom row (Nej):

Fraction in the left column: 0.4762

95% Confidence Interval of that fraction: 0.2569 to 0.7020

Difference:

Difference between the fractions: 0.07860

Standard error of the difference: 0.1203

95% confidence interval of difference: -0.1572 to 0.3144

Vignet 2

Chi-square Test

The two-sided P value is 0.0188, considered significant.

The row/column association is statistically significant.

Note: With such small values, the chi-square P value

is not accurate. Use Fisher's exact test instead.

Calculation details:

Chi-square statistic (with Yates correction) = 5.516

Degrees of freedom = 1

Relative Risk

Relative risk = 0.4848

95% Confidence Interval: 0.3061 to 0.7681

(using the approximation of Katz.)

Difference between the two proportions

Top row (Ja):

Fraction in the left column: 0.3333

95% Confidence Interval of that fraction: 0.2288 to 0.4514

Bottom row (Nej):

Fraction in the left column: 0.6875

Difference:

Difference between the fractions: 0.3542

The standard error and the confidence interval of the difference between proportions can only be calculated when each cell is greater than five.

Vignet 3

Fraction in the left column: 0.4154

95% Confidence Interval of that fraction: 0.2943 to 0.5443

Bottom row (Nej):

Fraction in the left column: 0.3462

95% Confidence Interval of that fraction: 0.1723 to 0.5569

Difference:

Difference between the fractions: 0.06923

Standard error of the difference: 0.1135

95% confidence interval of difference: -0.1532 to 0.2917

(Resterende beregninger kan fremvises ved forespørgsel)

Bilag 3 – Informationskrivelse

Sendt til lederne af afdelingerne efter indgået aftale – (Tilpasset Ydelse/KiF)

Til rette vedkommende i ydelsesafdelingen/KiF afdelingen

August 2014

Jeg er specialestuderende ved Aalborg Universitet på kandidat uddannelsen i socialt arbejde, og henvender mig til dig og jeres afdeling i forbindelse med udarbejdelsen af i mit speciale. Interessen for undersøgelsen er blevet til med afsæt i en problemstilling som er rejst af selskabet Dansk Forsorgsselskab, og som jeg siden har videreudviklet. Jeg er i undersøgelsen interesseret i at inddrage den viden og erfaring, som medarbejderne i jeres afdeling besidder.

Min interesse i tilrettelægnings af undersøgelsen afstedkommer af en flerårig specialisering inden for det kriminalpræventive og resocialiserende felt igennem mit socialrådgiverstudie og senere kandidat overbygning. Jeg har dertil en bred erfaring både fra praksis samt forskellige policy kontekster.

Undersøgelsen i mit speciale fokuserer på det økonomiske ydelsesområde. Jeg undersøger hvordan sagsbehandlingen af enkeltydelsesansøgninger (både § 81 og 82) forvaltes. Undersøgelsen tager afsæt i et case studie, hvor medarbejderne præsenteres for nogle cases med hændelsesforløb som ligner sagsbehandlingen af enkeltydelsessager i praksis. De vil efterfølgende skulle besvare nogle spørgsmål om hvordan de vurderer sagerne. Dette forventes at tage ca. 20 minutter.

Undersøgelsen gennemføres med respondenter fra et udsnit af landets kommuner og heriblandt jeres kommune. Tilsvarende undersøgelse foretages iblandt sagsbehandlere i afdelingerne for Kriminalforsorgen i Frihed. Dette med henblik på at foretage en sammenligning mellem de to sagsbehandlergrupper som i praksis indgår i arbejdet med målgruppen, og hvorledes de særskilt vurderer berettigelsen til økonomiske ydelser.

Undersøgelsen foretages via et webbaseret survey program, og gennemførelsen vil derfor foregå ved at jeg fremsender en mail med præsentationsmateriale, guide og et link til besvarelse af surveyet, til den i jeres afdeling som aftalen om deltagelse indgås med. Dette forventes at ske i uge 35-36.

Jeg er meget interesseret i at uddybe ovenstående og/eller besvare eventuelle spørgsmål til rammerne for undersøgelsen. Jeg står til rådighed både pr. mail samt telefon (se nedenstående).

Jeres afdelings deltagelse har stor betydning for gennemførelsen af undersøgelsen og anvendeligheden af resultaterne. Jeg ser derfor frem til at høre fra jer og indgå aftale om jeres afdelings deltagelse.

Med venlig hilsen

Pernille Gry Petersen

Telefon: 40 15 19 84

Mail: pgpe11@student.aau.dk

Bilag 4 - Data

- Opgørelser fra Dansk Forsorgsselskab opbevares og fremvises ved forespørgsel. Disse indeholder personfølsomme oplysninger, og vedlægges derfor ikke.
- Dokument med uddybende beskrivelser fra respondenterne giver i spørgeskemaets åbne svarkategorier, opbevares og fremvises ved forespørgsel.